

Notitie

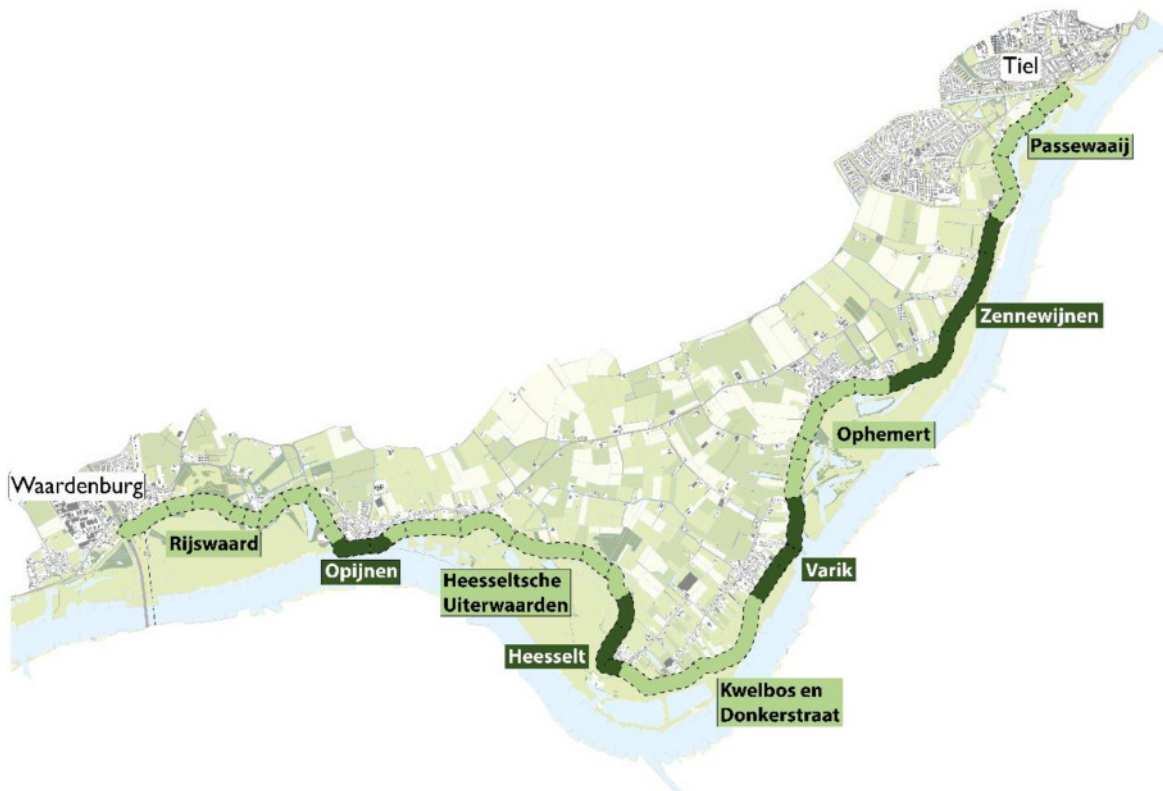
Datum: 14 september 2020

Onderwerp: Toelichting op onderdeel 'monumenten' in de aanvraag

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In een rivierdelta is het werken aan waterveiligheid nooit af. Op basis van de Waterwet is het verplicht om de dijken in zogenoemde 'toetsrondes' periodiek te keuren om te beoordelen of ze aan de veiligheidsnormen voldoen. De waterkering tussen Tiel en Waardenburg (hierna: TiWa) is in de derde landelijke toetsronde grotendeels afgekeurd. Op basis hiervan is het project dijkversterking TiWa opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Figuur 1-1 geeft het te versterken dijktraject tussen TiWa en de indeling in deelgebieden weer. Waterschap Rivierenland is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project.

Figuur 1-1. Scope dijkversterking Tiel - Waardenburg en indeling in deelgebieden

1.2 Cultuurhistorie

Voor het plangebied is cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd (Raap 2016 en aanvulling in 2019). Hieruit blijkt dat het plangebied cultuurhistorisch zeer waardevol is. In het plangebied zijn diverse beschermde cultuurhistorische waarden aanwezig, waaronder een groot aantal rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten en het beschermd dorpsgezicht van Neerijnen (waar ook het kasteel van Neerijnen en van Waardenburg en een deel van de Rijswaard onderdeel van uitmaken). Daarnaast liggen er twee van rijkswege beschermde buitenplaatsen aan of nabij de dijk: buitenplaats Waardenburg en buitenplaats Neerijnen, beide aan de westzijde van het plangebied, en buitenplaats Ophemert in het oosten.

1.3 Doelstelling

Het doel van deze notitie is het beschrijven van de selectiewijze van monumenten langs het dijktraject waarvoor een factsheet is opgesteld. Deze notitie geeft daarmee een toelichting op de gemaakte factsheets voor het onderdeel “monumenten” als onderdeel van de aanvraag om omgevingsvergunning. Langs het dijktraject liggen meerdere Rijksmonumenten, tientallen gemeentelijke monumenten en enkele archeologische vindplaatsen. Het behouden en inpassen van monumenten en archeologische waardevolle vindplaatsen maakt integraal onderdeel uit van het vergunningenontwerp. De monumentale panden worden in geen van de situaties geraakt door de dijkversterking. Aandacht wordt besteed aan behoud van ensembles van monumenten en behoud van waardevolle beplanting (monumentale bomen), behorend bij het monument. Er zijn niet of nauwelijks monumentale bomen binnen het dijktraject, we zorgen er daarentegen wel voor dat beplantingen weer aansluiten aan de dijk als nodig. Verreweg het grootste aantal monumenten ligt langs het dijktraject binnen de grenzen van de gemeente West Betuwe, slechts een klein aantal monumenten bevindt zich langs het dijktraject binnen de grenzen van de gemeente Tiel. We hebben met factsheets per monument gewerkt en deze notitie geeft de begeleidende tekst bij de gemaakte factsheets.

Middels deze notitie en de factsheets waarnaar wordt verwezen, beschrijven we de wijze waarop wij tijdens het ontwerp- en planvormingsproces rekening hebben gehouden met de in het plangebied aanwezige monumenten. Aan de hand van de beschreven ingrepen concluderen wij of op grond van Wabo, artikel 2.1, lid 1 onder f voor rijksmonumenten of op grond van Wabo, artikel 2.2, lid 1, onder b voor gemeentelijke monumenten een Omgevingsvergunning dient te worden aangevraagd. Op basis van de landschappelijke en technische details ter plaatse van de monumenten hebben we een analyse gemaakt en deze analyses hebben we beschreven in factsheets en daaruit blijkt of er wel of geen Omgevingsvergunning dient te worden aangevraagd. Op deze manier laten wij het bevoegd gezag zien hoe wij weloverwogen tot een bepaald aantal vergunningsplichtige monumenten zijn gekomen en onderbouwen wij waarom een monument niet vergunningsplichtig is.

2 Selectie monumenten

2.1 Cultuurhistorie als onderdeel van het ontwerpproces

2.1.1 Stap 1 – komen tot een VKA

Om te komen tot een voorkeursvariant (=VKA) is er een effectenstudie gedaan in 2018, bij het komen tot een VKA is er ten aanzien van de cultuurhistorie extra rekening gehouden met de volgende aandachtspunten:

- Beeldbepalende gebouwen waaronder dijkmagazijn (ter hoogte van de kern Waardenburg), 'de poort van Neerijnen', Haakse knik in Opijnen en het dijkmagazijn nabij de woonwijk Passewaaij;
- Beschermde buitenplaatsen Landgoed Waardenburg en Neerijnen, met een zichtas die vanaf kasteel Neerijnen verweven is met de dijk en doorloopt tot in de uiterwaarden;
- Beschermd dorpsgezicht Neerijnen (inclusief kasteel Neerijnen en Waardenburg en een deel van de Rijswaard);
- Maatwerklocatie de Kaap van Opijnen en de Dikke Toren in Varik;
- Molens van Waardenburg en Varik met een molenbiotoop van 400 meter.

2.1.2 Stap 2 – verdere uitwerking naar een CVO

Het maken van een concept vergunningen ontwerp (=CVO) en vervolgens een vergunningen ontwerp (=VO) maakt onderdeel uit van de planuitwerkingsfase. Bij de start van de planuitwerkingsfase zijn de uitgangspunten, inclusief de aandachtspunten voor cultuurhistorie uit de verkenningsfase om te komen tot een VKA, opnieuw beschouwd. In het ontwerpproces zijn de volgende actuele inzichten in de integrale uitwerking van het ontwerp meegenomen:

- Allereerst zijn de ontwerpuitgangspunten geoptimaliseerd, waardoor de veiligheidsopgave en het ruimtebeslag in het VO op de meeste plekken is afgenomen ten opzichte van het VKA.
- Ten tweede is de omgeving geconsulteerd over het VKA. Op basis van de wensen en adviezen uit de omgeving is het VKA nog een keer tegen het licht gehouden. Zo is op enkele locaties door belanghebbenden aangegeven dat er kansen zijn om meerwaarde in het gebied te creëren en het draagvlak te versterken. Ook zijn er een aantal inpassingslocaties benoemd en zijn maatwerklocaties (business cases) uitgevoerd, op basis waarvan een variant voor inpassing van de dijkversterking gekozen is.
- Ten derde is aanvullende informatie verkregen in een aantal veldonderzoeken (bijvoorbeeld ecologisch onderzoek). De beschikbare resultaten leiden in een aantal gevallen tot nieuwe inzichten in de waarden die wettelijk beschermd zijn en impact hebben op de ruimte die beschikbaar is voor de dijkversterking.
- Ten vierde is de inpassing van de dijk gedetailleerder bekeken. Oplossingen zijn nu dus meer op het niveau van dijkpalen bepaald en niet per dijkvak zoals in het VKA.

2.1.3 Stap 3 – verdere uitwerking naar een VO

Voor het uitwerken van een vergunningsontwerp zijn de uitgangspunten ten behoeve van het CVO aangescherpt. De nieuwe inzichten zijn meegenomen en leiden tot een integrale uitwerking van het ontwerp. Onderstaande stappen zijn in het ontwerpproces doorlopen:

- Allereerst zijn de ontwerputgangspunten met betrekking tot de dijk geoptimaliseerd. Er zijn aanvullende technische ontwerpberoeeningen uitgevoerd, welke leiden tot een geoptimaliseerde veiligheidsopgave op lokaal gebied en mogelijk een kleiner ruimtebeslag. Waar de technische berekeningen eerder nog op dijkvakniveau zijn uitgevoerd, is ten behoeve van het VO ook gekeken naar specifieke maatwerklocaties.
- Ten tweede is in de zomer en het najaar van 2019 is de omgeving, middels dijkgesprekken, bewonersavonden en keukentafelgesprekken, geconsulteerd over het CVO. In voorgaande fases zijn zo veel mogelijk wensen uit de omgeving opgehaald en zijn deze waar mogelijk al doorgevoerd in het CVO. In de VO-fase worden de geactualiseerde inzichten nog eens tegen het licht gehouden en wordt actief gekeken naar mogelijkheden om deze concreet op te nemen in het ontwerp. Zo wordt de meerwaarde van de waterkering in het gebied versterkt en creëren wij draagvlak vanuit de omgeving.
- Ten derde heeft de projectorganisatie besluiten genomen over een aantal ontwerputgangspunten en de invulling hiervan in het ontwerp. Dit betreft onder meer keuzes met betrekking tot welke meekoppelkansen verzilverd worden, de invulling van de compensatieopgave, medegebruik op de dijk en de gastvrije Waaldijk.
- Ten vierde is aanvullende informatie verkregen in een aantal veldonderzoeken. Er is bijvoorbeeld gedetailleerder onderzoek uitgevoerd naar de archeologische en ecologische waarden in het gebied en zijn de bomen geïnventariseerd rondom de dijk. Beschikbare resultaten leiden in een aantal gevallen tot nieuwe inzichten in de waarden die beschermd zijn en impact hebben op de ruimte die beschikbaar is voor de dijkversterking.
- Ten vijfde is invulling gegeven aan de integrale inpassing van de dijk. De bandbreedte van het ruimtebeslag is nu nog maximaal 1 m en dit geeft mogelijkheden om de inpassing van de dijk gedetailleerder vorm te geven.

In het VKA stond er nog een breed ontwerp (met grote onzekerheid in het ruimtebeslag) en in het VO beslaat het ontwerp een nagenoeg compleet ingepaste dijk (met ± 1 m onzekerheid in het ruimtebeslag).

2.2 Zone aangehouden voor het maken van factsheets

In de omgeving waar op basis van het ontwerp de dijk niet kan worden versterkt met grond (bijvoorbeeld door ruimtegebrek), moet een constructie (damwand) worden aangebracht. Op de locaties waar een constructie moet worden aangebracht zijn constructiezones uitgewerkt. Het aanbrengen van een constructie gaat gepaard met trillingen, daarom zijn de gebouwen rondom deze constructiezones gecategoriseerd op basis van gevoeligheid. Alle gebouwen die zich bevinden binnen 20 meter van de teen van de dijk zijn als gevoelig aangewezen en zijn daarom in een visuele opname meegenomen (foto opname). Alle monumenten binnen deze zone van 20 meter van de teen van de dijk zijn meegenomen in de analyse voor deze vergunningaanvraag en voor ieder monument is een factsheet gemaakt.

2.3 Zone aangehouden voor mogelijke trillingen en zettingen

Op verzoek van de monumentencommissie en de RCE nemen we ook de monumenten op in deze aanvraag die zich buiten de 20m zone vinden, maar die zich binnen de 50m zone bevinden. Voor deze monumenten hebben wij geen factsheet opgesteld omdat wij hier geen ruimtelijke en/of fysieke effecten verwachten. De ruimtelijke effecten kunnen we wel uitsluiten, maar om uit te kunnen sluiten dat er daadwerkelijk geen fysieke effecten zullen optreden door werkzaamheden t.b.v. de dijkversterking worden ook bij deze monumenten binnen- en buitenopnames gedaan en trillingsmeters geplaatst om te monitoren of er daadwerkelijk geen fysieke effecten zullen volgen door de dijkversterking. Het betreffen de volgende 5 monumenten die zich bevinden tussen de 20m zone en de 50m zone en waar wij geen ruimtelijke en/of fysieke effecten verwachten, deze zijn ook opgenomen in de lijst met beoordeelde monumenten in bijlage 4:

Type monument	Adres	Postcode	Plaatsnaam	Dijkvaknr.
Gemeentelijk monument	Molenstraat 9	4061AA	Ophemert	11
Gemeentelijk monument	Waalbandijk 16	4064CB	Varik	17
Gemeentelijk monument	Molenstraat 3	4064EE	Varik	18
Gemeentelijk monument	Gasthuisstraat 17	4181AP	Waardenburg	41
Rijksmonument	Kerkstraat 19	4181AA	Waardenburg	41

2.4 Ontwerpnota's

Voor alle deelgebieden is een ontwerpnota gemaakt waarin alle onderliggende documenten, zoals ontwerp rapporten, berekeningsrapporten en tekeningen aan elkaar worden gekoppeld. De ontwerpnota zelf fungeert als een leeswijzer waarin verwijzingen worden gemaakt naar de onderliggende documenten ten aanzien van de gestelde producteisen. Deze ontwerpnota heeft tevens het doel om documenten zo veel mogelijk gebundeld aan te leveren zodat de integraliteit gewaarborgd blijft. In de ontwerpnota's is het Voorkeursalternatief (VKA) voor de betreffende deelgebied uitgewerkt tot een gedetailleerd vergunningenontwerp (VO) en daarbij worden de afwegingen en keuzes in het integraal ontwerpproces onderbouwd. In alle factsheets is specifieke informatie m.b.t. de versterkingsopgave uit de ontwerpnota's opgenomen voor de 'ingreep dijkversterking' op de locatie van het betreffende monument.

2.5 Landschapsplannen

Voor alle deelgebieden is een landschapsplan gemaakt waarin de landschappelijke inpassing is weergegeven en beschreven. De hele dijkversterking is ingepast volgens het 'Handboek ruimtelijk kwaliteitskader' (WSRL, september 2019). Het handboek heeft als doel ruimtelijke samenhang te creëren langs het hele traject van dijkversterking en doet dit middels een eenduidige aanpak van standaardsituaties. Deze zijn vastgelegd in principes. Inpassing is uiteindelijk maatwerk en locatie specifiek. In het landschapsplan (opgesteld voor het geheel en per deelgebied) zijn de principes toegespitst naar de lokale situaties en waarden. De aanwezige monumenten zijn onderdeel van deze waarden. In alle factsheets is specifieke informatie uit de landschapsplannen opgenomen voor de 'ruimtelijke inpassing' van de dijk op de locatie van het betreffende monument.

3 Werkwijze en afstemmingsmomenten met de monumentencommissie

3.1 Eerste overleg met monumentencommissie

Op 5 juni 2019 heeft er een overleg plaatsgevonden tussen het projectteam voor de dijkversterking Gorinchem-Waardenburg (hierna: GoWa) en de monumentencommissie. De monumentencommissie was zeer positief over de wijze van beschrijven van de monumenten en mogelijke effecten in een factsheet en gaf aan dat dit een goede beschrijving is om voor alle nabijgelegen monumenten in te dienen bij de aanvraag om omgevingsvergunning.

3.2 Dijkbezoek door monumentencommissie

De monumentencommissie heeft tijdens het overleg van 5 juni 2019 ook aangegeven ter plaatse te willen kijken bij beide projecten (GoWa en TiWa) samen met de deskundigen die zich namens het projectteam bezig houden met de monumenten langs de dijktracés.

Het dijkbezoek heeft op 9 oktober 2019 plaatsgevonden bij beide dijktrajecten.

3.3 1e zending factsheets en afstemming met de monumentencommissie

Op 20 mei 2020 is de 1e oplevering naar de gemeente West Betuwe verzonden met 15 factsheets voor gemeentelijke monumenten en 10 factsheets voor rijksmonumenten. Op 3 juni 2020 heeft er via Microsoft Teams een online overleg plaatsgevonden met de monumentencommissie om de bevindingen van de commissie ten aanzien van de aangeleverde factsheets door te spreken.

De besproken acties op 3 juni en de opmerkingen van de commissie zijn verwerkt in de eerder aangeleverde factsheets. Daarnaast zijn er enkele nieuwe factsheets gemaakt welke nu deel uit maakten van de concept aanvraag.

3.4 Conceptaanvraag en afstemming met de monumentencommissie

Op 27 juni 2020 is de conceptaanvraag voor het onderdeel monumenten verstuurd naar de gemeente en op diezelfde dag heeft de gemeente de conceptaanvraag ter beoordeling doorgestuurd naar de monumentencommissie. De Monumentencommissie was erg positief over de ingediende conceptaanvraag, er was echter één opmerking van de RCE. De RCE wilde ook graag enkele monumenten zien die zich buiten de 20m zone bevinden, daarom is afgesproken dat we in deze aanvraag ook de monumenten opnemen die zich bevinden tussen de 20m en 50m zone, echter zullen we hier geen aparte factsheets voor opstellen omdat wij hier geen ruimtelijke en fysieke effecten verwachten (zie ook paragraaf 2.3 van deze notitie).

4 Effecten en mitigerende maatregelen

4.1 Inzicht gevolgen

In de factsheets wordt nadrukkelijk ingegaan op de ingreep in verband met de dijkversterking op basis van de bijbehorende versterkingsopgave en de ruimtelijke inpassing op basis van het ruimtelijk kwaliteitskader. Er is tevens een beschrijving in de factsheets opgenomen voor zettingen en trillingen en de daarbij behorende mitigerende maatregelen. Er worden naar de aannemer strenge eisen gesteld aan het monitoren en treffen van maatregelen om zettingen en trillingen te beperken en effecten te voorkomen.

4.2 Visuele opname

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname geeft zicht op en een eerste indruk van de bouwkundige staat van de panden. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht.

4.3 Plaatsen meetbouten

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager als bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

4.4 Binnen- en buitenopname

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vast gelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering.

Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen.

Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden worden per pand ook weer een opname gedaan.

5 Om wat voor monumenten gaat het?

5.1 Gebouwde monumenten

Op basis van de indicatieve visuele opname hebben wij een selectie gemaakt van monumenten, in deze visuele opname zijn alle gebouwen die zich bevinden op een afstand van 0 tot 20 meter van de dijk meegenomen. Alle gebouwde monumenten die hier tussen zitten zijn meegenomen in de beoordeling ten behoeve van deze aanvraag om een omgevingsvergunning.

Voor gebouwde (rijks en gemeentelijke) monumenten en rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten wordt gestreefd naar behoud, waarbij ook wordt gelet op de samenhang met cultuurhistorische elementen in de directe omgeving. Er worden geen ingrepen gedaan aan gebouwde monumenten of de directe omgeving. Er is in het ontwerp van de dijkversterking erg veel zorg besteed aan de inpassing van de monumenten.

5.2 Rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten

Langs het dijktracé bevinden zich de 2 rijksbeschermd buitenplaatsen waaronder Waardenburg-Neerijnen en het rijksbeschermd dorpsgezicht Waardenburg-Neerijnen.

Het ensemble tussen Neerijnen en het oostelijk deel van Waardenburg is begrensd vanwege een hoge dichtheid van gave, zeldzame en herkenbare cultuurhistorische elementen, die voor een groot deel onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Dit komt onder andere tot uitdrukking in het doorlopen van structuren binnen- en buitendijks (niet-lineair ensemble) en structuren op en langs de dijk (lineair ensemble).

Dit ensemble kent een grote dichtheid aan hoge cultuurhistorische waarden, wat heeft geleid tot de aanwijzing van rijksbeschermd dorpsgezicht en 2 rijksbeschermd buitenplaatsen. De waarden bevinden zich zowel binnen- als buitendijks en ook op en direct langs de dijk.

Zoals besproken met de monumentencommissie op 3 juni 2020 hebben wij voor het rijksbeschermd dorpsgezicht en rijksbeschermd buitenplaats Waardenburg-Neerijnen tevens een factsheet gemaakt welke worden toegevoegd als bijlage bij de aanvraag.

5.3 Rijksbeschermd archeologisch monument

Langs het dijktracé bevindt zich ter hoogte van Passewaaij een archeologisch rijksmonument genaamd Romeinse villa Tiel-Passewaaij. Dit archeologisch monument betreft een terrein waarin nederzettingsresten zijn gevonden uit de Romeinse Tijd. Ook is er een grafveld aangetroffen. De resten van de Romeinse nederzetting met grafveld geven een belangrijk inzicht in de historie van vestiging van de Romeinen rond de Waal. Omwille hiervan is het belangrijk dit archeologische rijksmonument zo goed mogelijk te behouden en volgens de uitgevoerde analyses blijven we hier dan ook uit de buurt. De werkzaamheden raken niet aan dit rijksbeschermd archeologisch monument, waardoor er geen effecten worden verwacht als gevolg van het planvoornemen.

Zoals besproken met de monumentencommissie op 3 juni 2020 hebben wij voor het archeologisch rijksmonument tevens een factsheet gemaakt welke worden toegevoegd als bijlage bij de aanvraag.

6 Bij welke monumenten zijn de werkzaamheden voor de dijkversterking vergunningsplichtig?

6.1 Beoordeelde monumenten

In bijlage 4 is de lijst met beoordeelde monumenten opgenomen.

6.2 Vergunningsplichtige monumenten

Naar aanleiding van de uitgevoerde analyses is gebleken dat de dijkversterking daadwerkelijk negatieve effecten kan hebben op de volgende monumenten:

- Gasthuisstraat 23 (molen) – afhankelijk van de effecten op de windbiotoop/windvang als gevolg van een verhoging van de dijk
- Waaldijk 19 en Waaldijk 20 – grote verhoging van de dijk en relatie tussen panden en dijk gaat mogelijk verloren.

Voor deze monumenten wordt de aanvraag om omgevingsvergunning ingediend ten behoeve van de dijkversterking.

LEGENDA

FEATURE-INFO

Rijksmonumentcontouren

Rijksmonumentnummer:	527883
Juridische status:	rijksmonument
Aard:	archeologisch
Status van de geometrie:	aanwijzingsdico
Herkomst van de geometrie:	divers
Kwaliteit van de geometrie:	besluit
Aanmaakdatum contour:	22-09-2006
Uittreksel Monumentenregister:	Maak PDF aan
Toon rijksmonument in Rijksmonumentenregister Online:	Open in nieuw venster
Toon rijksmonument in Rijksmonumentenregister.local:	Open in nieuw venster

INFORMATIE

FILTERS

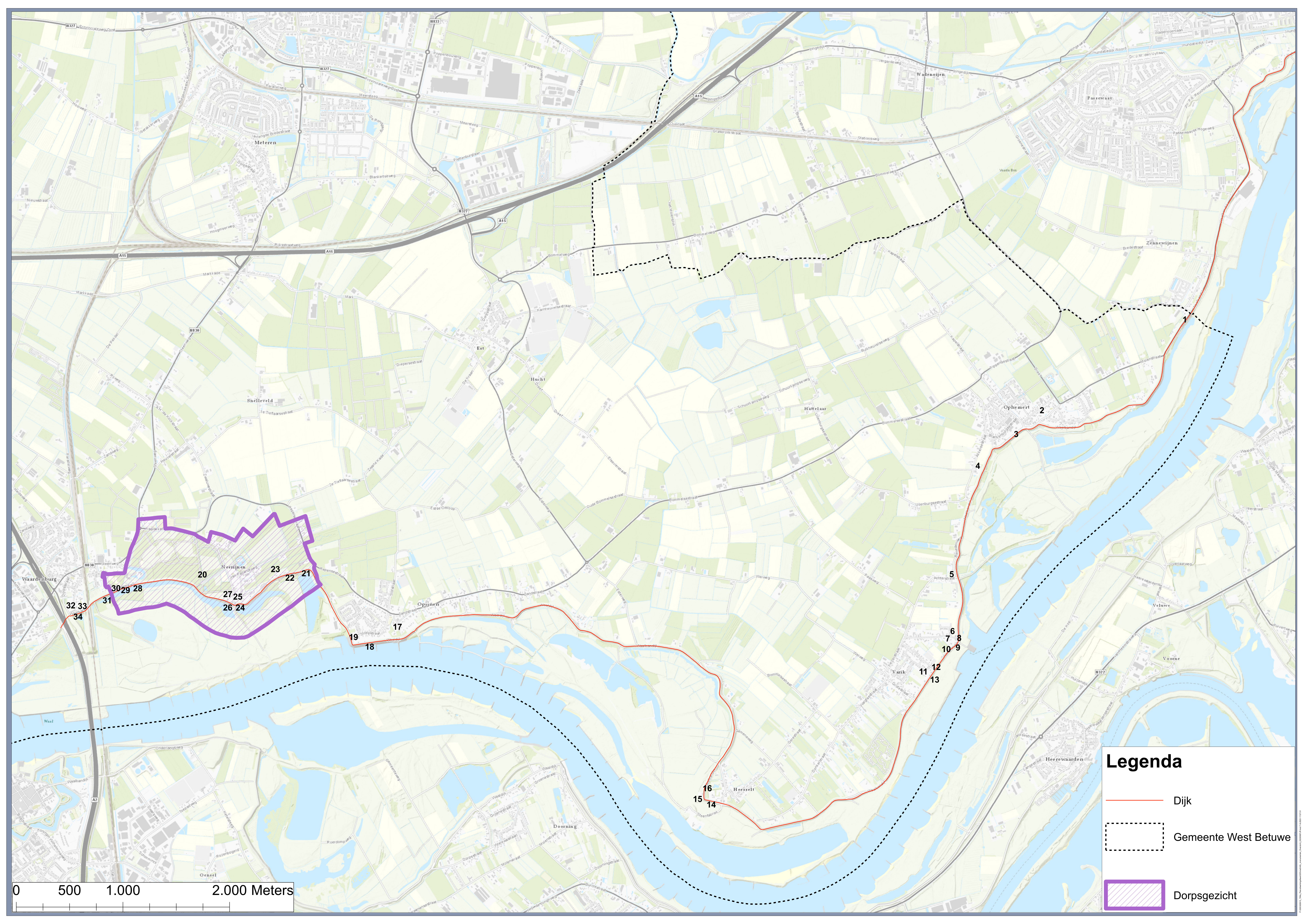

Bijlage 4. Lijst met beoordeelde monumenten

Nummer	Shape	type	postcode	woonplaats	srt_gebouw	Tranche	Straat_num	20m_buffer	50m_buffer	bouwjaar	dijkvaknr	type2
1	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4062PR	Zennewijnen	hoofdgebouw	Tranche 2	Waalbandijk 83	Binnen	Binnen	1810	8	Gemeentelijk monument
2	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4061AA	Ophemert	hoofdgebouw	Tranche 2	Molenstraat 9	Buiten	Binnen	1870	11	Gemeentelijk monument
3	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4061AK	Ophemert	hoofdgebouw	Tranche 2	Waalbandijk 27	Binnen	Binnen	1900	12	Rijksmonument
4	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4061BG	Ophemert	hoofdgebouw	Tranche 2	Akkersestraat 17	Binnen	Binnen	1895	13	Rijksmonument
5	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4064EJ	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Achterstraat 44	Binnen	Binnen	1850	16	Gemeentelijk monument
6	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4064CB	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 8	Binnen	Binnen	1910	16	Gemeentelijk monument
7	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4064CB	Varik	bijgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 10	Binnen	Binnen	1900	16	Gemeentelijk monument
8	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4064CB	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 12	Binnen	Binnen	1850	16	Rijksmonument
9	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4064CB	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 14	Binnen	Binnen	1900	17	Rijksmonument
10	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4064CB	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 16	Buiten	Binnen	1850	17	Gemeentelijk monument
11	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4064EE	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Molenstraat 3	Buiten	Binnen	1911	18	Gemeentelijk monument
12	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4064CB	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 24	Binnen	Binnen	1880	18	Gemeentelijk monument
13	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4064CB	Varik	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 26	Binnen	Binnen	1920	18	Gemeentelijk monument
14	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4063CC	Heesselt	hoofdgebouw	Tranche 2	Waalbandijk 78	Binnen	Binnen	1920	22	Gemeentelijk monument
15	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4063CA	Heesselt	hoofdgebouw	Tranche 2	Waalbandijk 5	Binnen	Binnen	1920	23	Gemeentelijk monument
16	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4063CA	Heesselt	hoofdgebouw	Tranche 2	Waalbandijk 7	Binnen	Binnen	1920	23	Gemeentelijk monument
17	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4184EC	Opijnen	hoofdgebouw	Tranche 2	Pastoriestraat 6	Binnen	Binnen	1935	31	Gemeentelijk monument
18	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4184EK	Opijnen	hoofdgebouw	Tranche 2	Waaldijk 20	Binnen	Binnen	1905	32	Gemeentelijk monument
19	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4184EK	Opijnen	hoofdgebouw	Tranche 2	Waaldijk 19	Binnen	Binnen	1920	32	Gemeentelijk monument
20	Polygon ZM	Dorpsgezicht										
21	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4182PG	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Repelsestraat 9	Binnen	Binnen	1750	35	Rijksmonument
22	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4182EM	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 33	Binnen	Binnen	1900	35	Gemeentelijk monument
23	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4182EN	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 32	Binnen	Binnen	1900	35	Gemeentelijk monument
24	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4182EM	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 19	Binnen	Binnen	1900	37	Gemeentelijk monument
25	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4182CC	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Voorstraat 8	Binnen	Binnen	1880	37	Gemeentelijk monument
26	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4182EM	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 17	Binnen	Binnen	1900	37	Gemeentelijk monument
27	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4182EN	Neerijnen	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 16	Binnen	Binnen	1910	37	Rijksmonument
28	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4181AP	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Gasthuisstraat 24	Binnen	Binnen	1760	40	Rijksmonument
29	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4181AP	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Gasthuisstraat 23	Binnen	Binnen	1780	40	Rijksmonument
30	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4181AP	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Gasthuisstraat 17	Buiten	Binnen	1850	41	Gemeentelijk monument
31	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4181AN	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Waalbandijk 12	Binnen	Binnen	1871	41	Rijksmonument
32	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4181AA	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Kerkstraat 23	Binnen	Binnen	1800	41	Rijksmonument
33	Polygon ZM	RijksmonumentWB	4181AA	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Kerkstraat 19	Buiten	Binnen	1850	41	Rijksmonument
34	Polygon ZM	Gemeentelijk mWB	4181BM	Waardenburg	hoofdgebouw	Tranche 1	Dorpsstraat 27	Binnen	Binnen	1936	41	Gemeentelijk monument

Bijlage 5. Overzichtskaart met beoordeelde monumenten

“In deze notitie is in deze bijlage het totaaloverzicht direct opgenomen, de meer ingezoomde detailkaarten welke ook onderdeel zijn van bijlage 5 wordt als apart bestand aangeleverd door de grootte van het bestand (circa 100MB)”.

Legenda

- Dijk
- Gemeente West Betuwe
- Dorpsgezicht

0 500 1.000 2.000 Meters

Bijlage 6. Factsheets van beoordeelde monumenten

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Akkersestraat 17
Adres: Ophemert

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Akkersestraat 17 4061 BG Ophemert
Type monument:	Rijks
Monumentennummer:	30349
Kadastrale gegevens:	Ophemert C 459
Bouwjaar:	19 ^e eeuw
Datum van aanwijzing:	19 maart 1970
Objectinformatie:	Boerderijen, molens en bedrijven
X-Y coördinaten:	154518 - 427987

Figuur 1.1 | Akkersestraat 17 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Historische foto Akkersestraat 17 (Bron: Monumenten.nl)

2 Beschrijving

Boerderij "Abtdij" vormt een overblijfsel van een middeleeuwse bouwhof der St. Paulusabdij te Utrecht. Het betreft een rechthoekig woonhuis onder een zadeldak, welke gedeeltelijk gepleisterd is. In 1895 is het monument gewijzigd. Het rechterdeel van het huis is opgetrokken uit middeleeuws muurwerk en is onderkelderd. In de rechter zijgevel zitten twee smalle vensters met ontlastingsboogjes. In de voorgevel zitten vensters met zesruitsramen. Het huis heeft een 19^e eeuwse achtervleugel, welke parallel loopt aan het voorhuis.

Voorts links staat een door pannen wolfdak gedekt, gepleisterde schuur. Deze dateert waarschijnlijk uit de 18^e eeuw. Rechts achter het hoofdgebouw staat een bak- en zomerhuisje, welke vermoedelijk dateert uit de 19^e eeuw. Rechts voor het hoofdgebouw, in het verlengde van het voorhuis ligt een tuinmuur welke vermoedelijk stamt uit 1895. Voor het woonhuis en de stal staat er een smeedijzeren hek uit het einde van de 19^e eeuw, welke dienst doet als erfafscheiding met de Akkersestraat.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

2.1 Motivatie

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Door de jaren heen hebben er enkele wijzigingen plaatsgevonden aan dit monument. Het kent een rijke historie, waarbij verschillende waardevolle elementen, zoals de schuur die mogelijk dateert uit de 18^e eeuw, behouden zijn gebleven. Omwille van de rijke historie is de bescherming als Rijksmonument gerechtvaardigd te achten.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 3 – Ophemert, in dijkvak 13a. Ter hoogte van het monument wordt de dijk middels een buitenwaartse asverschuiving versterkt om aanwezige cultuurhistorische waarden te sparen aan de binnenzijde van de dijk. De dijk wordt vanaf de binnentoe van de huidige dijk naar buiten toe opgebouwd. De bestaande dijk wordt daarbij afgegraven en de binnenbermen worden met taluds van 1:3 aangelegd.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

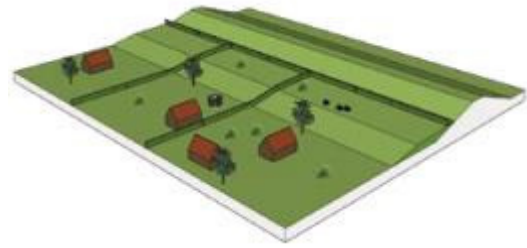
Dit dijkvak kent een hoogteopgave van 25 centimeter. Dit betekent dat de dijk opgehoogd wordt tot NAP +11,58 m. De berm breedte die nodig is ten behoeve van de stabiliteit van de dijk bedraagt 11 meter. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is wordt hier nog geen maatregel opgenomen, maar wel een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 13

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
13	TG067+10 - TG072+50	Buitenwaartse asverschuiving	0,25	11	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

Ter hoogte van het monument wordt medegebruik op de berm binnen het planvoornemen gestimuleerd. Op deze manier wordt de ruimtelijke en functionele verbinding tussen dijk en omgeving verstevigd. Als aanpalende agrariërs en bewoners hun grondgebruik (tuin of weidegrond) door willen trekken op de berm, kan het talud van de berm 1:5 of flauwer door worden getrokken op hun perceel om de overgang tussen perceel en berm te verbeteren. Zo ontstaat er een bruikbare, geleidelijke en goed ingepaste aansluiting op het maaiveld.

Figuur 4.1 | Tuinen aanbrengen op de binnenberm met optioneel flauwe taluds naar maaiveld.

Door de buitenwaartse asverschuiving worden de afgetichelde laagtes (dijkputten) geraakt. De afgetichelde laagtes zijn een waardevol cultuurhistorisch element in het landschap, met natuurwaarden. Het areaal laagtes, vegetaties en het aantal bomen dat verloren gaat wordt in overleg met de grondeigenaren ten oosten van dijkvak 13 gecompenseerd. Om de laagtes kwalitatief te verbeteren voor Kaderrichtlijn Water wordt het areaal bomen verkleind en het areaal ruigtevegetatie vergroot. Het te kappen aantal bomen wordt gecompenseerd door ze in hogere dichtheid te herplanten in de nieuw aan te leggen laagtes.

Profiel TG 070+20 buitendijks een afgetichelde laagte met griende (knotwilgen), binnendijks loopt de tuin van boerderij "Abtdij" door op berm, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Rijksmonument boerderij "Abtdij" (Akkersestraat 17) wordt niet geraakt door de dijkversterking. De oprit wordt in asfalt verlengd over de berm naar de dijk, waarbij het huidige bomenlaantje bewaard blijft. De buitenwaartse versterking heeft rivierkundig weinig opstuwend effect, echter worden er wel natuurwaarden aangetast (geen kwalificerende habitattypen of -soorten). Deze effecten kunnen tijdig gemitigeerd worden, door herstel van de afgetichelde laagtes. Dit maakt onderdeel uit van het planvoornemen.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Akkersestraat 17 te Ophemert.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnenteen van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Waardenburg
Adres: Gasthuisstraat 23

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens: Gasthuisstraat 23
4181 AP Waardenburg

Type monument: Rijks

Monumentennummer: 30381

Kadastrale gegevens: Waardenburg F 2089

Bouwjaar: 1780

Datum van aanwijzing: 6 april 1971

Objectinformatie: Boerderijen, molens en
bedrijven

X-Y coördinaten: 146547 - 426921

Figuur 1.1 | Molen Waardenburg (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

(Bron: Molendatabase.nl)

2 Beschrijving

Nabij het kasteel staat een zeskante, met riet gedekte korenmolen op gemetselde voet. Deze dateert uit het jaar 1780 en is gerestaureerd in 1956. De korenmolen ligt binnendijs aan de noordzijde van de Gasthuisstraat. Momenteel is de molen in erfpacht bij de Stichtingen Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

2.1 Motivatie

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

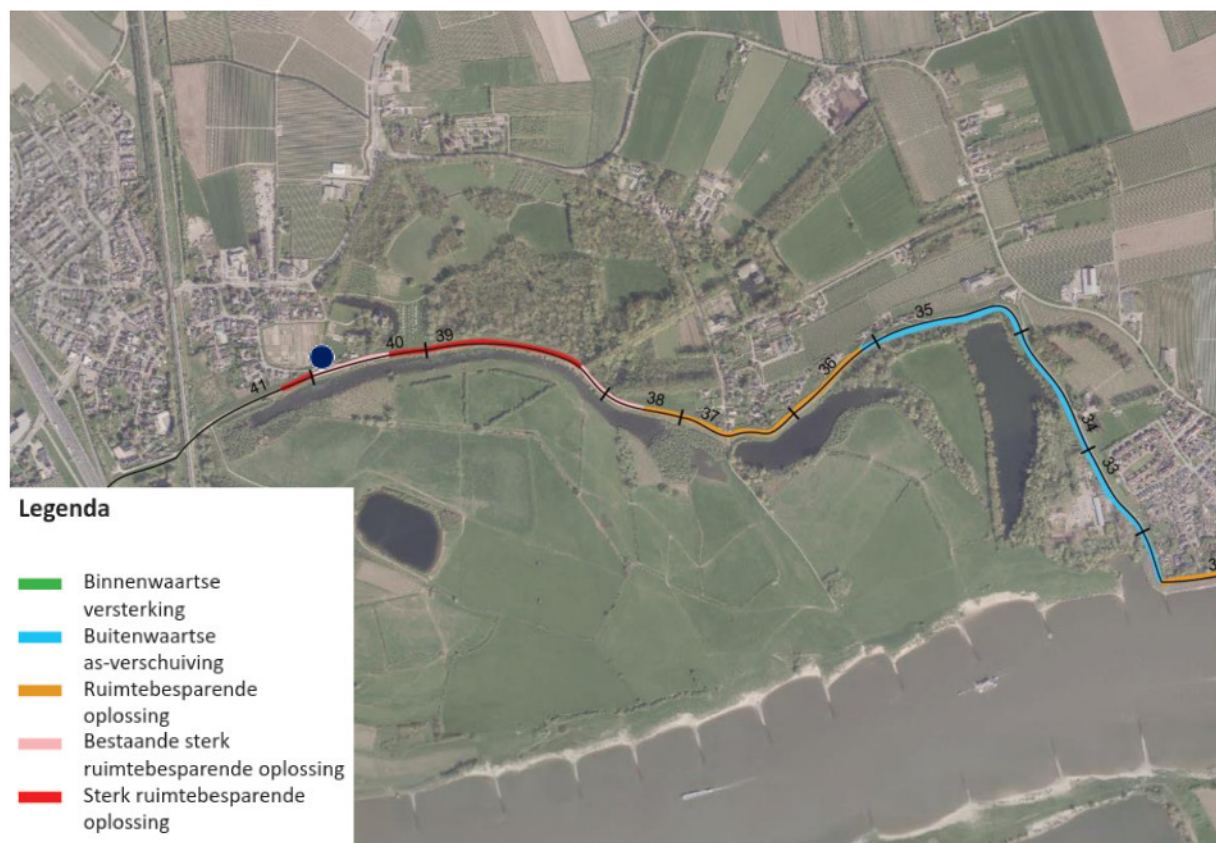
Molen

De voorganger van deze zeskantige korenmolen was bijna zeker een standerdmolen. Bronnen uit 1714 geven daar sterke aanwijzingen voor. Rond 1780 werd de standerdmolen definitief afgebroken en vervangen door de huidige zeskante molen. Nu nog zijn onderdelen van de standerdmolen in de huidige molen terug te vinden. De molen heeft van oudsher samen met het nabijgelegen kasteel Waardenburg behoort tot de goederen van de heerlijkheid Waardenburg. In de 18e eeuw was de heerlijkheid in bezit van het geslacht Van Aylva. In de 19e eeuw kwam het door vererving in bezit van de Van Pallandt. In 1964 verkocht Jonkvrouwe J.E. baronesse van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen de molen aan de toenmalige gemeente Waardenburg.

In de jaren 1965 en 1975 werd de molen gerestaureerd. Na de watersnood van 1995 is de naastliggende Waaldijk verhoogd, wat ook gevolgen had voor de windvang van de molen. Eind 1996 werden de werkzaamheden aan de verhoging van de molen met 1,5 m. en een grote opknapbeurt afgerond. In 2009 kwam de molen in erfpacht bij de Stichtingen Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen omdat de molen heel lang bij het nabijgelegen kasteel Waardenburg behoorde. Vanwege technische mankementen is de molen momenteel niet draaivaardig. Omwille van de lange historie van de korenmolen is de bescherming als Rijksmonument gerechtvaardigd te achten.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 40. De dijk wordt ter plaatse van de molen opgehoogd, maar de molen wordt hierbij niet geraakt. Het binnen- en buitentalud blijft binnen het planvoornemen gehandhaafd.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 40 is er een hoogteopgave van 25 centimeter. Er wordt een ruimtebesparende maatregel (Rbo) toegepast om het ruimtebeslag zo veel mogelijk te beperken. De bermbreedte zal dan ook niet

wijzigen. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is, wordt er enkel een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 40

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
40	TG195+00 – TG198+00	Ruimtebesparende maatregelen	0,25	0	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

Aan de buitenzijde van de dijk bevinden zich de killen en aan de binnenzijde het Rijksbeschermd landgoed en dorpsgezicht en de monumentale molen. Om deze waarden niet te raken met de dijkversterking wordt hier gekozen voor een sterk ruimtebesparende oplossing (zelfstandig waterkerende constructie). Door de bestaande zelfstandig waterkerende constructies (kistdammen) te upgraden is dit een kosteneffectieve oplossing. Daarnaast wordt het unieke (slanke) karakter van de dijk hier behouden.

Figuur 4.1 | Profiel TG 197+60 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Gasthuisstraat 23 (molen) en kil, schaal 1: 500

De stoep van de Gasthuisstraat ligt schuin in het talud (vleugelstoep). Het huidige hellingspercentage is 10%. Dat wordt steiler (12%) omdat er geen ruimte is de stoep naar binnen toe op te hogen zonder de aanliggende monumenten te raken. Omdat er op de Waalbandijk geen doorgaand verkeer is, is een plateau niet nodig. Op de stoep wordt wel een 'Waalmat' aangebracht als toegang naar de 'Gastvrije Waaldijk'. Deze ligt ten oosten van de molen.

Figuur 4.2 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struinp pad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 40 zeer beperkt, aangezien er een sterk ruimtebesparende oplossing wordt toegepast. Wel wordt de dijk ter plaatse van de molen opgehoogd. Dit heeft mogelijk een effect op de windvang van de molen. De molenbiotoop wordt dan ook (in beperkte mate) negatief beïnvloed door de dijkversterking. Er wordt momenteel nog nader beschouwd hoe het effect op de molenbiotoop kan worden voorkomen danwel of er maatregelen moeten worden getroffen door bijvoorbeeld de molen op te hogen. Dit aan de hand van een detailberekening.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Aangezien er mogelijk effecten kunnen optreden op de molenbiotoop zal er spoedig geïnventariseerd worden op welke wijze deze effecten gemitigeerd kunnen worden.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname

bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Aangezien er ruimtelijke effecten op de molenbiotoop worden verwacht als gevolg van een ophoging van de dijk, dient er voor dit rijksmonument een omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Waardenburg
Adres: Gasthuisstraat 24

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens: Gasthuisstraat 24
4181 AP Waardenburg

Type monument: Rijks

Monumentennummer: 30365

Kadastrale gegevens: Waardenburg F 2088

Bouwjaar: 1760

Datum van aanwijzing: 6 april 1971

Objectinformatie: Boerderijen, molens en bedrijven

X-Y coördinaten: 146613 - 426937

Figuur 1.1 | Gasthuisstraat 24 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.1 | Detailfoto woonhuis (directe ligging tegen de dijk) (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Ten oosten van de korenmolen ligt dit Muldershuis, een voormalig molenaarshuis. Uitgaande van de juistheid van de jaartalankers dateert deze boerderij uit 1760. De boerderij kent een T-vormige plattegrond en doet dienst als woonhuis met verdieping, opkamer en rieten zadeldak. De woning heeft vensters met zes- en vierruitsramen en luiken. Daarnaast zijn er voor de bovenverdieping bovenvensters met tweelichtskozijnen.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

2.1 Motivatie

Hoofdcategorie	Subcategorie
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)

De oorspronkelijke vorm is goed herkenbaar en over de jaren is het woonhuis zeer goed behouden gebleven.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 40. Het monument bevindt zich ter hoogte van de overgang van landgoeddijk naar 'reguliere' dijk. Het binnentalud bij de Gasthuisstraat 24 wordt niet aangepast. De aansluiting op de teen van de dijk blijft gelijk aan de huidige situatie. Er wordt gebruik gemaakt van een sterkruimtebesparende oplossing.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 40 is er een hoogteopgave van 25 centimeter. Er wordt een ruimtebesparende maatregel (Rbo) toegepast om het ruimtebeslag zo veel mogelijk te beperken, de bermbreedte zal dan ook niet wijzigen. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is, wordt een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 40

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
40	TG195+00 – TG198+00	Ruimtebesparende maatregelen	0,25	0	Ruimtereservering pipingmaatregel

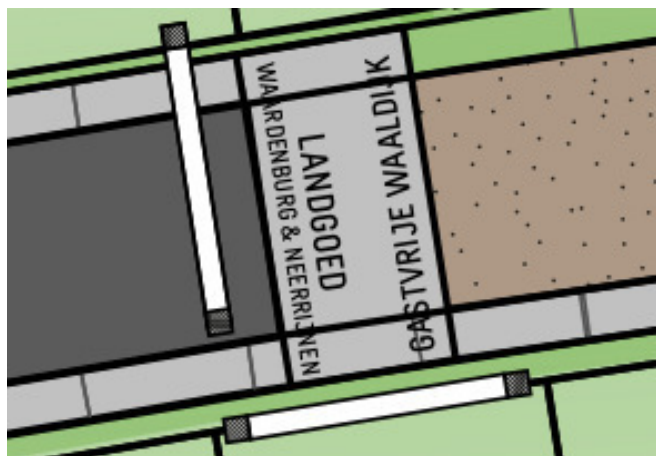
4 Ruimtelijke inpassing

Aangezien de dijk ter hoogte van dit rijksmonument middels ruimtebesparende oplossingen wordt ingepast wordt het binnentalud hier niet aangepast. De aansluiting op de teen van de dijk blijft gelijk aan de huidige situatie. De bestaande dijktrap ten oosten van het monument wordt teruggebracht in een uitstraling die past bij het landgoed.

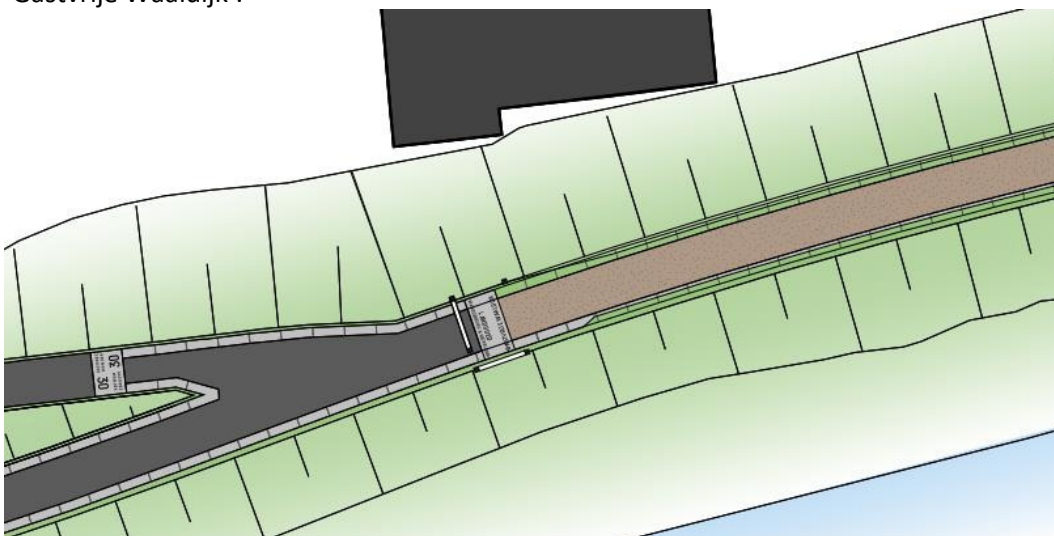
Figuur 4.1 | Profiel TG 196+90 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Gasthuisstraat 24 en kil, schaal 1: 500

De overgang van landgoeddijk naar 'reguliere' dijk, wordt dicht bij de stoep van de Gasthuisstraat gepositioneerd. Het halfverharde pad loopt door tot aan de dijkopgang bij de monumentale T-Boerderij (Gasthuisstraat 24). Zo ontstaat een heldere ruimtelijke markering naar de landgoeddijk en wordt het binnentalud, dat nauw aansluit op het monument, niet steiler. Voor de markering van de overgang naar de landgoeddijk wordt een bijzondere 'Waalmat' gemaakt waarin ook het witte hekwerk van het landgoed is geïntegreerd met de fiets/voetgangerssluis.

Figuur 4.2 | Detail Waalmat Landgoeddijk, schaal 1: 200

De stoep van de Gasthuisstraat ligt schuin in het talud (vleugelstoep). Het huidige hellingspercentage is 10%. Dat wordt steiler (12%) omdat er geen ruimte is de stoep naar binnen toe op te hogen zonder de aanliggende monumenten te raken. Omdat er op de Waalbandijk geen doorgaand verkeer is, is een plateau niet nodig. Op de stoep wordt wel een 'Waalmat' aangebracht als toegang naar de 'Gastvrije Waaldijk'.

Figuur 4.3 | Detail aansluiting Landgoeddijk-stoep Gasthuisstraat, schaal 1: 500

Figuur 4.4 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 40 zeer beperkt, aangezien er een ruimtebesparende oplossing wordt toegepast. De ruimtelijke impact van de ingreep is klein en er wordt niet verwacht dat de relatie tussen boerderij en dijk door de ingreep wijzigt.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Gasthuisstraat 24 te Waardenburg.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Waardenburg
Adres: Kerkstraat 23

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens: Kerkstraat 23
4181 AA Waardenburg

Type monument: Rijks

Monumentennummer: 30368

Kadastrale gegevens: Waardenburg W 148
Waardenburg W 549

Bouwjaar: begin 19^e eeuw

Datum van aanwijzing: 6 april 1971

X-Y coördinaat: 146088 - 426676

Objectinformatie: Boerderij (M)
Boerderijen, molens en
bedrijven

Figuur 1.1 | Woning Kerkstraat 23 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Historische foto Kerkstraat 23 (Bron: monumenten.nl)

2 Beschrijving

Kerkstraat 23 betreft een boerderij nabij de Waalbandijk, op T-vormige plattegrond. Het monument dateert waarschijnlijk uit eerste helft 19^e eeuw. Het omvat een woonhuis met rieten zadeldak en een stal met wolfdak en overstek.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

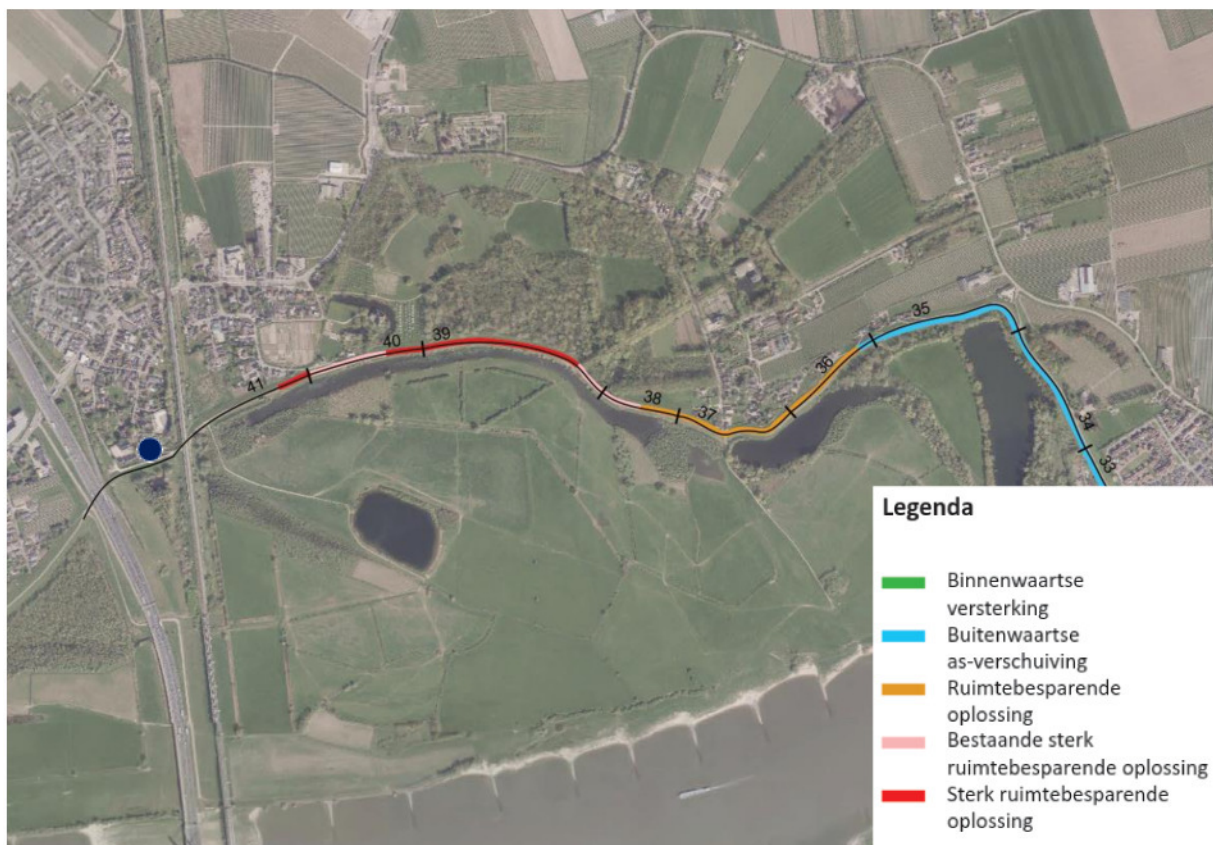
2.1 Motivatie

Hoofdcategorie	Subcategorie
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)

De oorspronkelijke vorm en aanleg zijn goed herkenbaar en met name het woonhuis is goed behouden gebleven.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 41c. Dit deeltraject wordt aan de binnenzijde gekenmerkt door de ligging van Waardenburg, waarbij enkele monumenten aan de dijk liggen. Zo ook de boerderij aan de Kerkstraat. Deze sluit vrijwel direct aan op het dijkprofiel. Er worden binnen dijkvak 41c geen aanpassingen aan de huidige dijk uitgevoerd. De grondlichamen van de A2 en het spoor dragen bij aan lagere belastingen en een hogere sterkte van de ondergrond. Daarnaast is de huidige dijk hier dusdanig breed, dat op basis van aanvullende berekeningen het niet nodig wordt geacht hier een buitenwaartse asverschuiving toe te passen zoals in het concept vergunningenontwerp was opgenomen.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

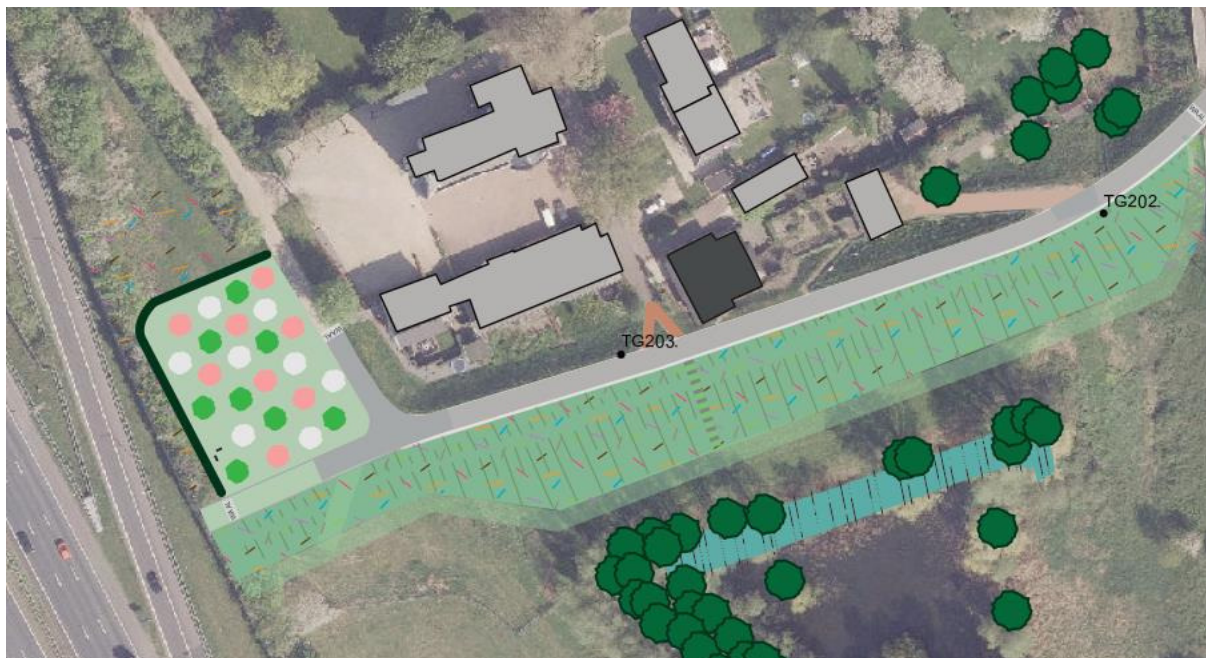
In dijkvak 41c is er geen sprake van een hoogteopgave. De dijk hoeft niet te worden opgehoogd of verbreed. Wel is er urgentie rond piping en wordt er vanuit dat oogpunt een ruimtereservering gedaan voor pipingmaatregelen.

Versterkingsopgave dijkvak 41c

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
41c	TG201+80 – TG204+80	Huidig profiel handhaven	0	0	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 41 dusdanig klein geworden dat er geen specifieke inpassingsopgaves uit voortkomen. Wel dient rekening te worden gehouden met de herinrichting van de weg op de dijk tussen de A2 en het spoor. Deze herinrichting vindt plaats volgens de principes van Gastvrije Waaldijk

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

De binnen-en buitentaluds worden met bloem en kruidenrijk grasland ingezaaid. De buitenteen van de dijk sluit aan op de kil. Om de ecologische kwaliteit van de oever te verbeteren en de ruimtelijke aansluiting op de dijk te versterken wordt op gemiddelde waterlijn (deze schommelt sterk omdat het natuurlijk gevoed wordt) een aflopende onderwateroever aangebracht volgens het gewenste KRW-ecotype. Het talud daarvan is wisselend van 1:5 of flauwer zodat er een gevarieerde oeverzone kan ontwikkelen.

Figuur 4.2 | Profiel TG 202+80 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Kerkstraat 25, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Aangezien het huidige profiel wordt gehandhaafd en er geen hoogteopgave van toepassing is, wordt er niet verwacht dat er ruimtelijke effecten optreden op het monument.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Kerkstraat 23 Waardenburg.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentee van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Neerijnen
Adres: Repelsestraat 9

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens: Repelsestraat 9
4182 PG Neerijnen

Type monument: Rijks

Monumentennummer: 30373

Kadastrale gegevens: Waardenburg D 225

Bouwjaar: 18^e eeuw

Datum van aanwijzing: 6 april 1971

Objectinformatie: Boerderij (M)

X-Y coördinaten: 148288 - 427076

Figuur 1.1 | Repelsestraat 9 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.1 | Historische foto Repelsestraat 9 (Bron: Monumenten.nl)

2 Beschrijving

De Repelsestraat betreft een tegen de Waalbandijk gelegen gepleisterde boerderij uit de 18e eeuw met een rieten schilddak. Het pand heeft vensters met luiken en zesruitsschuiframen. Ook heeft het een hijsluik boven de zijgevel.

2.1 Motivatie

Hoofdcategorie	Subcategorie
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)

De boerderij is omwille van haar gaafheid en datering zeer beeldbepalend voor de regio. Omwille hiervan is de aanduiding als rijksbeschermd monument gerechtvaardigd te achten.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

3 Ingrep dijversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 35a. Binnendijs staat een monumentale woning van de Repelsestraat 9 en buitendijs ligt de kleiput, waarvan de waarden niet uitzonderlijk zijn. De dijk wordt daarom versterkt met een buitenwaartse asverschuiving. Om niet te ver in de kleiput terecht te komen, waarmee veel grond gemoeid zou zijn, is naar een evenwicht gezocht waarbij de binnenberm van de dijk ook deels binnenwaarts wordt aangelegd. De dijk wordt vanaf de erfgronden naar buiten toe opgebouwd. De bestaande dijk wordt afgegraven en de binnenbermen worden met een talud van 1:3 aangelegd.

De bermbreedte bedraagt ter hoogte van het monument 13,5 meter, er is geen sprake van een hoogteopgave. Doordat de dijk verder van de monumentale woning komt te liggen wordt er wel meer openheid gecreëerd zowel vanuit de woning als vanop de dijk.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 35a is er geen hoogteopgave. De dijk hoeft dus niet opgehoogd te worden. Er zal een buitenwaartse asverschuiving plaatsvinden, met een binnenbermbreedte van 13,5 meter. De beoordeling van piping is niet urgent en omwille hiervan wordt er slechts een ruimtereservering gedaan voor pipingmaatregelen.

Versterkingsopgave dijkvak 35a

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
35a	TG177+70 – TG179+40	Buitenwaartse asverschuiving	0	13,5	Ruimtereservering

4 Ruimtelijke inpassing

Het Waterschap staat open voor medegebruik op de binnenberm, zodat de ruimtelijke en functionele verbinding tussen dijk en omgeving verstevigd wordt. Als aanpalende eigenaren en gebruikers hun landgebruik of tuin door willen trekken op de binnenberm, kan het binnenbermtalud 1:5 of flauwer door worden getrokken op hun grond, zodat er een bruikbare, geleidelijke en goed ingepaste aansluiting komt op het maaiveld. De condities voor medegebruik worden op deze manier geoptimaliseerd. Als er geen medegebruik van de binnenberm plaats vindt, dan wordt de deze ingericht met bloem- en kruidenrijk grasland, aangevuld met (hoogstamfruit)bomen, struweel en/of inrichtingselementen die bijdragen aan de biodiversiteit.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

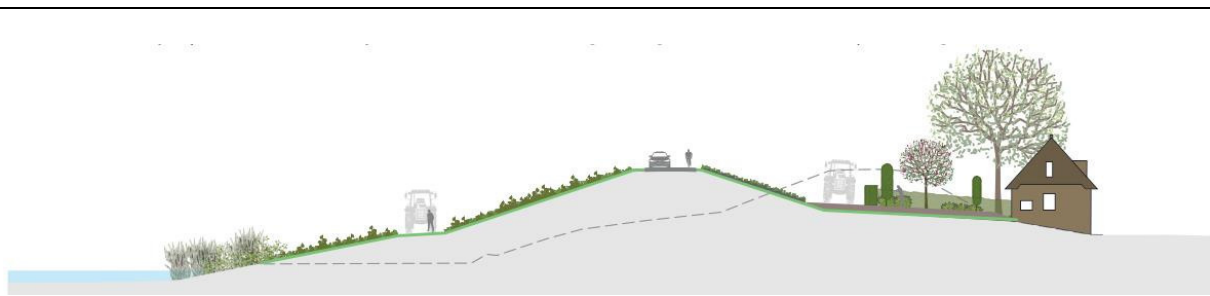
- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Figuur 4.2 | Profiel TG 178+50 buitenwaartse asverschuiving ter hoogte van Repelsestraat 9 en boomgaard, schaal 1: 500

De stoep van Repelsestraat wordt met huidige helling van ca 9% doorgetrokken naar de kruin van de dijk. Het monument en de tuin langs het grondlichaam van de stoep worden zo niet geraakt. De aansluiting blijft, net als nu, schuin op de dijk om verkeerstromen langs Neerrijnen te beperken. De afslag naar Neerrijnen wordt wel ruimer gemaakt ten behoeve van de bereikbaarheid van de woningen. Op de aansluiting van de stoep met de weg op de dijk wordt een plateau aangebracht om het verkeer te remmen. De inrichting vindt plaats volgens de principes van Gastvrije Waaldijk.

5 Effecten

5.1 Fysieke effecten

Er is geen sprake van een hoogteopgave. Doordat de dijk verder van de woning komt te liggen wordt er daarnaast meer openheid gecreëerd rond de dijk. De woning krijgt hierdoor meer zicht over de dijk heen. Dit is momenteel niet het geval. Daarnaast is er door de buitenwaartse asverschuiving geen sprake van een ruimtebeslag op het monumentale pand. Er komt echter wel extra ruimte vrij tussen woning en dijk, wat mogelijkheden biedt voor een inpassing ten gunste van het monument. De ruimtelijke impact van de ingreep is door de buitenwaartse asverschuiving aanzienlijk, maar wel grotendeels positief te noemen. De directe relatie tussen gebouw en dijk zal naar verwachting wijzigen.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Repelsestraat 9 te Neerrijnen.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Waalbandijk 12
Adres: Varik

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens: Waalbandijk 12
4064 CB Varik

Type monument: Rijks

Monumentennummer: 30361

Kadastrale gegevens: Varik B 3168

Bouwjaar: 19^e eeuw

Datum van aanwijzing: 16 oktober 1980

Objectinformatie: Dienstwoning(K)

X-Y coördinaten: 154335 - 426404

Figuur 1.1 | Waalbandijk 12 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 12 (Bron: Monumenten.nl)

2 Beschrijving

Waalbandijk 12 te Varik betreft een symmetrisch dwarshuis met zadeldak en latere dakkapel. De zijpuntgevels met vlechtingen dateren uit de eerste helft van de 19^e eeuw. De dienstwoning wordt gekenmerkt door een deuromlijsting met hoofdstel en levensboom in het bovenlicht.

Aan de achterzijde van het oorspronkelijke pand is dwars op het woonhuis een rechthoekige vleugel met zadeldak en rondboogvensters gebouwd.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

2.1 Motivatie

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning (K)

De dienstwoning naast de kerk is beeldbepalend voor de dijk bij Varik. Het vormt tezamen met de kerk en het veerhuis een belangrijk ensemble als entree naar het dorp.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk langs dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 4 – Varik, in dijkvak 16c. Het overgrote deel van dit dijkvak wordt middels een binnenwaartse asverschuiving versterkt. Echter, ter hoogte van het monument wordt de kruin van de dijk licht naar buiten geplaatst, waarbij de locatie van de buitenteen (bij de vleugelstoep) van de dijk onveranderd blijft. Hiermee blijven binnendijkse waarden gespaard en blijven rivierkundige effecten beperkt. Het buitentalud tussen de kruin van de dijk en de vleugelstoep wordt hierdoor wel steiler.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 16c is er sprake van een hoogteopgave van 25 cm. Voor het grootste deel van dit dijkvak geldt dat de dijk versterkt wordt middels een binnenwaartse asverschuiving. Echter, ter hoogte van Waalbandijk 12 wordt de kruin van de dijk licht naar buiten geplaatst. Er is ter plaatse van het monument geen binnenberm voorzien, daarnaast is er urgentie rond piping en wordt er vanuit dat oogpunt een verticale pipingmaatregel voorgesteld.

Versterkingsopgave dijkvak 16c

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
16c	TG084+020 - TG086+070	Binnenwaartse asverschuiving (ter hoogte van het monument een verschuiving van de kruin in buitenwaartse richting)	0,25	19 (niet ter hoogte van Waalbandijk 12)	Verticale pipingmaatregel, VZG** of vergelijkbaar

** Verticaal Zanddicht Geotextiel

De ruimte tussen dijkhuizen en de kruin van de dijk wordt samen met het terrein van het Veerhuis ingericht tot een samenhangend dorpsgezicht aan de Waal. De ruimte tussen de dijkhuizen en de dijk wordt eenduidig ingericht met een gebakken klinkerverharding. De maaiveldhoogtes van de voormalige dijk (de maaiveldhoogtes tussen de waaldijk en de huizen) blijven onveranderd.

4 Ruimtelijke inpassing

Het ensemble van gebouwen hoog aan de dijk vormt een heldere overgang van (voormalige) schaaldijk naar kronkelwaarddijk. Tevens maskeert het de overgang van een nieuw brede berm ten noorden van de Kerkstraat naar de smallere bestaande berm ten zuiden van de Kerkstraat.

De dijk wordt hoger, wat een effect heeft op de helling van de stoep van de Kerkstraat. Binnendijs en tussen de woningen en het Veerhuis is geen ruimte om de huidige rijbaan aan te passen. Vanwege het nadelig effect op de doorstroming van de rivier is het naar buiten plaatsen van de kruin ongewenst. De helling van de laatste meters stoep Kerkstaat wordt daarom versteild naar 12%. Het gemiddelde hellingspercentage van de stoep wordt 10%.

De vloeiende bocht van de dijk ter hoogte van het cluster aan monumenten blijft behouden. De monumenten worden ook niet geraakt door de dijkversterking.

Figuur 4.1 | Profiel TG 086+60 Door het naar buiten plaatsen van de dijk blijft de oude dijkruin tussen de huidige dijk en de gebouwen behouden, schaal 1: 500

Figuur 4.2 | Uitsnede landschapsplan met het cluster aan monumenten tegen de kerk

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struinp pad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag ter hoogte van de Waalbandijk 12 is zeer beperkt en raakt niet aan het monumentale pand. Wel komt de dijk 25 cm hoger te liggen dan de bestaande dijk. Dit kan een negatief effect hebben op de belevingswaarde vanaf het pand. Er wordt niet verwacht dat de directe relatie tussen het pand en de dijk en de Waal door de ingreep wijzigt. Er wordt juist aandacht besteed aan de uitwerking van de openbare ruimte voor dit cluster aan monumenten, waardoor het een samenhangend geheel moet worden welke is georiënteerd op de dijk.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 12 te Varik.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentee van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Waardenburg
Adres: Waalbandijk 12

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 12 4181 AN Waardenburg
Type monument:	Rijks
Monumentennummer:	522055
Kadastrale gegevens:	Waardenburg W 50
Bouwjaar:	1871
Datum van aanwijzing:	11 december 2001
Objectinformatie:	Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen
X-Y coördinaten:	146393 - 426824

Figuur 1.1 | Dijkmagazijn (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Dijkmagazijn (Bron: Rijksmonumenten.nl)

2 Beschrijving

Dit monument betreft het dijkmagazijn, gebouwd als noodmagazijn kort na 1871 in opdracht van het polderdistrict. Het dijkmagazijn werd gebouwd met hergebruik van materialen afkomstig uit het hiervoor gesloopte, oude magazijn uit 1841. Het magazijn bevindt zich aan de buitendijkse zijde van de Waalbandijk in Waardenburg. Het dijkmagazijn was een opslagplaats van onder meer noodmaterialen als rijshout, palen en stenen waar gebruik van werd gemaakt in noodsituaties. In 1994 is het magazijn in opdracht van het polderdistrict Tieler- en Culemborgerwaarden gerestaureerd. In 1997 is het interieur geschikt gemaakt als expositie- en ontvangstruimte. Momenteel huist natuurhistorisch Museum de Oersprong in het dijkmagazijn.

Figuur 2.1 | Locatie Rijksmonument

Het dijkmagazijn kent een rechthoekige plattegrond bestaande uit twee bouwlagen, afgesloten door een zadeldak met knelplanken, gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. De lengterichting van de nok is oost-west. De gevels zijn opgetrokken in roodbruine baksteen in kruisverband met regelmatig verdeelde muurankers.

Centraal in de voorgevel (noordgevel) bevindt zich een dubbele segmentboogvormige kraalschroten deur. In de gevel bevinden zich ter hoogte van de verdiepingvloer zes regelmatig verdeelde muurankers. De linkerzijgevel eindigt in een tuitgevel afgesloten door een bakstenen, uitkragende

rollaag. Centraal in de gevel bevindt zich een rechthoekige muuropening gevuld met een houten schoepenraam aan de onderzijde afgesloten door een rollaag, aan de bovenzijde afgesloten door een anderhalf steens strek. In dezelfde verticale as in de geveltop bevindt zich een insteekluik met afgeschuinde hoeken aan de bovenzijde afgesloten door een strekse rollaag. Het houten geklampte luik wordt aan de onderzijde afgesloten door een rollaag. Onder de dakrand van de tuitgevel bevinden zich drie gietijzeren rozetten.

De achtergevel (zuidgevel) is een blinde gevel. De rechterzijgevel is identiek aan de linkerzijgevel. Tegen de gevel bevindt zich een peilstok.

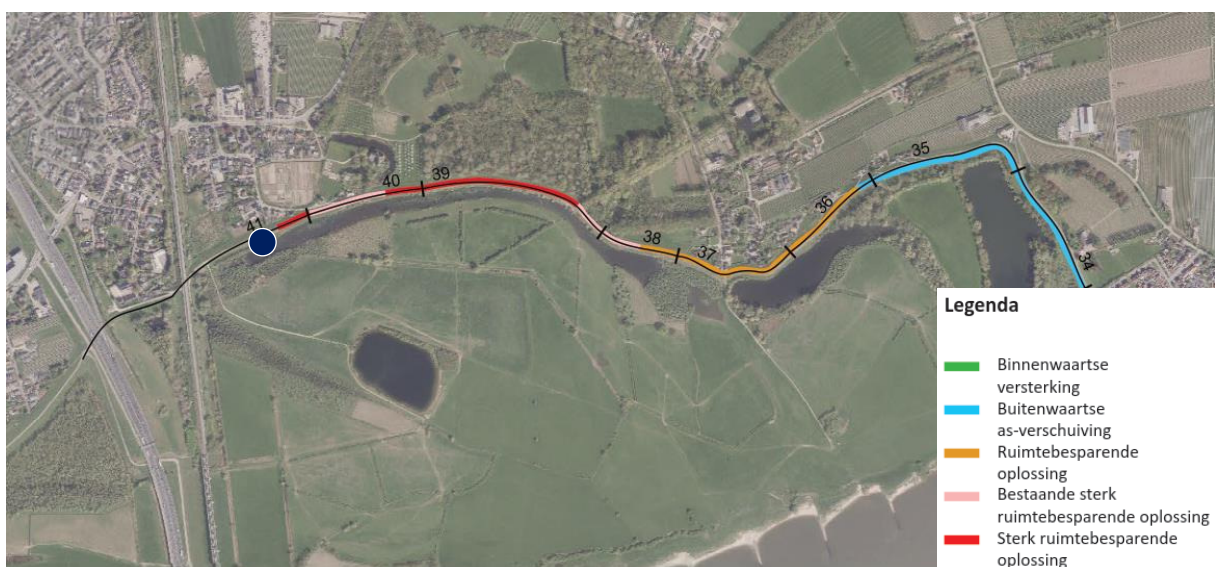
2.1 Motivatie

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen	Opslag	Magazijn

Het dijkmagazijn is van architectuurhistorische waarde als oorspronkelijk voorbeeld van een dijkmagazijn met een dubbele deur aan de dijkzijde. Daarnaast is er sprake van een stedenbouwkundige waarde vanwege de buitendijkse ligging van het dijkmagazijn aan de Waalbandijk gelegen langs de Waal. Ook heeft het dijkmagazijn een cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een type dijkmagazijn representatief voor de ontwikkeling van dijkmagazijnen in de tweede helft van de negentiende eeuw in Nederland. Omwille van de cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde is bescherming als Rijksmonument gerechtvaardigd te achten.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 41. De dijk wordt hier niet aangepast. In dijkvak 41b is er geen hoogteopgave. De dijk hoeft dus niet opgehoogd te worden. Ook wordt de bermbreedte niet aangepast. De beoordeling van piping is urgent en als pipingmaatregel wordt Verticaal Zanddicht Geotextiel of vergelijkbaar gebruikt.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

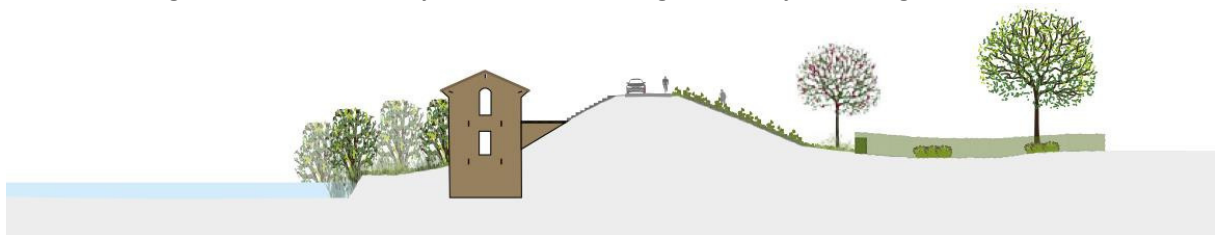
Versterkingsopgave dijkvak 41b

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (M)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
41b	TG198+90 – TG201+80	Huidig profiel handhaven	0	0	Pipingmaatregel, VZG** of vergelijkbaar

** Verticaal Zanddicht Geotextiel

4 Ruimtelijke inpassing

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 41 dusdanig klein geworden dat er geen specifieke inpassingsopgaves uit voortkomen. Wel wordt er een toegang voor rolstoelen en minder validen middels een hellingbaan aangebracht. Deze toegang wordt uitgevoerd in baksteen met halfverharding om aan te sluiten bij zowel de uitstraling van de dijk als het gebouw.

Figuur 4.1 | Profiel TG 199+40 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Waalbandijk 12 (dijkmagazijn) en kil, schaal 1: 500

Aangezien de dijk hier niet wordt aangepast, blijft de bestaande dijktrap binnendijs liggen.

Figuur 4.2 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struipad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 41 dusdanig klein geworden dat er geen specifieke inpassingsopgaves uit voortkomen. De dijk wordt hier niet opgehoogd, maar het binnentalud wordt op enkele locaties lichtelijk verflauwd naar 1:2,5. Het dijkmagazijn wordt optimaal ingepast en wordt beter toegankelijk voor minder validen. De ruimtelijke impact van de ingrepen is klein en de directe relatie tussen gebouw en dijk wijzigt niet.

Aangezien het huidige profiel wordt gehandhaafd en er geen hoogteopgave van toepassing is, wordt er niet verwacht dat er ruimtelijke effecten optreden op het monument. Wel wordt het dijkmagazijn toegankelijker voor minder validen.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 12 te Waardenburg.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname

bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Varik
Adres: Waalbandijk 14a

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 14a
Type monument:	Rijksmonument: Religieuze gebouwen
Monumentennummer:	30363
Kadastrale gegevens:	B2447
Bouwjaar:	15 ^e eeuw
Datum van inschrijving:	10 februari 1970
Objectinformatie:	Kerk en kerkonderdeel

2 Beschrijving

Toren der v.m. parochiekerk. Zwaar 15e eeuwse bouwwerk, bestaande uit drie geledingen met een uitgebouwde, veelhoekige traptoren. Het muurwerk wordt verlevendigd door natuurstenen banden. In het torenportaal een 15e eeuwse proierszerk en twee zerken uit 1773 en 1778. Mechanisch torenuurwerk.

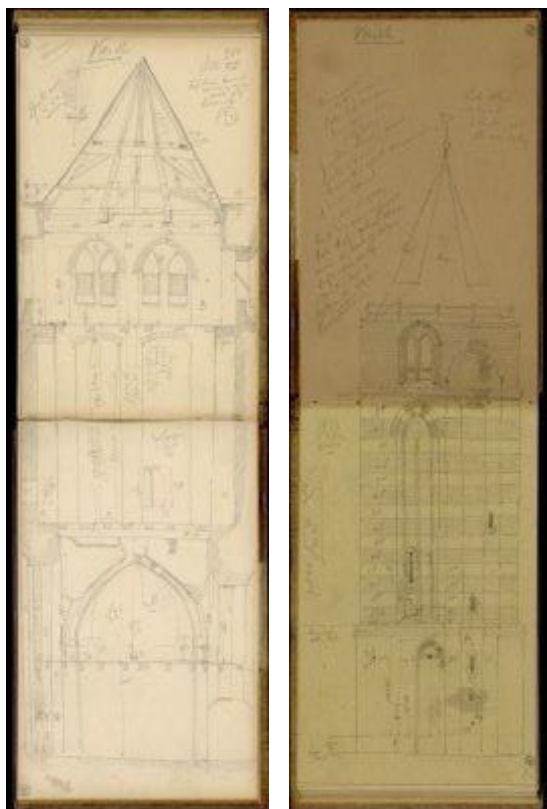
Figuur 1.1 | Kerk te Varik (bron: Rijksmonumenten.nl)

Figuur 1.2 | Huidige staat Kerk te Varik (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Huidige staat Kerk te Varik (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 2.1 | Bron: Monumenten.nl

Figuur 1.4 | Kerk te Varik (bron: Rijksmonumenten.nl)

3 Ingreep dijkversterking

De dijk langs dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 4 – Varik, in dijkvak 16c. Het overgrote deel van dit dijkvak wordt middels een binnenwaartse asverschuiving versterkt. Echter, ter hoogte van het monument wordt de kruin van de dijk licht naar buiten geplaatst, waarbij de locatie van de buitenteen (bij de vleugelstoep) van de dijk onveranderd blijft. Hiermee blijven binnendijkse waarden gespaard en blijven rivierkundige effecten beperkt. Het buitentalud tussen de kruin van de dijk en de vleugelstoep wordt hierdoor wel steiler.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 16c is er sprake van een hoogteopgave van 25 cm. Voor het grootste deel van dit dijkvak geldt dat de dijk versterkt wordt middels een binnenwaartse asverschuiving. Echter, ter hoogte van Waalbandijk 14a wordt de kruin van de dijk licht naar buiten geplaatst. Er is ter plaatse van het monument geen binnenberm voorzien, daarnaast is er urgentie rond piping en wordt er vanuit dat oogpunt een verticale pipingmaatregel voorgesteld.

Versterkingsopgave dijkvak 16c

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
16c	TG084+020 - TG086+070	Binnenwaartse asverschuiving (ter hoogte van het monument een verschuiving van de kruin in buitenwaartse richting)	0,25	19 (niet ter hoogte van Waalbandijk 14a)	Verticale pipingmaatregel, VZG** of vergelijkbaar

** Verticaal Zanddicht Geotextiel

De ruimte tussen dijkhuizen en de kruin van de dijk wordt samen met het terrein van het Veerhuis ingericht tot een samenhangend dorpsgezicht aan de Waal. De ruimte tussen de dijkhuizen en de dijk wordt eenduidig ingericht met een gebakken klinkerverharding. De maaiveldhoogtes van de voormalige dijk (de maaiveldhoogtes tussen de waaldijk en de huizen) blijven onveranderd.

4 Ruimtelijke inpassing

Het ensemble van gebouwen hoog aan de dijk vormt een heldere overgang van (voormalige) schaaldijk naar kronkelwaarddijk. Tevens maskeert het de overgang van een nieuw brede berm ten noorden van de Kerkstraat naar de smallere bestaande berm ten zuiden van de Kerkstraat.

De dijk wordt hoger, wat een effect heeft op de helling van de stoep van de Kerkstraat. Binnendijs en tussen de woningen en het Veerhuis is geen ruimte om de huidige rijbaan aan te passen. Vanwege het nadelig effect op de doorstroming van de rivier is het naar buiten plaatsen van de kruin ongewenst. De helling van de laatste meters stoep Kerkstaat wordt daarom versteild naar 12%. Het gemiddelde hellingspercentage van de stoep wordt 10%.

De vloeiende bocht van de dijk ter hoogte van het cluster aan monumenten blijft behouden. De monumenten worden ook niet geraakt door de dijkversterking.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan met het cluster aan monumenten tegen de kerk

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Figuur 4.2 | Profiel TG 086+60 Door het naar buiten plaatsen van de dijk blijft de oude dijkruin tussen de huidige dijk en de gebouwen behouden, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag ter hoogte van de Waalbandijk 14a is zeer beperkt en raakt niet aan het monumentale pand. Wel komt de dijk 25 cm hoger te liggen dan de bestaande dijk. Dit kan een negatief effect hebben op de belevingswaarde vanaf het pand. Er wordt niet verwacht dat de directe relatie tussen het pand en de dijk en de Waal door de ingreep wijzigt. Er wordt juist aandacht besteed aan de uitwerking van de openbare ruimte voor dit cluster aan monumenten, waardoor het een samenhangend geheel moet worden welke is georiënteerd op de dijk.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 14a te Varik.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Neerijnen
Adres: Waalbandijk 16

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 16 4182 EN Neerijnen
Type monument:	Rijks
Monumentennummer:	30380
Kadastrale gegevens:	Waardenburg D 617
Bouwjaar:	18 ^e eeuw
Datum van aanwijzing:	6 april 1971
Objectinformatie:	Boerderijen, molens en bedrijven
X-Y coördinaat:	147504 - 426779

Figuur 1.1 | Waalbandijk 16 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 16 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Dit rijksmonument betreft een perceelsgedeelte van een kleine gepleisterde boerderij, waarschijnlijk daterend uit de 18^e eeuw. Het woongedeelte draagt een rieten wolfdak en heeft vensters met luiken en 9-ruitsschuiframen. Het vormt een geheel met Waalbandijk 15.

2.1 Motivatie

Hoofdcategorie	Subcategorie
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)

Samen met Waalbandijk 15 vormt dit monument een karakteristiek beeld langs de dijk bij Neerijnen. Het is één van de weinige woningen in Neerijnen die georiënteerd is op de dijk. Daarnaast dateert de dijk uit de 18e eeuw. Omwille van deze karakteristieken wordt geconcludeerd dat de aanwijzing als rijksmonument gerechtvaardigd is.

Figuur 2.1 | Locatie rijksmonument

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 – dijkvak 37. In dijkvak 37 ligt de overgang van een relatief steile dijk met een smalle kruin naar een wat bredere dijk met flauwe taluds. Ter hoogte van Waalbandijk 16 wordt een stabiliteitsschermb (ruimtebesparende oplossing) geplaatst, deels gecombineerd met de bestaande spijkerwand. De dijk is hier onderdeel van het landgoed Waardenburg en Neerijnen en wordt opgehoogd met 20 cm.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 37 is er een hoogteopgave van 20 cm. Er wordt een ruimtebesparende maatregel (Rbo) toegepast om het ruimtebeslag zo veel mogelijk te beperken, de bermbreedte zal dan ook niet wijzigen. Aangezien de beoordeling van piping urgent is, wordt er een stabiliteit/pipingschermb toegepast.

Versterkingsopgave dijkvak 37

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
37	TG184+80 – TG188+00	Ruimtebesparende oplossing	0,20	0	Stabiliteit/pipingschermb

4 Ruimtelijke inpassing

De dijk wordt vanaf het binnentalud bij het Rijksmonumenten Waalbandijk 16 naar buiten toe opgebouwd. Het binnentalud wordt in gras uitgevoerd. Daarbij is er ook de mogelijkheid aan de binnenzijde van de constructie andere beplanting aan te brengen, zoals kleine bomen, en heesters.

Dit heeft de voorkeur teneinde het beeld als dorpsdijk te versterken. Het dijktrapje wordt teruggebracht en de aansluiting wordt in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt.

Figuur 4.1 | Profiel TG 187+50 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Waalbandijk 16 en kil, schaal 1: 500

Ten oosten van Waalbandijk 16 wordt een 'Waalmat' gemaakt om de overgang naar de landgoeddijk helder aan te geven. Hierin is ook het witte hekwerk van het landgoed geïntegreerd met de fiets- en voetgangerssluis. De landgoeddijk is hoog en smal en alleen toegankelijk voor langzaam verkeer. Het kruinpad meet ongeveer 2,5 meter en is uitgevoerd in een halverharding (geelkleurig gralux) net als de paden binnen het landgoed.

Figuur 4.2 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struinp pad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is rond Waalbandijk 16 zeer beperkt door het toepassen van een ruimtebesparende oplossing. De ruimtelijke impact van de ingreep is klein en er wordt niet verwacht dat de relatie tussen boerderij en dijk door de ingreep wijzigt.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 16 te Neerijnen

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en

sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Ophemert
Adres: Waalbandijk 27

Rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 27
Type monument:	Rijksmonument: Kastelen, landhuizen en parken
Monumentennummer:	30357
Kadastrale gegevens:	C648
Bouwjaar:	1850
Datum van inschrijving:	19 maart 1970
Objectinformatie:	Kasteel, buitenplaats

Detailinfo:

Het gepleisterde neoclassicistische landhuis De Kapelhof (Waalbandijk 27) is in 1850 gebouwd voor burgemeester G.A.A.C. Valkis. Uit dezelfde tijd dateert het gepleisterde eenlaags herenhuis De Beukenhof (Molenstraat 22) met achteraanbouw en vrijstaande laat-19de-eeuwse schuur.

Ophemert:

Dorp, ontstaan in de vroege middeleeuwen op een stroomrug. Ten noorden van de dorpskern werd in de 14de eeuw Huis Ophemert gesticht. In de loop van de tijd kwam een gestrekt esdorp tot ontwikkeling langs de Waalbandijk en de min of meer daaraan evenwijdige wegen. Na de Tweede Wereldoorlog is Ophemert in noordwestelijk richting uitgebreid.

2 Beschrijving

"De Kapelhof". Fraai temidden van een houtrijke tuin gelegen landhuis uit het midden der 19e eeuw op rechthoekige plattegrond, bestaande uit beganegronde met pannen schilddak, waarop hoekschoorstenen. De gepleisterde gevel heeft een middenrisaliet met fronton. Dubbele deur uit de bouwtijd in eenvoudige omlijsting van pilasters met hoofdgestel. Vensters met achtruitsschuiframen. Stoep.

Bron: Bouwkundige foto opname uitgevoerd door Prosperus

Bron: Bouwkundige foto opname uitgevoerd door Prosperus

Bron: Bouwkundige foto opname uitgevoerd door Prosperus

Bron: Bouwkundige foto opname uitgevoerd door Prosperus

3 Ingrep dijerversterking

De dijk langs dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 3 - Ophemert, in dijkvak 12. Dijkvak 12 krijgt een buitenwaartse asverschuiving waarbij een binnenberm van 12 meter wordt gerealiseerd. De dijk wordt vanaf de huidige binnenteen opgebouwd. Het huidige grondlichaam (waar nu de rijbaan overheen loopt) wordt hierbij niet afgegraven. De berm heeft daardoor een overhoogte.

Figuur 3.1 | Principes dijerversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

Voor het gehele dijkvak geldt een hoogteopgave van 15 centimeter. Dit betekent dat de dijk opgehoogd moet worden tot NAP +11,65 m. De stabiliteit voldoet niet aan de gestelde eisen, daarvoor is een berm van 10 m breed nodig. De beoordeling op piping is door de dikke deklaag niet urgent. Een ruimtereservering volstaat.

Versterkingsopgave dijkvak 12

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
12	TG062+50 - TG067+10	11,65	10 (AsBu)	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

Rijksmonument de Kapelhof (Waalbandijk 27) sluit met zijn formele tuin aan op de maaiveldhoogte van de huidige rijbaan. Op deze maaiveldhoogte staan, op de overgang openbaar-privé, voor de omgeving beeldbepalende hagen en bomen. Twee van de bomen zijn monumentaal: een rode beuk en een Oosterse Plataan. Om de beeldbepalende en waardevolle tuin van het rijksmonument te

bewaren en goed aan te laten sluiten op de dijk blijft de berm hier op de huidige maaiveldhoogte liggen. In overleg met de bewoners wordt de tuin van het rijksmonument doorgetrokken op de berm.

Figuur 4.1 | Uitsnede kaart landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk	Medegebruik	Terreininrichting
weg op de dijk	agrarisch (weide of akker)	Waaltribune
talud van de dijk	tuin	uitzichtpunt
berm	productieboomgaard	parkeren
talud van de berm	woningbouwlocatie	zitbank
beheerstrook	compensatie Ooibos	kunstwerk zijnde kunst
Optie 1:5 talud	Groen	terreinafscheiding
steenbekleding	bestaande boom	bestaande watergang
dijkwoning	nieuwe boom	te verleggen watergang
Ontsluiting en verkeer	bestaande boomgaard	
beheeroprit in gras	nieuwe boomgaard	
oprit woon- of bedrijfskavel	bloem- en kruidenrijk mengsel	
dijktrap	zachte overgang kil	
verhard pad	ruigte	
struipad	grienden	
fietspad		
verkeersplateau		

Figuur 4.2 | Detail dorpsgezicht Ophemert met Waaltribunes en binnendijkse inrichting, schaal 1:1000

De oostelijke oprit van Waalbandijk 27 loopt hellingloos over de berm naar de Kapelstraat. De verharding van de oprit bestaat uit grind, idem aan huidige oprit. De oprit wordt met kunststof honingraatplaten verstevigd, zodat de oprit de belasting van beheervoertuigen aan kan.

De zuidelijke oprit van Waalbandijk 27 loopt over de berm en door het talud van de dijk omhoog. Het hellingloze deel op de berm bestaat uit grind, idem aan huidige oprit. Dit stuk wordt verstevigd met "kunststof honingraatplaten, zodat de oprit de belasting van beheervoertuigen aan kan. Het deel dat door het talud van de dijk omhoog loopt bestaat uit asfalt afgestrooid met grind, zoals toegepast in de rest van de oprit.

Figuur 4.3 | Profiel TG 064+60 buitendijks de uiterwaarde en beheerstrook, binnendijks de Kapelhof met tuin op de berm op het huidige maaiveld

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Rijksmonument de Kapelhof (Waalbandijk 27) wordt niet geraakt door de dijkversterking. De dijk komt verder van het monument af te liggen.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Ten behoeve van Waalbandijk 27 wordt de tuin doorgetrokken over de berm naar de dijk.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Varik
Adres: Achterstraat 44

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Achterstraat 44
Type monument:	Gemeentelijk monument: Erf met boerderij en schuren
Monumentennummer:	09-03
Kadastrale gegevens:	E858
Bouwjaar:	ca. 1900
Datum van aanwijzing:	6 juni 1989
Objectinformatie:	T boerderij
Opmerking:	Achterhuis ouder dan voorhuis

Figuur 1.1 | Achterstraat 44 (Bron: Analyse gevolgen Achterstraat 44 en Waalbandijk 24)

Figuur 1.2 | Achterstraat 44 (Bron: Analyse gevolgen Achterstraat 44 en Waalbandijk 24)

2 Beschrijving

Aan de teen van de Waalbandijk gelegen en met de voorgevel daarop georiënteerde, vrijwel geheel rietgedekt boerderij complex met dwarsgeplaatst voorhuis (T boerderij) en middenlangsdeel. Deze boerderij markeert de opgang c.q. de stoep (Achterstraat) naar de Waalbandijk.

Voorhuis:

Rechthoekige plattegrond met begane grond en halfverdieping, bekroond met een rietgedekte schildkap. Gepleisterde gevels, behoudens de in kruisverband gemetselde bakstenen voorgevel boven aangesmeerde plint. Muurankers ter plaatse van de verdiepingsvloer. Een schoorsteen op elk der nokeinden. Voorgevel symmetrisch ingedeeld met aan weerszijden van de ingang met bovenlicht en met stoepje, een schuifvenster met getweeëndeeld bovenlicht en met paneelluiken. Bovenlichten in glas in lood.

Linker zijgevel met op de begane grond een modern raam. Rechter zijgevel met een openslaand liggend stolpraam.

Figuur 1.3 | Achterstraat 44 (Bron: Analyse gevolgen Achterstraat 44 en Waalbandijk 24)

Figuur 1.4 | Achterstraat 44 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Achterhuis:

Pand met zadeldak. Linker zijgevel op onregelmatige afstand geplaatste gevelopeningen. Op de overgang tussen voor en achterhuis een uitgebouwd en opgetild, met golfplaten belegd dakdeel, waarin een modern schuifraam met bovenlicht met middenstijl, alsmede een staand raampje aan de zijgevel daarvan. Daarachter, ter plaatse van het achterhuis, een schuifvenster (4 ruits) alsmede een klein vierkant, tegen de dakrand geplaatst stalraampje. Rechter zijgevel met links een schuifvenster (verg. linkerzevl), en rechts een openslaand liggend stolpraam.

Achtergevel met een vernieuwde deeldeer met raam; rechts ervan een halfrond gietijzeren stalraam met tratering en een overeenkomstig uitgevoerd raam met halfronde beëindiging (links, 3x3 ruits).

2.1 Motivatie

Het complex is vanwege de markante ligging aan de stoep naar de Waalbandijk van belang voor het zichtbaar houden van de historisch gevormde structuur en de oorspronkelijke bebouwing langs en tegen de bedijking in het rivierengebied.

3 Ingrep dijiversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 4 – Varik in dijkvak 16a. In dijkvak 16a wordt uitgegaan van een binnenwaartse asverschuiving. Om het stabiliteitstekort op te lossen is er een berm benodigd met een breedte van 19 meter. Deze berm wordt ingestoken op 1/3^e van de kruinhoogte. De taluds aan beide zijden van de dijk worden verflauwd naar 1:3. Hier is voldoende ruimte aanwezig om een berm te realiseren en in te passen bij de bebouwing.

Figuur 3.1 | Principes dijiversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

Voor het hele dijkvak geldt een veiligheidsopgave van 20 tot 25 centimeter. Dit betekent dat de dijk moet worden opgehoogd tot circa NAP +11,65 m. De dijk heeft binnenwaarts een stabiliteitstekort. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is, wordt hier enkel een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 16

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
16a	TG080 - TG85+70	11,65	19 (AsBi)	Ruimtereservering pipingmaatregel
16b	TG085+70 - TG086+70	11,63	19 (AsBi)	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

De binnenwaartse asverschuiving wordt vanuit de buitendijks aanwezige kil binnenwaarts opgebouwd. Op deze manier kan de brede binnenberm, de huidige bocht in de dijk en Huis te Varik landschappelijk beter worden ingepast.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

De dijk wordt hoger en de as van verschuift buitenwaarts. De stoep van de Achterstraat wordt tussen de Benedenweg en de Waalbandijk verflauwd naar 8% en doorgetrokken naar de kruin van de dijk. De bomen op de stoep kunnen behouden blijven. Op de aansluiting van de stoep met de weg op de dijk wordt een plateau aangebracht om het verkeer te remmen.

De toerit naar de uiterwaarden wordt als vleugelstoep met de stroom mee gelegd en uitgevoerd in gras of grasbetonsteen. De aansluiting tussen waaldijk en zomerdijk is direct en met harde snijlijnen waar de grondlichamen elkaar raken. De zomerdijk wordt tevens herkenbaar en toegankelijk door het aanbrengen van een Waalzuil, een dijktrap en verbreding van de waalband (1.2m). De markering van de bushalte wordt geplaatst op de verbrede waalband.

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struinp pad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

Figuur 4.2 | Profiel TG081+50 Beheerstrook binnendijs, agrarisch landgebruik op berm, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

De binnenwaartse asverschuiving wordt vanuit de buitendijs aanwezige kil binnenwaarts opgebouwd. Op deze manier kan de brede binnenberm, de huidige bocht in de dijk en Huis te Varik landschappelijk beter worden ingepast.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Bij de Achterstraat wordt de dijk buitenwaarts gelegd. Hierdoor wordt de helling van de stoep tussen de Benedenweg en de Waalbandijk verflauwd naar 8%, ongeacht de ophoging van de dijk. De bomen op de stoep en de op de kavelgrens van Achterstraat 44 kunnen behouden blijven. Er zijn daarom

geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van de Achterstraat 44 te Varik.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnenteen van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Waardenburg
Adres: Gasthuisstraat 17

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Gasthuisstraat 17
Type monument:	Erf met boerderij
Monumentennummer:	10-06
Kadastrale gegevens:	W 1026 & W 1027
Bouwjaar:	ca. 1880
Datum van aanwijzing:	19 juni 1990
Objectinformatie:	T boerderij

Figuur 1.1 | Voorzijde Gasthuisstraat 17 (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Achterzijde vanaf de dijk (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Nabij de stoep naar de dijk gelegen voormalige boerderij met middenlangsdeel en dwarsgeplaatst voorhuis (T-boerderij), gelegen op het punt waar de Gasthuisstraat een bocht maakt. Voorgevel van het voorhuis is georiënteerd op de weg. Voorhuis op rechthoekig grondplan met één bouwlaag en zolder, afgesloten met een schildkap waarop gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Op de nokeinden een gemetselde schoorsteen.

Figuur 1.3 | Achterzijde (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

(Hoek)pilasters, welke geprofileerd doorgezet zijn ter plaatse van het gepleisterde fries. Houten geprofileerde bakgoten. Schuiframen - waarvan de middenstijl vermoedelijk verwijderd is - met glas-in-lood bovenlichten, afgesloten met anderhalfsteens strekken. Opgeklampte luiken.

Voorgevel met symmetrische opbouw. De hoofdingang is een paneeldeur met glas-in-lood bovenlicht. De pilasters aan weerszijden daarvan zijn doorgezet en flankeren de direct hierboven geplaatste, driehoekig beëindigde dakkapel met y-vormige middenstijl en met draairamen met liggende roede aan weerszijden daarvan. Aan weerszijden van de hoofdas twee schuiframen als genoemd. De zijgevels hebben elk twee vensterassen ter plaatse van de begane grond. In de rechtse gevel zijn de vensters vernieuwd met zij-ingang (rechts) en liggend venster (links) en in het dakschild erboven is een gekoppelde platte dakkapel aangebracht. In de linkse gevel is een vierruits stolpraam met getweeëndeeld bovenlicht aangebracht (links); rechts een smal uitgevoerd schuifraam (als genoemd). In het dakschild twee vierkante moderne dakramen.

Achterhuis met wolfkap, waarop gesmoorde kruispannen. Gemetselde schoorstenen: één lage op de nok; één hoog opgemetselde op het rechtse dakschild. De achtergevel is gepleisterd en voorzien van uitgemetselde schouders, met afdekplaten in de vorm van een rollaag langs de schuine dakranden. De gevel is symmetrisch opgebouwd met in de middenas een recht hooiluik geflankeerd door getoogde 6-ruits gietijzeren stalramen. Op de begane grond links drie moderne raampjes; rechts

moderne garagedeuren. In de linkse gevel zijn de strekken van twee voormalige vensters zichtbaar (rechts in de gevel); hier zijn nu de huidige hoofdingang en een modern raam ingebracht. Links daarvan twee staande vensters met ramen met half en met liggende roede; naar buiten slaande bovenlichten. Rechtse gevel met drie moderne vensters.

2.1 Motivatie

Deze voormalige boerderij is markant gelegen nabij de stoep naar de dijk, in de bocht van de Gasthuisstraat. Ondanks enige wijzigingen in voorhuis (rechtse gevel) en achterhuis (met name zijgevels) is de oorspronkelijke vorm en aanleg goed herkenbaar behouden gebleven. Met name het voorhuis valt op vanwege zijn statige verschijningsvorm en met karakteristieke dakkapel. Het pand is bovendien van belang voor de plaatselijke bevolking; in het achterhuis was de voormalige bakkerij gevestigd en in het voorhuis was de voormalige dorpswinkel ondergebracht.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit monument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 41a. De kenmerken en dijkversterkingsvorm van dijkvak 41a zijn in het oostelijke deel gelijk aan die van dijkvak 40. Voor het gehele dijkvak geldt een hoogteopgave circa 25 centimeter. Er wordt een constructie aangebracht. De beoordeling op piping is niet urgent, daarom wordt een ruimtereservering getroffen.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

Dijkvak 41a (ten oosten van de spoorlijn) hebben een hoogteopgave van circa 10 centimeter, daarom wordt hier de dijk opgehoogd tot 10,12 m +NAP. De stabiliteit binnenwaarts voldoet niet aan de gestelde eisen en de beoordeling op piping is door de grondslag urgent in dijkvak 41a.

Versterkingsopgave dijkvak 41a

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
41a	TG198+00 - TG200+00	10,12	0 (RBo)	Stabiliteit/pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

De kenmerken en dijkversterkingsvorm van dijkvak 41a zijn in het oostelijke deel gelijk aan die van dijkvak 40. De dijk is in de rest van het dijkvak stabiel en heeft geen hoogteopgave. De dijk hoeft dus niet te worden versterkt.

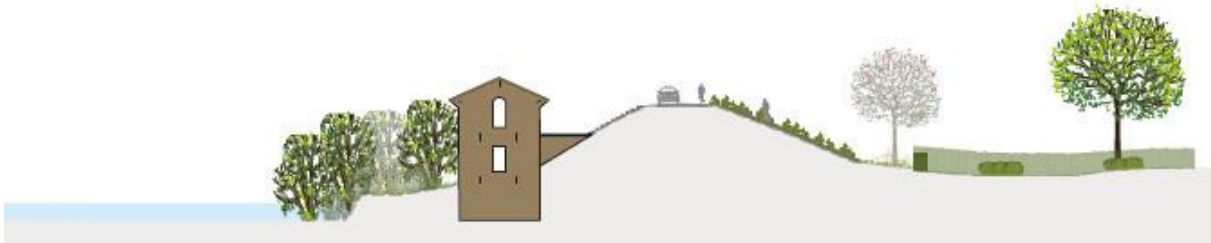

Figuur 4.1 | Uitsnede uit landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk - weg op de dijk - talud van de dijk - berm - talud van de berm - beheerstrook - Optie 1:5 talud - steenbekleding - dijkwoning	Medegebruik - agrarisch (weide of akker) - tuin - productieboomgaard - woningbouwlocatie - compensatie Ooibos	Terreininrichting - Waaltribune - uitzichtpunt - parkeren - zitbank - kunstwerk zijnde kunst - terreinafscheiding - bestaande watergang - te verleggen watergang
Ontsluiting en verkeer - beheeroprit in gras - oprit woon- of bedrijfskavel - dijktrap - verhard pad - struinp pad - fietspad - verkeersplateau	Groen - bestaande boom - nieuwe boom - bestaande boomgaard - nieuwe boomgaard - bloem- en kruidenrijk mengsel - zachte overgang kil - ruigte - grienden	

Het monument bevindt zich op de hoogte van TG199, aan de westzijde is een doorsnede-profiel gemaakt op de hoogte van het rijksmonument Dijkmagazijn (TG199+40) waarin nu het natuurhistorisch Museum 'De Oersprong' huist, wordt de dijk niet aangepast. Wel wordt er een toegang voor rolstoelen en minder validen middels een hellingbaan aangebracht, uitgevoerd in baksteen en met halfverharding. Dit wordt in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt.

Figuur 4.2 | Profiel TG 199+40 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Waalbandijk 12 (dijkmagazijn) en kil, schaal 1: 500

Aan de oostzijde van het monument is een doorsnede-profiel gemaakt op de hoogte van Gashuisstraat 22 waar de Gasthuisstraat en de dijk samen komen. Het huis aan de Gasthuisstraat 22 is bij de vorige dijkversterking herbouwd. De aansluiting op de dijk wordt gehouden zoals deze nu ook is.

Figuur 4.3 | Profiel TG 198+40 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Gasthuisstraat 22 en kil, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 40 zeer beperkt, aangezien er een sterk ruimtebesparende oplossing wordt toegepast.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Aangezien er mogelijk effecten kunnen optreden op de molenbiotoop zal er spoedig geïnventariseerd worden op welke wijze deze effecten gemitigeerd kunnen worden.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West-Betuwe
Plaats: Opijnen
Adres: Pastoriestraat 6

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Pastoriestraat 6 4184 EC Opijnen
Type monument:	Gemeentelijk monument
Monumentennummer:	07-03
Kadastrale gegevens:	EST00 - C - 2485
Bouwjaar:	1825
Datum van aanwijzing:	18 augustus 1998
Objectinformatie:	Koetshuis en tuinmuur voormalige pastorie

Figuur 1.1 | Resterende tuinmuur (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Hekwerk (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Dit monument is gelegen aan de Waaldijk en betreft een in baksteen opgetrokken 19e eeuwse tuinmuur, behorende bij de in 1937 gesloopte pastorie van de Nederlands-Hervormde kerk van Opijnen. Op het erf is tevens de, vermoedelijk authentieke, schuur nog aanwezig. Het paadje van de pastorie naar de dijk (het zogenoemde 'stoepke bij den domeni') bestaat nog.

De omvangrijke tuinmuur, welke nog grotendeels het erf omsluit en waarvan het metselwerk plaatselijk aangetast is, is beëindigd met ezelsrug. De muur is met op regelmatige afstand aangebrachte pilasters gedecoreerd, waartussen terugliggende muurdelen opgetrokken zijn. De hoeken zijn geaccentueerd met pilaren voorzien van afdekplaten, die van latere datum zijn. Op het erf staat thans een nieuwe pastorie.

Figuur 2.1 | Locatie gemeentelijk monument

De muur wordt aan één zijde doorbroken door de vermoedelijk authentieke, in baksteen opgetrokken schuur, waarvan de kap vernieuwd is.

De tuinmuur evenwijdig aan de Waaldijk is in 1996 afgebroken voor de dijkverbetering.

2.1 Motivatie

De 19e eeuwse tuinmuur en schuur behorend bij de in 1937 gesloopte pastorie van de Nederlands-Hervormde Kerk van Opijnen is vanuit cultuurhistorisch oogpunt waardevol en van belang voor de plaatselijke geschiedenis van Opijnen.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 8 – Opijnen in dijkvak 31a. Dit dijkvak ligt ten oosten van de kern van Opijnen. In dijkvak 31a wordt de ruimtebesparende oplossing gecombineerd met een binnenberm en een taludverflauwing aan de binnenzijde van 1:3, binnen de eigendomsgrenzen van het waterschap. Indien de dijkversterking hier volledig in grond uitgevoerd zou worden zou een berm van 30 meter noodzakelijk zijn. De gevolgen voor de aanliggende woningen en eigendommen zijn dan te groot. Daarnaast is een buitenwaartse asverschuiving hier niet wenselijk vanwege de relatief korte afstand tot de rivier en de haakse ligging van de dijk op de stroomrichting van de rivier, dicht bij nevengeul Opijnen. Door deze haakse ligging ontstaat bij een buitenwaartse asverschuiving een hoog risico op instabiliteit van het voorland. Er is dan ook gekozen voor een oplossing waarbij de grondoplossing wordt gecombineerd met een constructie.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1: 15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 31a is er sprake van een hoogteopgave van 60 cm. De berm wordt ter hoogte van het monument niet verbreed. Wel verschuift de kruin van de dijk in buitenwaartse richting. Er is urgentie rond piping en er wordt vanuit dat oogpunt gewerkt met een pipingscherm.

Versterkingsopgave dijkvak 31a

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
31a	TG163+75 – TG166	Ruimtebesparende oplossing	0,60	0	Stabiliteit / pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

De binnenberm wordt ter hoogte van Pastoriestraat 6 bij voorkeur als tuin in medegebruik genomen, aansluitend op het huidige gebruik. Als er geen medegebruik van de binnenberm plaatsvindt, dan wordt de binnenberm ingericht met bloem- en kruidenrijk grasland en aangevuld met (hoogstamfruit)bomen, beplantingen en/of inrichtingselementen die bijdragen aan de biodiversiteit. De binnenberm kan met deze invulling ook gebruikt worden als schapen- geiten- of paardenweide.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

De wandelverbinding die als vleugelstoep tussen de Pastoriestraat en de dijk ligt, wordt teruggebracht. De wandelverbinding wordt, conform de huidige materialisering, uitgevoerd in gebakken klinkers. De overgang van de dijk met binnenberm naar de dijk met binnentalud wordt ingepast in combinatie met de teruggebrachte wandelverbinding naar de Pastoriestraat. De kastanjeboom, onder aan de dijk bij de Pastoriestraat wordt behouden.

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinpadij
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Figuur 4.2 | Profiel TG 165+55 ruimtebesparende oplossing met korte binnenberm ter hoogte van Pastoriestraat 6, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Zoals gezegd bevindt het monument Pastoriestraat 6 zich net op de grens waar de buitenwaartse as-verschuiving over gaat in een ruimtebesparende oplossing voor de dijkversterking ten zuiden van Opijnen. De dijkversterking heeft dan ook geen direct effect op het monument. Het monument ligt nu al op enige afstand van de dijk. Deze wordt vergroot. In 1996 is reeds een deel van de monumentale waarde door de vorige dijkversterking verdwenen. Dit betreft de tuinmuur die evenwijdig liep met de dijk. Het is belangrijk om de nog aanwezige delen van de tuilmuren te behouden.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Pastoriestraat 6 te Opijnen.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Heesselt
Adres: Waalbandijk 5

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 5
Type monument:	Gemeentelijk monument: Erf met dienstwoning
Monumentennummer:	03-09
Kadastrale gegevens:	E749 Varik
Bouwjaar:	ca. 1880
Datum van aanwijzing:	31 mei 1988
Objectinformatie:	Arbeiderswoning Steenfabriek

Figuur 1.1 | Waalbandijk 5 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Historische foto (Bron: lijst gemeentelijke monumenten Wikipedia)

2 Beschrijving

Buitendijks aan de Waalbandijk gelegen blok arbeiderswoningen ten behoeve van arbeiders aan de steenfabriek. Fraai voorbeeld van volkswoningbouw uit het eind 19e eeuw. Gevels met vensters en vensterluiken, muurankers en dakkapellen.

Sobere doelmatige vormgeving. Het geheel is nog vrijwel in de oorspronkelijke staat.

Voor Heesselt beeldbepalende dijkbebouwing.

Figuur 1.3 | Waalbandijk 5 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Waalbandijk 5 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 6 - Heesselt in dijkvak 23a. Dijkvak 23a ligt parallel aan de dijk en wordt aangesloten op dijkvak 22 met een buitenwaartse asverschuiving en een binnenberm van 10 meter. Het monument maakt onderdeel uit van een rij monumentale arbeiderswoningen en deze staan buitendijks. Omdat hier al constructies en ook een binnenberm aanwezig zijn, is alleen grondaanvulling nodig voor de ophoging. Dit wordt vanwege de beperkte ruimte tot de woningen uitgevoerd vanuit het buitentalud naar binnen.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1: 10.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 23 is er een hoogteopgave 55 centimeter. Dit betekent dat de dijk moet worden opgehoogd tot 11,17 +NAP. Om het stabiliteitstekort op te lossen, dient er een berm te worden aangelegd van ca 25 meter breed bij een binnenwaartse asverschuiving (asbi). In verband met piping wordt een gecombineerd stabiliteits- en pipingscherm opgenomen.

Versterkingsopgave dijkvak 23a

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
23a	TG120- -TG123	11,17	25 (asbi)	Stabiliteit/pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

Het buitentalud bij de buitendijkse arbeiderswoningen (gemeentelijke monumenten) wordt intact gelaten en de zuidelijke en noordelijke erf- en perceelstoeritten verlengd en aangesloten op de verhoogde kruin. De parkeerplaats boven aan de dijk wordt onderdeel van het ontwerp en materialisering van de noordelijke toerit.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struipad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

De dijk wordt precies tussen de boomgaard op de bestaande binnenberm en de buitendijkse woningen door gelegd met een binnenwaartse asverschuiving. Daarbij worden de fruitbomen niet geraakt door het binnentalud met een helling van 1: 2,5 uit te voeren. In de uitvoering moet rekening gehouden worden met ruimte voor de aanleg van een pipingmaatregel waarbij de bomen op de binnenberm niet of zo min mogelijk worden geraakt. Als bomen worden geraakt dan worden deze gecompenseerd op de bestaande binnenberm.

Figuur 4.2 | Profiel TG121 binnenwaartse asverschuiving ter hoogte van Waalbandijk 1 t/m 7 en boomgaard

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het buitentalud bij de buitendijkse arbeiderswoningen blijft intact. De dijk wordt precies tussen de boomgaard op de binnenberm en de buitendijkse woningen door gelegd met een binnenwaartse asverschuiving. Daarbij worden de fruitbomen niet geraakt door het binnentalud met een helling van 1: 2,5 uit te voeren. De ruimtelijke impact van de ingrepen is klein en de directe relatie tussen gebouw en dijk wijzigt niet.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 5 te Heesselt.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentee van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Heesselt
Adres: Waalbandijk 7

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 7
Type monument:	Gemeentelijk monument: Erf met dienstwoning
Monumentennummer:	03-10
Kadastrale gegevens:	E749 Varik
Bouwjaar:	ca. 1880
Datum van aanwijzing:	31 mei 1988
Objectinformatie:	Arbeiderswoning Steenfabriek

Figuur 1.1 | Waalbandijk 7 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Historische foto (Bron: lijst gemeentelijke monumenten Wikipedia)

2 Beschrijving

Buitendijks aan de Waalbandijk gelegen blok arbeiderswoningen ten behoeve van arbeiders aan de steenfabriek. Fraai voorbeeld van volkswoningbouw uit het eind 19e eeuw. Gevels met vensters en vensterluiken, muurankers en dakkapellen.

Sobere doelmatige vormgeving. Het geheel is nog vrijwel in de oorspronkelijke staat.

Voor Heesselt beeldbepalende dijkbebouwing.

Figuur 1.3 | Waalbandijk 7 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Waalbandijk 7 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 6 - Heesselt in dijkvak 23a. Dijkvak 23a ligt parallel aan de dijk en wordt aangesloten op dijkvak 22 met een buitenwaartse asverschuiving en een binnenberm van 10 meter. Het monument maakt onderdeel uit van een rij monumentale arbeiderswoningen en deze staan buitendijks. Omdat hier al constructies en ook een binnenberm aanwezig zijn, is alleen grondaanvulling nodig voor de ophoging. Dit wordt vanwege de beperkte ruimte tot de woningen uitgevoerd vanuit het buitentalud naar binnen.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1: 10.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 23 is er een hoogteopgave 55 centimeter. Dit betekent dat de dijk moet worden opgehoogd tot 11,17 +NAP. Om het stabiliteitstekort op te lossen, dient er een berm te worden aangelegd van ca 25 meter breed bij een binnenwaartse asverschuiving (asbi). In verband met piping wordt een gecombineerd stabiliteits- en pipingscherm opgenomen.

Versterkingsopgave dijkvak 23a

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
23a	TG120- -TG123	11,17	25 (asbi)	Stabiliteit/pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

Het buitentalud bij de buitendijkse arbeiderswoningen (gemeentelijke monumenten) wordt intact gelaten en de zuidelijke en noordelijke erf- en perceelstoeritten verlengd en aangesloten op de verhoogde kruin. De parkeerplaats boven aan de dijk wordt onderdeel van het ontwerp en materialisering van de noordelijke toerit.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

De dijk wordt precies tussen de boomgaard op de bestaande binnenberm en de buitendijkse woningen door gelegd met een binnenwaartse asverschuiving. Daarbij worden de fruitbomen niet geraakt door het binnentalud met een helling van 1: 2,5 uit te voeren. In de uitvoering moet rekening gehouden worden met ruimte voor de aanleg van een pipingmaatregel waarbij de bomen op de binnenberm niet of zo min mogelijk worden geraakt. Als bomen worden geraakt dan worden deze gecompenseerd op de bestaande binnenberm.

Figuur 4.2 | Profiel TG121 binnenwaartse asverschuiving ter hoogte van Waalbandijk 1 t/m 7 en boomgaard

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het buitentalud bij de buitendijkse arbeiderswoningen blijft intact. De dijk wordt precies tussen de boomgaard op de binnenberm en de buitendijkse woningen door gelegd met een binnenwaartse asverschuiving. Daarbij worden de fruitbomen niet geraakt door het binnentalud met een helling van 1: 2,5 uit te voeren. De ruimtelijke impact van de ingrepen is klein en de directe relatie tussen gebouw en dijk wijzigt niet.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 7 te Heesselt.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentee van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Varik
Adres: Waalbandijk 8

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 8
Type monument:	Gemeentelijk monument: Erf met veerhuis
Monumentennummer:	09-16
Kadastrale gegevens:	E500, 504
Bouwjaar:	1925 - 1935 (oudere kern)
Datum van aanwijzing:	7 december 1999
Objectinformatie:	Het Veerhuis
Oorspronkelijke functie:	Veerhuis / café / restaurant / hotel / woonhuis
Literatuur / archief:	Stichting Uno, W. Akkermans, Varik en Heesselt in oude ansichten, deel2, Zaltbommel 1997, 36 en 37.

2 Beschrijving

Historie en ligging:

Dit markant op de hoek van de Waalbandijk en de Grotestraat gelegen voormalige veerhuis annex café-restaurant-hotel werd ca. 1925-1935 herbouwd op het souterrain van een oudere voorganger. Het op korte afstand van de kerk gelegen huis werd herbouwd in opdracht van Jan van Straaten door de gebroeders Jan en Hein van het Hooft in een traditionele trant. De veelzijdige eigenaar hield zich behalve met de bovengenomede activiteiten ook nog bezig met het exploiteren van een benzinepomp en het handelen in pulp, stro en hout. De laatste bewoner van het pand, tot zijn overlijden in 1998, was de bekende beeldend kunstenaar Pieter Kooistra. Tegenwoordig wordt het veerhuis gebruikt als expositieruimte door de Stichting UNO. De plattegrond van het pand is afgeleid van de van de voor het rivierengebied kenmerkende T-boerderij, terwijl de detaillering en het materiaalgebruik nog in de traditie staat van de laat negentiende en vroeg twintigste eeuwse woonhuisarchitectuur. De hoofdingang van het huis

Figuur 1.1 | Waalbandijk 8 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 8 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Waalbandijk 8 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Waalbandijk 8 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

ligt aan de zijde van de dijk. Aan de zijde van de Grotestraat bevindt zich een dubbele deur die in het verleden eveneens als entree gebruikt werd.

Het pand heeft sedert de bouw diverse wijzigingen ondergaan zoals het aanbrengen van een serre aan de voorzijde (veertiger jaren?), het hierboven toevoegen van een dakterras en toevoegen van een aanbouw aan de zijde van de rechter zijgevel in de vijftiger jaren van de twintigste eeuw.

Plattegrond en opbouw:

Het pand is samengesteld uit een dwarsgeplaatst voorhuis en een achterhuis. Het pand is gebouwd op een nagenoeg rechthoekige plattegrond en bestaat uit een souterrain, een verdieping op dijkniveau en een zolderverdieping. De gevels van het souterrain zijn gepleisterd en vormen een restant van de oudere voorganger. De bovenliggende geveldelen zijn uitgevoerd in schoon metselwerk in kruisverband. Het voorhuis is voorzien van een afgewolfd schilddak waarop het aangekapte, boven de zijde van achtergevel afgewolfde, zadeldak van het achterhuis aansluit. De daken zijn gedekt met gesmoorde Tuile du Nord pannen. De daken zijn voorzien van bakgoten. Ter plaatse van de topgevels zijn de daken voorzien van windveren. Op de nokeinden van het dak van het voorhuis bevinden zich pironen. Op en tegen de nok van het achterhuis bevinden twee bakstenen schoorstenen. In het dakschild aan de zijde van de Grotestraat van het achterhuis bevindt zich een brede dakkapel onder een lessenaarsdak die voorzien van vier enkelruits draairamen. De door strekken afgesloten vensters zijn, tenzij hieronder nader omschreven, over het algemeen voorzien van enkelruits schuiframen met van glas-in-lood voorzien bovenlichten. De lekdorpel van de vensters zijn merendeels uitgevoerd in baksteen. De aanbouw aan de zijde van de rechter zijgevel is voorzien van een flauw hellend zadeldak met de nok evenwijdig aan die van het dak van het voorhuis.

Voorgevel:

De voorgevel wordt over de volle breedte van de gevel gedomineerd door serre die mogelijk in de veertiger jaren van de twintigste eeuw is toegevoegd. De grotendeels uit een stijl- en regelwerk bestaande serre is opgetrokken op een bakstenen plint met gepleisterde panelen.

De serre is voorzien van een overstekend lessenaarsdak op houten klossen waarvan de hoogste zijde zich niet zoals gebruikelijk aan de gevelzijde bevindt doch aan de terraszijde.

De voorzijde van de serre is symmetrisch ingedeeld in tien vakken. Ieder vak, met uitzondering van de twee middelste vakken, is voorzien van een enkelruits van helder glas voorzien onderraam en het bovenlicht met geëetst gestreept glas. IN de twee middelste vakken bevinden zich twee bovenlichten als hierboven beschreven. Hieronder bevindt zich een grote opening waarin een dubbele paneeldeur met twee glasruiten. De aan de bovenzijde afgeschuinde korte zijden van de serre zijn drie vakken breed en voorzien van ramen als aan de voorzijde. Boven het dak van de serre is in meer recente tijd een terras aangebracht dat bereikbaar is via twee paar dubbele deuren. Deze deuren zijn aangebracht in een voormalige dakkapel met een lessenaarsdak waaronder een deel van de gevel is verwijderd. Aan weerszijden van de dakkapel bevindt zich een groot venster met een vierruits raam.

Linker zijgevel:

De linker zijgevel van het achterhuis heeft links een venster dat voorzien is van een enkelruits schuifraam en een van glas-in-lood voorzien bovenlicht. Rechts bevindt zich een via een aantal treden te bereiken deuropening waarin een dubbele paneeldeur met twee glasruiten en een bovenlicht dat voorzien is van glas-in-lood. Het voorhuis bezit een breed venster met twee gekoppelde schuiframen die voorzien zijn van bovenlichten met glas-inlood.

IN de geveltop bevinden zich twee vensters met enkelruits schuiframen en bovenlichten met glas-in-lood.

Achtergevel:

Deze symmetrisch ingedeelde gevel heeft in het souterrain in het midden een aan de bovenzijde getoogde opgeklampte houten deur. Aan weerszijden bevindt zich een negenruits aan de bovenzijde getoogd ijzeren raam. De begane grond is voorzien van twee vensters met schuiframen als hierboven omschreven. IN de geveltop bevinden zich twee kleinere vensters met ramen als hierboven beschreven. De achtergevel van de links gelegen aanbouw is voorzien van een getoogd ijzeren meerruits raam en drie kleine enkelruits raampjes.

Rechter zijgevel:

Aan de zijde van de rechter zijgevel bevindt zich ter hoogte van het voorhuis een aanbouw uit de zestiger jaren van de twintigste eeuw onder een flauw hellend zadeldak met de nog evenwijdig aan de weg. De gevel is in het souterrain voorzien van een later ingehakte garagedeuropening met aan weerszijden een klein enkelruits raampje. De verdieping is voorzien van drie door rollagen afgesloten vensters die voorzien van vierruits klapramen. IN de geveltop van het voorhuis bevinden zich twee vensters als in de linker zijgevel.

De gevel van het achterhuis heeft in het souterrain een getoogd venster met een ijzeren meerruits raam als hierboven omschreven. De begane grond heeft rechts een groot venster met een enkelruits schuifraam. Links hiervan bevinden ter hoogte van het achterliggende trappenhuis twee kleine enkelruits raampjes waarboven een venster met twee gekoppelde schuiframen met van glas-in-lood voorzien bovenlichten.

Interieur:

Het sober uitgevoerde interieur is onder meer nog voorzien van paneeldeuren met bewerkte deuromlijstingen en diverse houten schoorsteenmantels die mogelijk nog afkomstig zijn uit de voorganger van het veerhuis.

2.1 Motivatie

Architectuurhistorische criteria:

Het pand vormt een goed voorbeeld van een in een traditionele trant gebouwd veerhuis uit het interbellum. Het pand vormt één der belangrijkste voorbeelden van een veerhuis uit deze periode in de gemeente Neerijnen.

Het pand valt op door esthetische kwaliteiten in de detaillering en materiaalgebruik. Opvallende elementen vormen o.a. de kleurige glas-in-lood bovenlichten en de serre.

Het pand bezit nog meerdere oorspronkelijke interieurelementen waarvan met name de paneeldeuren en de schoorsteenmantels opvallen.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk langs dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 4 – Varik, in dijkvak 16c. Het overgrote deel van dit dijkvak wordt middels een binnenwaartse asverschuiving versterkt. Echter de binnenberm loopt tot aan het Veerhuis. De bebouwing rond de Kerkstraat staat op een grondlichaam binnendijs. Een berm is hier daarom niet nodig.

De dijk wordt hoger, dit heeft effect op de helling van de stoep van de Kerkstraat. Binnendijs en tussen de woningen en het Veerhuis is geen ruimte om de huidige rijbaan aan te passen. Vanwege het nadelig effect op de doorstroming van de rivier is het naar buiten plaatsen van de kruin ongewenst. De helling van de laatste meters stoep Kerkstaat wordt daarom versteild naar 12%. Het gemiddelde hellingspercentage van de stoep wordt 10%.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

Voor het hele dijkvak geldt een veiligheidsopgave van 20 tot 25 centimeter. Dit betekent dat de dijk moet worden opgehoogd tot circa NAP +11,65 m. De dijk heeft binnenwaarts een stabiliteitstekort. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is, wordt hier enkel een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 16

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
16a	TG080 - TG85+70	11,65	19 (AsBi)	Ruimtereservering pipingmaatregel
16b	TG085+70 - TG086+70	11,63	19 (AsBi)	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

Het ensemble van gebouwen hoog aan de dijk vormt een heldere overgang van (voormalige) schaaldijk naar kronkelwaarddijk. Tevens maskeert het de overgang van een nieuw brede berm ten noorden van de Kerkstraat naar de smallere bestaande berm ten zuiden van de Kerkstraat.

De dijk wordt hoger, wat een effect heeft op de helling van de stoep van de Kerkstraat. Binnendijs en tussen de woningen en het Veerhuis is geen ruimte om de huidige rijbaan aan te passen. Vanwege het nadelig effect op de doorstroming van de rivier is het naar buiten plaatsen van de kruin ongewenst. De helling van de laatste meters stoep Kerkstaat wordt daarom versteild naar 12%. Het gemiddelde hellingspercentage van de stoep wordt 10%.

De vloeiende bocht van de dijk ter hoogte van het cluster aan monumenten blijft behouden. De monumenten worden ook niet geraakt door de dijkversterking.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan met het cluster aan monumenten tegen de kerk

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Hier is ruimte voor een binnenwaartse versterking, waarbij het buitentalud wordt verflauwd. Binnendijks komt een brede berm (idem aan dijkvak 16a). Bij de Bol van Varik wordt de kruin van de dijk licht naar buiten geplaatst, waarbij de locatie van de buitenteen (bij de vleugelstoep) van de dijk onveranderd blijft. Hiermee blijven binnendijkse waarden gespaard en blijft rivierkundige effecten beperkt. Het buitentalud tussen de kruin van de dijk en de vleugelstoep wordt steiler.

Figuur 4.2 | Profiel TG 086+60 Door het naar buiten plaatsen van de dijk blijft de oude dijkruin tussen de huidige dijk en de gebouwen behouden, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

De ruimte tussen dijkhuizen en de kruin van de dijk wordt samen met het terrein van het Veerhuis ingericht tot een samenhangend dorpsgezicht aan de Waal. De ruimte tussen de dijkhuizen en de dijk wordt eenduidig ingericht met een gebakken klinkerverharding. Het maaiveldniveau van de oude dijk blijft gehandhaafd. De woningen liggen lager en blijven op de dijk georiënteerd. De getrapte aansluiting blijft en de overgang tussen de kruinhoogte van de nieuwe dijk en de oude dijk wordt uitgevoerd in een grastalud. Om een eenheid te verkrijgen wordt bij voorkeur, in overleg met de eigenaar van het Veerhuis, de buitenruimte van het Veerhuis tevens ingericht met gebakken klinkerverharding.

Met deze ingrepen wordt de relatie tussen de dijk en de gemeentelijke monumenten Waalbandijk 8 (Veerhuis) en 10, en rijksmonumenten Waalbandijk 12 en 14a (Dikke Toren) versterkt. De monumenten worden niet geraakt door de dijkversterking.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 8 te Varik.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Neerijnen
Adres: Waalbandijk 17

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 17
Type monument:	Gemeentelijk monument: Woonhuis
Monumentennummer:	05-14
Kadastrale gegevens:	D 1519
Bouwjaar:	ca. 1880
Datum van aanwijzing:	26 augustus 1997
Objectinformatie:	Woonhuis annex koetshuis en/of brouwerij

Figuur 1.1 | Waalbandijk 17 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 17 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

De bescherming heeft alleen betrekking op Waalbandijk 17. Het aangrenzende pand Voorstraat 8 is op 3 januari 2006 van de monumentenlijst afgevoerd.

Dit woonhuis annex voormalig koetshuis en/of brouwerij is markant gelegen op de kruising van de (voor rivierdorpen karakteristieke) Voorstraat en Waalbandijk. Het bepaalt met het tegenover gelegen pand Waalbandijk 19 vanouds de entree tot het dorp Neerijnen. Het complex is vermoedelijk rond 1880 gebouwd. Naar verluidt zou het pand aan de Voorstraat het voormalige koetshuis van het kasteel Neerijnen zijn. Andere bronnen gaan ervan uit dat er de brouwerij van het tegenover gelegen café was gevestigd. In het verleden had het complex drie huisnummers en in de jaren tachtig was het een dubbel woonhuis. Het gedeelte aan de Voorstraat wordt bewoond, het deel aan de dijk lijkt (nog) onbewoond.

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen complex bestaat uit twee, achter elkaar gelegen bouwmassa's. Het voorste deel (vanaf hier voorhuis genoemd) is gelegen aan de dijk en telt twee bouwlagen, waaronder een souterrain, onder en met gesmoorde Hollandse pannen gedekt schilddak. Het achterste deel (achterhuis) is lager gelegen en telt één bouwlaag onder een met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt wolfdak. Alle gevels zijn gepleisterd, de voorgevel is voorzien van een blokverband.

Voorgevel: de symmetrisch ingedeelde voorgevel bevat in het midden een houten paneeldeur met 2-ruits bovenlicht. Ter weerszijden bevinden zich twee 6-ruits schuifvensters. De gevel wordt afgesloten met een eenvoudig geprofileerde bakgoot op klossen.

Linker zijgevel: de linker zijgevel van het voorhuis bevat in het souterrain een 4-ruits stolpvenster. De begane grond heeft rechts een 3-ruits schuifvenster. De linker zijgevel van het achterhuis bevat op de begane grond links een klein enkelruits venster en rechts daarvan een entree met gewijzigde deur en 2-ruits bovenlicht. Rechts heeft de gevel een groot, niet oorspronkelijk venster. De zolder heeft twee 4-ruits draairamen. De gevel wordt afgesloten met een windveer.

Achtergevel: de achtergevel van het voorhuis heeft links drie kleine venstertjes en in het midden een 6-ruits schuifvenster. De achtergevel van het achterhuis heeft van links naar rechts een entree met opgeklampte deur en 2-ruits bovenlicht, een 6-ruits schuifvenster met luiken, een klein enkelruits venster en een 4-ruits schuifvenster. De gevel wordt afgesloten met een goot op de muur met eenvoudig boeiboord.

Rechter zijgevel: de rechter zijgevel van het voorhuis bevat in het souterrain in het midden een deur met 4-ruits glaspaneel en rechts daarvan een 4-ruits venster.

De rechter zijgevel van het achterhuis bevat op de begane grond links een deur met enkelruits glaspaneel en rechts een 2-ruits venster waarvan het luik is verwijderd. De zolder heeft een groot tweelicht(?) met luiken. De gevel wordt afgesloten met een windveer.

2.1 Motivatie

Woonhuis met voormalig - en tot woonhuis verbouwd - koetshuis uit ca. 1880. Hoewel laatstgenoemde functie door wijzigingen in de gevels niet meer als zodanig herkenbaar is, kan aan het complex toch de volgende waardering worden toegekend.

Architectuurhistorische criteria: het object valt op door esthetische kwaliteiten, het heeft gave verhoudingen en een bijzondere detaillering in vormgeving en materiaalgebruik.

Stedenbouwkundige criteria: het object is onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied en speelt daarin een structuur- en beeldbepalende rol.

Cultuurhistorische criteria: het object is van belang vanwege haar voormalige functie welke verbonden is met een historische ontwikkeling. Het betreft hier - naar verluidt - het voormalig koetshuis van het kasteel Neerijnen, dan wel de voormalige brouwerij behorend bij het tegenover gelegen café.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit monument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 37. Dijkvakken 36 en 37 liggen aan twee killen. Vanwege de beperkte ruimte wordt de dijk versterkt met een ruimtebesparende oplossing en een buitenwaartse as-verschuiving, zodat het binnentalud behouden blijft om de woningen en tuinen niet te raken.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

Voor het gehele dijkvak geldt dat er een hoogteopgave is van 20 centimeter. De dijk dient opgehoogd te worden tot 10,54 m +NAP hoog. Er wordt een stabiliteits- en pipingscherm geplaatst vanwege het stabiliteitstekort en het urgente pipingprobleem. In dijkvak 37 ligt de overgang van een relatief steile dijk met een smalle kruin naar een wat bredere dijk met flauwe taluds. De grens ligt bij de poort van Neerijnen (TG187). Vanaf TG187 tot TG188 bevindt zich in de buitenteen van de dijk een bestaande spijkerwand.

Versterkingsopgave dijkvak 37

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
37	TG184+80 - TG188+00	10,54	0 (RBo)	Stabiliteit/pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

De dijk wordt vanaf het binnentalud van het terras van het gemeentelijk monumenten (Waalbanddijk 17 en Voorstraat 9) en voormalig Café Neerijnen aan de Waalbanddijk 19 buitenwaarts opgewerkt. Om een zachter en kleinschaligere uitstraling van het dorpsgezicht te krijgen wordt hier het talud in gras uitgevoerd. Op het kruispunt wordt een bredere stoep aangelegd om meer ruimte voor voetgangers te creëren.

Tussen de dijktrap van de Achterstraat, de stoep van de Voorstraat, tot aan de toegang naar de Landgoeddijk wordt een brede rand aan de Waalzijde gelegd. De historische verbinding tussen dijk en dorp wordt benadrukt en er is meer ruimte voor voetgangers en verblijfplekken. Dijktrappen verbinden Neerijnen met de killen.

Figuur 4.1 | Uitsnede uit landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

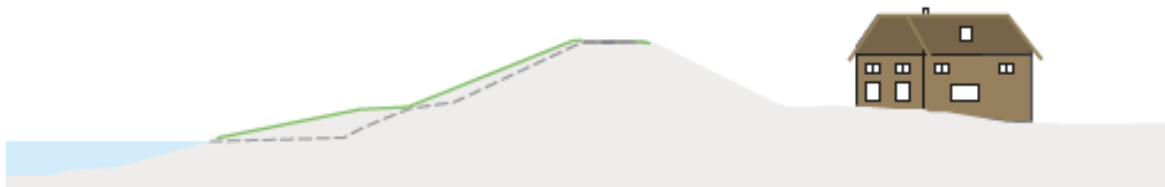
Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Dijkvakken 36 en 37 liggen aan twee killen. Vanwege de beperkte ruimte wordt de dijk versterkt met een ruimtebesparende oplossing, zodat het binnentalud behouden blijft voor de woningen en tuinen. Om de killen niet te raken wordt het buitentalud in een helling van 1:2,5 aangebracht.

Figuur 4.2 | Dijkvakken 36 en 37

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het effect is beperkt om dat de dijk en de stoep van het monument af versterkt worden, en de hoogteopgave beperkt is (ontwerphoogte 0.20m).

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Aangezien er ondanks deze inpassing negatieve effecten kunnen optreden op het monument, met het oog op uitzicht en relaties, kan er als mitigerende maatregel gezorgd worden dat de ruimte tussen dijk en woning kwalitatief wordt ingericht. Er zal in dat geval geen beheerstrook gerealiseerd worden.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentee van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Neerijnen
Adres: Waalbandijk 19

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 19
Type monument:	Gemeentelijk monument: T-boerderij met langsdeel
Monumentennummer:	05-15
Kadastrale gegevens:	D 1493
Bouwjaar:	1842 / 1905
Datum van aanwijzing:	26 augustus 1997
Objectinformatie:	Erf met café en woonhuis

2 Beschrijving

Dit woonhuis/café is markant gelegen op de kruising van de (voor rivierdorpen karakteristieke) Voorstraat en Waalbandijk. Het bepaalt met het tegenover gelegen pand Waalbandijk 17 vanouds de entree tot het dorp Neerijnen.

Het pand is blijkens een opschrift op een balk gebouwd in 1842, wellicht nog als halleboerderij onder aan de dijk. In ieder geval bevond zich op de plaats van het souterrain onder de huidige caféruimte een winkel, toegankelijk via de rechter zijgevel. Via de winkel kwam men in het toenmalige café, waarvan de vergunning tenminste teruggaat tot 1891 vermoedelijk na een brand is in 1905 het voorhuis verhoogd en kreeg het pand haar huidige uiterlijk. De entree naar het café kwam toen op dijkniveau te liggen.

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen gebouw is opgetrokken op L- vormige grondslag met een breed achterhuis en een dwars geplaatst, aan de rechter zijde smaller voorhuis. Het voorhuis telt twee bouwlagen - waarinder een souterrain - onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt schilddak met aan voor- en achterzijde een gebroken schild. Het achterhuis telt één bouwlaag onder een met riet gedekt schilddak met zogenaamd Betuws overstek aan de achterzijde. Een deel van het achterhuis - vlak achter het voorhuis – is verhoogd. Dit gedeelte heeft een plat dak. Vrijwel alle vensters zijn voorzien van een lekdorpel vervaardigd van lekdorpeltegels. De luiken voor de vensters zijn verwijderd.

Figuur 1.1 | Voorzijde (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Zij aanzicht (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Achterzijde met zicht op het voorhuis (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Achterzijde (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Voorgevel: de symmetrisch ingedeelde voorgevel bevat in het midden de entree met een paneeldeur met klein ovaal glaspaneel en daarboven een enkelruits bovenlicht. Ter weerszijden bevindt zich een venster met 4-ruits schuifraam en enkelruits bovenlicht. Vensters en entree worden ontlast door een steens segmentboog met gepleisterde sluitsteen. De koppen aan de bovenzijde van de boog zijn eveneens gepleisterd. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde bakgoot op klossen. Het dakvlak bevat twee niet oorspronkelijke dakkapellen.

Linker zijgevel: de linker zijgevel van het voorhuis heeft in het souterrain rechts een venster met niet oorspronkelijke indeling en links een groot ingehakt venster van oudere datum. De begane grond bevat een venster met 4-ruits schuifraam en enkelruits bovenlicht. Het venster heeft een getoogde bovendorpel en het wordt ontlast door een steens segmentboog met gepleisterde sluitsteen. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde bakgoot op klossen. De linker zijgevel van het achterhuis bevat drie halfronde gietijzeren stalramen met drie verschillende roedeverdelingen. Het verhoogde gedeelte bevat een venster met 4-ruits schuifraam en enkelruits bovenlicht.

Achtergevel: het achterdakvlak van het voorhuis bevat een dakkapel met 4-ruits venster. In de achtergevel is een grote schuifpui aangebracht op de plaats waar zich de deel deur bevond. Links daarvan bevindt zich een gietijzeren stalraam. Geheel rechts is een stolpvenster aangebracht op de plaats van een deur. Een deel van het deurkozijn is in de gevel gehandhaafd. Het overstek is aan de onderzijde dichtgezet met planken. In het midden bevindt zich de hooiopening.

Rechter zijgevel: de rechter zijgevel van het voorhuis bevat in het souterrain van links naar rechts een deur met 3-ruits bovenlicht, een venster, een deur met enkelruits zijlichten (een zogenaamd melkmeisje) en een klein enkelruits venster. De begane grond heeft links een venster met 4-ruits schuifraam en enkelruits bovenlicht en rechts een smal 3-ruits schuifvenster. De vensters op de begane grond hebben een getoogde bovendorpel en ze worden ontlast door een steens segmentboog met gepleisterde sluitsteen. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde bakgoot op klossen. De rechter zijgevel van het achterhuis bevat van links naar rechts een deur met 4-ruits glaspaneel, een kruisvormig ingedeeld venster met twee 4-ruits draairamen en 2-ruits bovenlichten en een enkelruits tweelicht. Het verhoogde deel bevat een enkelruits schuifvenster met enkelruits bovenlicht.

2.1 Motivatie

Voormalige T-boerderij met dorpscafé uit 1842, vergroot in 1905. Hoewel het pand op diverse plaatsen is aangetast - met name waar het gaat om venster(indeling) -, kan toch de volgende waardering aan het pand worden toegekend.

Architectuurhistorische criteria: het object valt op door esthetische kwaliteiten, het heeft gave verhoudingen en een bijzondere detaillering in vormgeving en materiaalgebruik.

Stedenbouwkundige criteria: het object is onderdeel van een historisch gegroeid stedelijk gebied en speelt daarin een structuur- en beeldbepalende rol.

Cultuurhistorische criteria: het object is van belang vanwege haar functie en daarmee samenhangende verschijningsvorm, welke verbonden is met een historische ontwikkeling. Het betreft hier enerzijds een boerderij aan de dijk, anderzijds een/het dorpscafé, waar onder meer verkopen plaatsvonden.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit monument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 37. Dijkvakken 36 en 37 liggen aan twee killen. Vanwege de beperkte ruimte wordt de dijk versterkt met een ruimtebesparende oplossing en een buitenwaartse as-verschuiving, zodat het binnentalud behouden blijft om de woningen en tuinen niet te raken.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

Voor het gehele dijkvak geldt dat er een hoogteopgave is van 20 centimeter. De dijk dient opgehoogd te worden tot 10,54 m +NAP hoog. Er wordt een stabiliteits- en pipingscherm geplaatst vanwege het stabiliteitstekort en het urgente pipingprobleem. In dijkvak 37 ligt de overgang van een relatief steile dijk met een smalle kruin naar een wat bredere dijk met flauwe taluds. De grens ligt bij de poort van Neerijnen (TG187). Vanaf TG187 tot TG188 bevindt zich in de buitenteen van de dijk een bestaande spijkerwand.

Versterkingsopgave dijkvak 37

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
37	TG184+80 - TG188+00	10,54	0 (RBo)	Stabiliteit/pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

De aansluiting op de landgoeddijk met een half verhard pad voor langzaam verkeer wordt helder gemarkeerd waarbij ook benadrukt wordt dat de dijk hier onderdeel is van het landgoed Waardenburg en Neerijnen. De dijk wordt vanaf het binnentalud van het terras van het gemeentelijk monumenten (Waalbanddijk 17 en Voorstraat 9) en voormalig Café Neerijnen aan de Waalbanddijk 19 buitenwaarts opgewerkt. Om een zachter en kleinschaligere uitstraling van het dorpsgezicht te krijgen wordt hier het talud in gras uitgevoerd. Op het kruispunt wordt een bredere stoep aangelegd om meer ruimte voor voetgangers te creëren.

Figuur 4.1 | Uitsnede uit landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

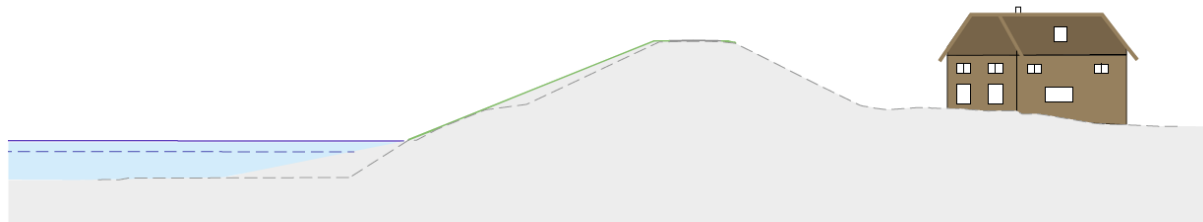
Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Om de killen niet te raken wordt het buitentalud in een helling van 1:2,5 aangebracht. NB: momenteel is niet duidelijk of de steenbekleding voldoet. Mocht dit het geval zijn dan is het ruimtelijk en visueel wenselijk om het huidige buitentalud te behouden.

Figuur 4.2 | Profiel dijkvakken 36 en 37

De dijk wordt vanaf het binnentalud van het terras van het gemeentelijk monument naar buiten toe Café Neerijnen (Waalbandijk 19 buitenwaarts) opgebouwd. Om een zachter en kleinschaligere uitstraling van het dorpsgezicht te krijgen wordt het binnentalud in gras uitgevoerd. Daarbij is er ook de mogelijkheid aan de binnenzijde van de constructie andere beplanting aan te brengen, zoals kleine bomen, en heesters. Dit heeft de voorkeur teneinde het beeld als dorpsdijk te versterken. Het dijktrapje wordt teruggebracht. De aansluiting wordt in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt.

Figuur 4.3 | Profiel ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Waalbandijk 19 (monument) en kil

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het effect is beperkt omdat de dijk en de stoep van het monument af versterkt worden, en de hoogteopgave beperkt is (ontwerphoogte 0.20m).

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Aangezien er ondanks deze inpassing negatieve effecten kunnen optreden op het monument, met het oog op uitzicht en relaties, kan er als mitigerende maatregel gezorgd worden dat de ruimte tussen dijk en woning kwalitatief wordt ingericht. Er zal in dat geval geen beheerstrook gerealiseerd worden.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden,

bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe
Plaats: Varik
Adres: Waalbandijk 24

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens: Waalbandijk 24

Type monument: Gemeentelijk monument:
Woonhuis

Monumentennummer: 09-18

Kadastrale gegevens: B 2667

Bouwjaar: ca. 1890

Datum van aanwijzing: 6 juni 1989

Objectinformatie:

- Erf met woonhuis, smeedijzeren hekwerk (links en rechts voorzijde), schuur (rechter achtererf)
- Vormgeving van het achterhuis, alsmede de aanwezigheid van een oude (rietgedekte) bijschuur op het rechter achtererf verwijzen vermoedelijk naar voormalige T boerderij met bijschuur.
- Voormalige notariskamer (rechts voorzijde)

Figuur 1.1 | Foto vanaf de Waal bij hoog water 1980 (1) (Bron: Varik.nl / kadastrale geschiedenis)

Figuur 1.2 | Foto vanaf de Waal bij hoog water 1980 (2) (Bron: Varik.nl / kadastrale geschiedenis)

Figuur 1.3 | Vooraanzicht (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Zij aanzicht (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Hoog tegen de kruin van de Waalbandijk gelegen woning op T vormige plattegrond. Het pand is een typische dijkwoning met aanmerkelijk niveauverschil tussen voor en achterhuis.

Voorhuis: met twee verdiepingen en zolder op souterrain; bekroond met een met gesmoorde Tuile du Nord pannen gedekt, enigszins uitkragend schilddak. Een schoorsteen op het linker nokeinde, alsmede op de overgang naar het 'achterhuis'. Getoogde gevelopeningen met schuifvensters met gevierendeelde bovenlichten en met opgeklampte luiken op de begane grond; op de eerste verdieping getoogde stolpramen. Zijgevels met muurankers ter plaatse van de verdiepingsvloer. Voorgevel met drie vensterassen, waarvan twee links van de deur waarboven een bovenlicht (3x2 ruits) en één rechts ervan. Linker zijgevel met van rechts naar links: ter hoogte van de begane grond een staand venster met een luik. Links boven een stolpraam, als genoemd. Ter plaatse van het souterrain links en rechts een gevelopening van ongelijke grootte onder gemetselde strekken. Rechter zijgevel met

overeenkomstige indeling als de linker zijgevel maar in gespiegelde vorm. Hier is ter plaatse van het souterrain, links een liggend venster met ijzeren traliewerk en rechts een houten deur.

Achterhuis: met twee verdiepingen bekroond met een afgetopt dak, met dakschild aan één zijde (rechts). Muurankers ter plaatse van de verdiepingvloer. Rechter zijgevel gepleisterd, waarin een centraal geplaatst liggend venster met middenstijl. Achtergevel, gepleisterd met onregelmatige indeling: centraal geplaatste deur, met aan weerszijden een liggend raam met middenstijl; ter plaatse van de verdiepingvloer twee stolpramen (1x3/1x3 ruits). Linker zijgevel, gemetseld, met ter plaatse van het souterrain rechts een deur met links daarvan een schuifraam (2x2 ruits); boven een stolpraam (1x3/1x3 ruits).

2.1 Motivatie

Door haar ligging is deze dijkwoning medebepalend voor het zichtbaar houden van de historisch gevormde structuur van Varik, het dijkbeloop en de voor het rivierengebied zo kenmerkende dijkbebouwing. Daarnaast is deze dijkwoning van geschiedkundig belang voor de (plaatselijke) bevolking vanwege de voormalige notariskamer. Het complex vertoont nog vrijwel geheel haar oorspronkelijke aanleg en uiterlijke verschijningsvorm.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk langs dit monument ligt binnen deelgebied 4 – Varik, in dijkvak 18a. In dijkvak 18a is gekozen voor een ruimtebesparende oplossing. Op deze manier blijven de binnendijkse woningen (gemeentelijke monumenten) gespaard en blijven de rivierkundige effecten beperkt. Om de hoogteopgave op te lossen wordt de ruimtebesparende oplossing gecombineerd met een lichte asverschuiving buitenwaarts. Het stabiliteitsscherm wordt aan de binnenzijde van de dijk geplaatst. Het binnentalud wordt hier gehandhaafd. Het buitentalud wordt aangebracht met een helling van 1:3. De constructie lost tevens het urgente pipingprobleem op.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

Voor dijkvak 18a geldt een hoogteopgave van 35 centimeter. Voor dijkvak 18b geldt een hoogteopgave van 55 centimeter. De dijk heeft binnenwaarts een stabiliteitstekort. In dijkvak 18a geldt dat de beoordeling op piping urgent is. In dijkvak 18b is dit niet het geval en wordt enkel een ruimtereservering voor piping getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 18

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
18a	TG089+055 - TG091+050	11,47	n.v.t.	Stabiliteit/pipingscherp

4 Ruimtelijke inpassing

De gemeentelijke monumenten Waalbandijk 24 en 26 vormen een ensemble van dijkwoningen aan de oude dijk met binnenberm. Het pittoreske beeld dat hierbij hoort blijft behouden. Het maaiveldniveau van de oude dijk en berm blijven op niveau. De woningen blijven op de dijk georiënteerd en bomen en terreininrichting van de voortuinen en zijtuinen blijven behouden of worden teruggebracht na het plaatsen van de constructie.

De uiterwaarde is van grote rivierkundige waarde ter hoogte van Waalbandijk 24, daarom zullen de openheid, ruimte en het uitzicht op de uiterwaarden behouden blijven na de dijkversterking. Ter hoogte van het naastgelegen gemeentelijke monument aan Waalbandijk 26 is een doorsnede-profiel gemaakt, hierin is de ruimtebesparende oplossing te zien met behoudt van het ensemble van monumentale gebouwen en tuinen.

Figuur 4.1 | Profiel TG090+70 Versterking met ruimtebesparende oplossing, zodat ensemble van monumentale gebouwen en tuinen bouden blijven, schaal 1:500

Figuur 4.2 | Uitsnede uit landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struipad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag ter hoogte van de Waalbandijk 24 verandert niet tot nauwelijks en raakt niet aan het monumentale pand. Het maaiveldniveau van de oude dijk en berm blijven op niveau. De woning blijft op de dijk georiënteerd en bomen en terreininrichting van de voortuin en zijtuin blijft behouden of worden teruggebracht na het plaatsen van de constructie.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 24 te Varik.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Varik
Adres: Waalbandijk 26

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 26
Type monument:	Gemeentelijk monument: Woonhuis annex dorpscafé, annex winkel
Monumentennummer:	09-19
Kadastrale gegevens:	B2665
Bouwjaar:	1890 - 1900 (voorgevel); daarachter wellicht ouder
Datum van aanwijzing:	6 juni 1989
Objectinformatie:	Erf met woning, leilinden

Interieur met aardige schouw.
Asymmetrisch 'gelamineerd' gebogen spanten.
Voorgevel vermoedelijk niet authentiek.
Vreemde dakvorm doet vermoeden dat hier van een oudere bouwmassa sprake is geweest

2 Beschrijving

Hoog tegen de kruin van de Waalbandijk gelegen dijkwoning annex voormalig café en dorpswinkel.

Hoofdbouwmassa:
Rechthoekige bouwmassa op souterrain met begane grond en zolder, bekroond door een met gesmoorde kruispannen belegd schilddak met gebroken achterdakschild en een in het linker zijschild overgaande dwarskap (zadeldak) maar de topgevel. Deze met onderbroken hardstenen afdekplaten en met bekroning fraai gedetailleerde trapgevel accentueert het oorspronkelijke woongedeelte. Behoudens de voorgevel, welke in kruisverband gemetseld is, zijn de gevels gepleisterd met langs de dakranden houten bakgoten op klossen. Schuifraamkozijnen met bovenlichten (plaatselijk in glas in lood en met opgeklampte luiken). Een schoorsteen op het linker en het rechter dakschild.

Figuur 1.1 | Waalbandijk 26 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 26 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Waalbandijk 26 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Waalbandijk 26 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Voorgevel met openslaande ramen met drieledige bovenlichten, waarboven korfbogen met natuurstenen geboorte en sluitstenen en met gemetselde boogvelden. Een deur rechts in de hoofdbouw, alsmede een deur links in de dwarsbouw, beide met bovenlicht. Twee gekoppelde vensters (als genoemd) rechts en links een venster met luiken; beide met middenstijl.

Linker zijgevel met op de begane grond, links van het midden, twee staande schuifvensters met glas in lood bovenlichten. Ter plaatse van het souterrain een schuifraam (2x3 ruits) met bovenlicht (als genoemd); links ervan (onder het rechtse schuifvenster) een staand klein venster.

Rechter zijgevel met op de begane grond een venster (als genoemd) met bovenlicht in glas in lood en met luiken. Ter plaatse van het souterrain, rechts een stolpraam met dwarsregel; links een deur met een klein raampje (links).

Achtergevel met onregelmatig geplaatste en verschillend staande schuiframen. Muurankers ter plaatse van de verdiepingsvloer.

2.1 Motivatie

Door haar ligging is deze dijkwoning medebepalend voor het zichtbaar houden van de historisch gevormde structuur van Varik, het dijkbeloop en de voor de in het rivierengebied zo kenmerkende dijkbebouwing. Daarnaast is deze dijkwoning annex voormalig café en dorpswinkel van geschiedkundig belang voor de (plaatselijke) bevolking en vertoont zij nog vrijwel geheel haar oorspronkelijke aanleg en uiterlijke verschijningsvorm.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk langs dit monument ligt binnen deelgebied 4 – Varik, in dijkvak 18a. In dijkvak 18a is gekozen voor een ruimtebesparende oplossing. Op deze manier blijven de binnendijkse woningen (gemeentelijke monumenten) gespaard en blijven de rivierkundige effecten beperkt. Om de hoogteopgave op te lossen wordt de ruimtebesparende oplossing gecombineerd met een lichte asverschuiving buitenwaarts. Het stabiliteitsscherm wordt aan de binnenzijde van de dijk geplaatst. Het binnentalud wordt hier gehandhaafd. Het buitentalud wordt aangebracht met een helling van 1:3. De constructie lost tevens het urgente pipingprobleem op.

Voor dijkvak 18a geldt een hoogteopgave van 35 centimeter. Voor dijkvak 18b geldt een hoogteopgave van 55 centimeter. De dijk heeft binnenwaarts een stabiliteitstekort. In dijkvak 18a geldt dat de beoordeling op piping urgent is. In dijkvak 18b is dit niet het geval en wordt enkel een ruimtereservering voor piping getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 18

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
18a	TG089+055 - TG091+050	11,47	n.v.t.	Stabiliteit/pipingscherm

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:10.000 (monument = blauwe bol)

4 Ruimtelijke inpassing

De gemeentelijke monumenten Waalbandijk 24 en 26 vormen een ensemble van dijkwoningen aan de oude dijk met binnenberm. Het pittoreske beeld dat hierbij hoort blijft behouden. Het maaiveldniveau van de oude dijk en berm blijven op niveau. De woningen blijven op de dijk georiënteerd en bomen en terreininrichting van de voortuinen en zijtuinen blijven behouden of worden teruggebracht na het plaatsen van de constructie.

Figuur 4.1 | Uitsnede uit landschapsplan

De uiterwaarde zijn van grote rivierkundige waarde ter hoogte van Waalbandijk 26 daarom zullen de openheid, ruimte en het uitzicht op de uiterwaarden behouden blijven na de dijkversterking. Ter hoogte van dit gemeentelijke monument is een doorsnede-profiel gemaakt, hierin is de ruimtebesparende oplossing te zien met behoudt van het ensemble van monumentale gebouwen en tuinen.

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struipad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

Figuur 4.2 | Profiel TG090+70 Versterking met ruimtebesparende oplossing, zodat ensemble van monumentale gebouwen en tuinen blijven, schaal 1:500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag ter hoogte van de Waalbandijk 26 verandert niet tot nauwelijks en raakt niet aan het monumentale pand. Het maaiveldniveau van de oude dijk en berm blijven op niveau. De woning blijft op de dijk georiënteerd en bomen en terreininrichting van de voortuin en zijtuin blijft behouden of worden teruggebracht na het plaatsen van de constructie.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 26 te Varik.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentee van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe
Plaats: Neerijnen
Adres: Waalbandijk 32

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 32
Type monument:	Gemeentelijk monument: Erf met boerderij
Monumentennummer:	05-17
Kadastrale gegevens:	D1465
Bouwjaar:	1860
Datum van aanwijzing:	19 juni 1990
Objectinformatie:	T-boerderij

Figuur 1.1 | Waalbandijk 32 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 32 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Waalbandijk 32 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Aan de voet van de dijk gelegen boerderijtje met dwarsdeel en dwarsgeplaatst voorhuis. Het ligt met de langsgevel parallel aan de dijk.

Klein rietgedekt T-boerderijtje met dwarsdeel. Voorhuis en delen van het achterhuis met gepleisterde gevels. Voorhuis op langwerpig grondplan met twee bouwlagen (de bovenste is een lage verdieping, welke overgaat in de zolder), afgesloten met een gootloze schildkap.

Voorgevel met asymmetrisch geplaatste opgeklampte hoofdingang met bovenlicht, geflankeerd door twee vensterassen met op de begane grond schuifvensters met wisseldorpel en met middenstijl, voorzien van opgeklampte luiken. Op de verdieping liggende getweeëndeelde vensters. Hardstenen neuten en lekdorpels. Rechter zijgevel met een smal schuifvenster met één luik en met bescheiden gecanneleerde ornamentering boven de bovendorpel. Linker zijgevel is een blinde gevel.

Achterhuis met zadeldak en doorgezet wolfeind. De achter- en rechter zijgevel zijn deels met rabatdelen dichtgezet boven gepleisterde plint. In de rechter zijgevel, ter plaatse van het gepleisterde geveldeel (links) een gevierendeeld draairaampje met luik. De dwarsdeel ernaast is deels met rabatdelen dichtgezet. Daarachter een moderne deur en raam. Achtergevel is, behoudens een klein vernieuwd raampje en een staldeurtje (rechts) verder blind. Linker zijgevel met twee originele halfronde gietijzeren stalraampjes, alsmede een rechte deur met aan weerszijden een venster (links een schuifraam met middenstijl; rechts een klein staand raampje met luik).

2.1 Motivatie

Dit kleine T-boerderijtje met dwarsdeel is opmerkelijk voor deze streek, waar boerderijen van het langsdeeltje gangbaar zijn.

Met name in combinatie met het geheel overeenkomstig georiënteerde, naastliggende pand (Waalbandijk 33), wordt een karakteristiek dijkbeeld gevormd, dat bijdraagt aan het instandhouden van de historisch gevormde typerende rivierdorpstructuur.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit monument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 35b. Bij de bebouwing (Waalbandijk 33 en 24) in dit dijkvak is het wel mogelijk de as van de dijk naar buiten te verplaatsen, omdat er aan de buitenzijde minder waardevolle bomen aanwezig zijn. Daarnaast is aan de binnenzijde al een hoog maaiveld aanwezig, dat bijdraagt aan de stabiliteit. Hierdoor is de asverschuiving relatief beperkt.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 35b is er een hoogteopgave van 5 centimeter. De dijk wordt middels een buitenwaartse as-verschuiving versterkt met als gevolg een bermbreedte van 22 meter. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is, wordt een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 35b

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
35b	TG179+40 – TG182+00	Buitenwaartse asverschuiving	0,05	22 (Asbu)	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

De erf- en perceelstoeritten naar Waalbandijk 24 tot en met 33 worden gecombineerd en de verbinding met de dijk verflauwd (van 14%-18% naar 10%). De toeritten worden uitgevoerd in gebakken klinkers om aan te sluiten bij het dorpsgezicht en de historische bebouwing. Om te voorkomen dat er langs de huizen te veel rijbewegingen komen van aanwonenden, worden verbindingen met de dijk toegevoegd op de overgang van de twee huizengroepen. De dijktrappen worden teruggebracht en er wordt een dijktrap toegevoegd om de verbinding met de dijk te versterken.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struipad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Waterschap staat open voor medegebruik op de binnenberm, zodat de ruimtelijke en functionele verbinding tussen dijk en omgeving verstevigd wordt. In de ruimte tussen dijk en woningen worden de tuinen bij voorkeur op de beheerstrook aangesloten. De tuinen worden in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt. Als er geen medegebruik van de binnenberm plaats vindt, dan wordt de deze passend bij het dorpsgezicht ingericht waarbij de ruimtelijke verbinding tussen dijk en omgeving verstevigd wordt.

Figuur 4.2 | Profiel TG 180+90 buitenwaartse as-verschuiving ter hoogte van Waalbandijk 33, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 35b door de buitenwaartse as-verschuiving groot. Echter, er wordt zoals gezegd buitenwaarts versterkt wat zorgt voor een beperkt ruimtebeslag op de binnendijks gelegen percelen. De dijk komt daarnaast slechts beperkt hoger te liggen, de hoogteopgave bedraagt 5 cm binnen dit dijkvak. Aangezien de kruin van de dijk verder van de woningen komt te liggen en medegebruik van de binnenberm wordt aangemoedigd zal de ruimtelijke impact van de ingreep beperkt zijn. De gecombineerde toerit zorgt naast de grotere afstand tot dijk voor een minder nauwe verbinding met de dijk, er wordt echter niet verwacht dat de directe relatie tussen Waal, dijk en woningen hier negatief wordt beïnvloed.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud Waalbandijk 32 Neerijnen.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West-Betuwe
Plaats: Neerijnen
Adres: Waalbandijk 33

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 33 4182 EM Neerijnen
Type monument:	Gemeentelijk monument
Monumentennummer:	05-18
Kadastrale gegevens:	WDB01 - D - 1484
Bouwjaar:	1875
Datum van aanwijzing:	19 juni 1990
Objectinformatie:	Erf met woonhuis, houten schuurtjes

Figuur 1.1 | Waalbandijk 33 (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | houten schuurtjes (bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Het betreft een in de lengterichting georiënteerd en in het dijktafud gelegen landarbeiderswoningke. Dit is een gepleisterd eenvoudig dijkhuisje met rieten, gootloze wolfkap en klein hooisteekje. De woning heeft een schoorsteen op het nokmidden en de voor-, achter- en zijgevel (dijkzijde) zijn symmetrisch ingedeeld.

De voorgevel heeft in de middenas een vernieuwd schuifvenster met middenstijl en bovenlicht met roedeverdeling (4x4 ruits). De verdieping heeft een vernieuwd stolpraam. De achtergevel heeft een vernieuwde ingang in de middenas en de gevel aan de dijkzijde bevat twee vernieuwde T-schuiframes met bovenlichten in glas-in-lood. De gevel aan de landzijde heeft een dichtgezette deur (rechts), alsmede twee vernieuwde vensters (links een stolpraam, rechts een draairaam (4 ruits)).

Figuur 2.1 | Locatie gemeentelijk monument

2.1 Motivatie

Ondanks enige wijzigingen (vernieuwde vensters) zijn de hoofdvorm en gevelindeling van dit voor de Betuwe karakteristieke dijkhuisje nog goed herkenbaar. Samen met het naastliggende pandje draagt het bij aan de handhaving van het historische dijkverloop en is daarmee structuurbepalend.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 9 - Rijswaard in dijkvak 35b. De dijk wordt hier versterkt middels een buitenwaartse as-verschuiving. Er geldt hier een hoogteopgave van 5 cm en er is binnenwaarts een binnenberm van 22 meter breed nodig om de stabiliteit van de dijk te kunnen garanderen. Ter hoogte van Waalbandijk 33 is aan de binnenzijde van de dijk al een hoog maaiveld aanwezig, dat bijdraagt aan de stabiliteit. Hierdoor is de asverschuiving relatief beperkt.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 35b is er een hoogteopgave van 5 centimeter. De dijk wordt middels een buitenwaartse as-verschuiving versterkt met als gevolg een bermbreedte van 22 meter. Omdat de beoordeling van piping niet urgent is, wordt een ruimtereservering getroffen.

Versterkingsopgave dijkvak 35b

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
35b	TG179+40 – TG182+00	Buitenwaartse asverschuiving	0,05	22 (Asbu)	Ruimtereservering pipingmaatregel

4 Ruimtelijke inpassing

De erf- en perceelstoeritten naar Waalbandijk 24 tot en met 33 worden gecombineerd en de verbinding met de dijk verflauwd (van 14%-18% naar 10%). De toeritten worden uitgevoerd in gebakken klinkers om aan te sluiten bij het dorpsgezicht en de historische bebouwing. Om te voorkomen dat er langs de huizen te veel rijbewegingen komen van aanwonenden, worden verbindingen met de dijk toegevoegd op de overgang van de twee huizengroepen. De dijktrappen

worden teruggebracht en er wordt een dijktrap toegevoegd om de verbinding met de dijk te versterken.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struipad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

Waterschap staat open voor medegebruik op de binnenberm, zodat de ruimtelijke en functionele verbinding tussen dijk en omgeving verstevigd wordt. In de ruimte tussen dijk en woningen worden de tuinen bij voorkeur op de beheerstrook aangesloten. De tuinen worden in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt. Als er geen medegebruik van de binnenberm plaats vindt, dan wordt de deze passend bij het dorpsgezicht ingericht waarbij de ruimtelijke verbinding tussen dijk en omgeving verstevigd wordt.

Figuur 4.2 | Profiel TG 180+90 buitenwaartse as-verschuiving ter hoogte van Waalbandijk 33, schaal 1: 500

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het ruimtebeslag van de dijkversterking is in dijkvak 35b door de buitenwaartse as-verschuiving groot. Echter, er wordt zoals gezegd buitenwaarts versterkt wat zorgt voor een beperkt ruimtebeslag op de binnendijs gelegen percelen. De dijk komt daarnaast slechts beperkt hoger te liggen, de hoogteopgave bedraagt 5 cm binnen dit dijkvak. Aangezien de kruin van de dijk verder van de woningen komt te liggen en medegebruik van de binnenberm wordt aangemoedigd zal de ruimtelijke impact van de ingreep beperkt zijn. De gecombineerde toerit zorgt naast de grotere afstand tot dijk voor een minder nauwe verbinding met de dijk, er wordt echter niet verwacht dat de directe relatie tussen Waal, dijk en woningen hier negatief wordt beïnvloed.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud Waalbandijk 33 Neerijnen.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige

dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West-Betuwe
Plaats: Heesselt
Adres: Waalbandijk 78

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 78 4063 CC Heesselt
Type monument:	Gemeentelijk monument
Monumentennummer:	03-11
Kadastrale gegevens:	Varik D 1131
Bouwjaar:	ca. 1890
Datum van aanwijzing:	31 mei 1988
Objectinformatie:	Voormalige opzichterswoning van de steenfabriek

Figuur 1.1 | Waalbandijk 78 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.1 | Waalbandijk 78 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Dit monument betreft een binnendijs in het dijktafud en tegen de kruin van de Waalbandijk gelegen dijkwoning op een onderbouw. De woning is oorspronkelijk gebouwd als opzichterswoning van de in de uiterwaard gevestigde steenfabriek. Tezamen met die steenfabriek en enkele blokken arbeiderswoningen heeft dit woonhuis derhalve een rol gespeeld in de ontwikkelingsgeschiedenis van Heesselt.

De rechthoekige bouwmasa is afgerond met een wolfsdak met aan de voorgevelzijde een door een topgevel bekroonde dakkapel. Opmerkelijk is de uit witte Hamerpannen bestaande dakbedekking. Deze waren bedoeld om warmte te weren en werden in Nijmegen gebakken. In de symmetrische voorgevel zitten iets gewijzigde schuifraamkozijnen met segmentbogen. De raamluiken ontbreken. De gevels zijn gemetseld in kruisverband en bevatten aan de voorzijde gegoten schotelankers. Er staan twee leilinden voor de voorgevel.

Figuur 2.1 | Locatie gemeentelijk monument

2.1 Motivatie

Het woonhuis verkeert in een redelijk tot goede bouwtechnische staat. Daarnaast heeft het een bepalende rol gespeeld in de ontwikkelingsgeschiedenis van Heesselt. De witte Hamerpannen op het wolfsdak zijn daarnaast zeer zeldzaam, zeker op een woning. Gezien het voorgaande wordt

gerechtvaardigd dat dit monument op de gemeentelijke lijst van monumenten en beeldbepalende panden staat.

3 Ingrep dijversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 6 – Heesselt in dijkvak 22. Dit dijkvak ligt ten zuiden van de kern van Heesselt en wordt omwille van de directe ligging langs de kern buitenwaarts versterkt. Dit kan, omdat de dijk op afstand van de Waal ligt en geen beperkende invloed heeft op de doorstroming van de rivier bij hoog water. De bermbreedte zal hier 10 meter bedragen en de hoogteopgave is 45 cm. Het binnentalud wordt verflauwd naar 1:3 en het buitentalud wordt gehandhaafd.

Figuur 3.1 | Principes dijversterking, schaal 1: 10.000 (monument = blauwe bol)

Zoals genoemd is er in dijkvak 22 sprake van een hoogteopgave van 45 centimeter. De dijk moet worden verbreed en verschuift in buitenwaartse richting. De binnenberm wordt hierdoor 10 meter breed. Voor piping zijn geen maatregelen noodzakelijk, hier wordt volstaan met een ruimtereservering ter plaatse van de beheerstrook aan de binnenzijde om indien nodig in de toekomst maatregelen te kunnen treffen voor piping.

Versterkingsopgave dijkvak 22

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
22	TG118 - TG120	Buitenwaartse as-verschuiving	0,45	10	Ruimtereservering

4 Ruimtelijke inpassing

De inpassing en aansluiting van de gevarieerde samenstelling van huizen, tuinen en aansluitingen wordt in de ruimte tussen dijk en dorpsrand opgelost door een binnenberm met leeflaag toe te passen. De binnenberm en inrichting daarvan, sluit in beeld aan bij een bestaande binnenberm bij de knik in de dijk in de zuidwestelijke hoek van Heesselt. Daar staan hoogstamfruitbomen op. Het toepassen van tuinen met voornamelijk hoogstamfruitbomen bouwt voort op het kenmerkende groene dorpsgezicht van Heesselt.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook

Optie 1:5 talud

steenbekleding

dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijnde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

De dijk wordt vanaf de gevelaansluiting van de Waalbandijk 78 naar buiten toe opgebouwd. Het gemeentelijk monument staat hoog aan de dijk. De bestaande dijk wordt beperkt afgegraven om de tuin op de nieuwe dijkkrui aan te sluiten en er wordt een leeflaag van 0.50m aangebracht. De aansluiting zorgt voor een herstel van de verbinding van het tuinpad met dijktrap aan de dijk. De tuin wordt onder meer ingericht met (fruit)bomen om aan te sluiten bij het groene dorpsgezicht van Heesselt. De tuin wordt in nader overleg met de eigenaren uitgewerkt. (De aansluiting van grond op de gevel van het huis wordt gelijk gehouden aan de huidige situatie. Deuren en andere toegangen blijven functioneren. Tuinen en bomen worden op deze wijze beperkt aangetast.)

Figuur 4.2 | Profiel TG 119+50 buitenwaartse as-verschuiving ter hoogte van Waalbandijk 78, schaal 1: 500

De binnenberm van dijkvak 22 krijgt geen beheerstrook. Ruimtelijk moet de dijk en het dorp hier goed aan elkaar gehecht worden. Een beheerstrook staat de aanhechting in de weg. Daarnaast is in dit dijkvak een grote variatie in bermhoogtes en diverse toegangen naar de huizen een aansluiting op de stoep. Het plaatsen van een beheerstrook komt de continuïteit ruimtelijk en beheersmatig niet ten goede. Over het beheer van de binnenberm, waar de voortuinen in liggen, zullen afspraken gemaakt worden.

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

De relatie tussen woning en dijk wordt minder direct door de grotere afstand tussen woning en dijk. De binnenberm sluit direct aan op de gevel van het monumentale pand, zoals ook nu reeds het geval is. Wel zal de voortuin in zijn huidige vorm verdwijnen. Hiervoor in de plaats wordt er een leeflaag aangebracht met de mogelijkheid (fruit)bomen terug te plaatsen. De dijk komt iets hoger te liggen dan momenteel het geval is (45cm). Het uitzicht vanuit de woning zal hierdoor beperkt verslechteren.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Aangezien er ondanks deze inpassing negatieve effecten kunnen optreden op het monument, met het oog op uitzicht en relaties, kan er als mitigerende maatregel gezorgd worden dat de ruimte tussen dijk en woning kwalitatief wordt ingericht. Er zal in dat geval geen beheerstrook gerealiseerd worden.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden,

bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West-Betuwe
Plaats: Zennewijnen
Adres: Waalbandijk 83

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 83 4062 PR Zennewijnen
Type monument:	Gemeentelijk monument
Monumentennummer:	11-01
Kadastrale gegevens:	OHM00 - H - 654
Bouwjaar:	1810
Datum van aanwijzing:	17 april 1990
Objectinformatie:	Erf met boerderij, bijschuur, open kapschuur, waterput (voorerf)

Figuur 1.1 | Waalbandijk 83 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waalbandijk 83 vanaf de dijk (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Dit monument, een krukboerderij, ligt aan de voet van de Waalbandijk en is met de voorgevel op de dijk georiënteerd. Het is volledig rietgedekte boerderij van het krukhuistype met middenlangsdeel en voor de Betuwe karakteristieke uitkragende hooisteek.

Voorhuis – In de vlechtingen van het metselwerk in de voorgevel is nog zichtbaar dat oorspronkelijk sprake was van een boerderij van het hallehuistype; rechtszijdig uitgebouwd tot krukboerderij. De kap is een schilddak met een klein overstek met daarop een door de dakvoet gaande hoog opgemetselde vernieuwde schoorsteen (rechts). Het voorhuis heeft bakstenen gevels boven een aangesmeerde plint. De voorgevelindeling is asymmetrisch met gevelopeningen onder gemetselde strekken. De vernieuwde hoofdingang met bovenlicht wordt geflankeerd door één vensteras met vernieuwd 9-ruits schuifraam voorzien van paneelluiken, met daarboven een klein staand draairaam. Geheel links op de begane grond bevindt zich een kleiner schuifraam. De rechter zijgevel heeft rechts op de begane grond een schuifraam met middenstijl en driedig bovenlicht en luiken tot de hoogte van de wisseldorpel. De linker zijgevel heeft linksboven een klein draairaam met opgeklampt luikje. De achtergevel bevat in het metselwerk uitgehouwen het opschrift: "Geertje" en "C.V. V. 1890".

Figuur 2.1 | Locatie gemeentelijk monument

Achterhuis – het achterhuis heeft een afgewolfd zadeldak en een lage schoorsteen door de nok. De gevels zijn deels opnieuw opgetrokken in fabriekssteen; aan de achterzijde (rechts) is zichtbaar dat een nieuwe gevel tegen de oude is aangezet. De gevelopeningen in alle gevels zijn vernieuwd. De rechter zijgevel heeft ter plaatse van een terugliggend geveldeel een klein kelderraam met luik; ter plaatse van de deel bevinden zich twee half rond beëindigde gietijzeren stalramen met roedeverdeling, afgesloten met rollagen. De linker zijgevel is gepleisterd, met ter plaatse van het linkse voormalige half rond beëindigde stalraampje een modern stalraam, alsmede een modern klepraam en een staand getralied raampje voorzien van traliwerk. In het dakschild zitten vernieuwde dakramen. De achtergevel heeft ter plaatse van de symmetrisch geplaatste voormalige deel- en staldeuren en stalramen, moderne rechte raam en deurpartijen onder lateien.

Bijgebouwen – rechts naast de hoofdbouw staat een klein bijschuurtje met zadeldak, met klein wolfeind aan de voorzijde met schoorsteen. De kap is belegd met golfplaten. Het bijgebouw heeft gepleisterde gevels, waarin onder andere originele half rond beëindigde stalramen zitten. Het knechtenkamertje is nog aanwezig.

2.1 Motivatie

Dit boerderij-complex is in zijn onderlinge groepering van de gebouwen, de opbouw en gevelsamenstelling van de afzonderlijke bouwmassa's goed herkenbaar. Bovendien draagt het door zijn ligging aan de voet van de dijk bij aan het door dijkverzwaringen bedreigde verloop van de historisch gevormde infrastructuur. Gezien het voorgaande wordt gerechtvaardigd dat dit monument op de gemeentelijke lijst van monumenten en beeldbepalende panden staat.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 2 – Zennewijnen in dijkvak 8d. Dit dijkvak ligt langs de kern van Zennewijnen en wordt omwille van de directe ligging langs de kern middels een ruimtebesparende oplossing versterkt. Uit een nadere afweging blijkt namelijk dat de korte overgang tussen de constructie ter plaatse van Waalbandijk 83 en Waalbandijk 79 en 77 het hier niet effectief maken een grondoplossing te realiseren. Vanwege het urgente pipingprobleem zou achterloosheid bij een grondoplossing namelijk een probleem kunnen worden.

Voor dijkvak 8d geldt een hoogteopgave van 55 centimeter, dit houdt in dat de ontwerphoogte NAP +11,80 m is. Het binnentalud wordt hier verflauwd naar 1:3, en het buitentalud wordt aangelegd op 1:2,8. Omdat de beoordeling op piping urgent is, wordt hier een stabiliteits-/pipingscherm toegepast. De bermbreedte wijzigt niet.

Versterkingsopgave dijkvak 8d

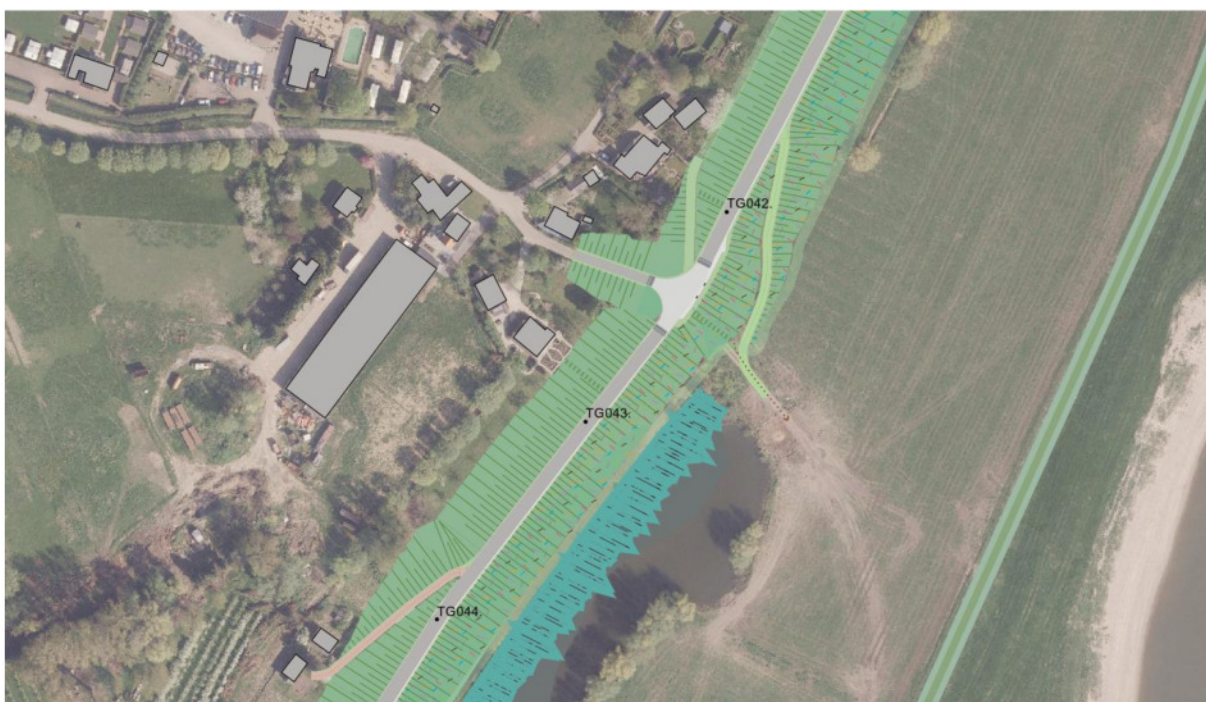
Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
8d	TG041+50 - TG045	Ruimtebesparende oplossing	0,55	nvt	stabiliteits-/pipingscherm

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1: 15.000 (monument = blauwe bol)

4 Ruimtelijke inpassing

Bij gemeentelijk monument Waalbandijk 83 komt de teen van de dijk ongeveer 4 meter binnenwaarts. Het monument blijft hierbij onaangetast.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struipad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

De bijbehorende siertuin aan de voorzijde van het huis heeft kleine aanpassingen om het huidige beeld te behouden. De compensatie van bomen die gekapt worden op particulier terrein vindt bij voorkeur in overleg met de bewoners in de tuinen plaats. De fruitbomen zijn verplantbaar en worden bij voorkeur in de tuinen herplant.

Ter hoogte van de woning wordt er een dijktrap gerealiseerd die het perceel verbindt met de weg op de dijk. Aan de buitenzijde van de dijk ter hoogte van het monument wordt een aflopende onderwateroever aangebracht volgens het gewenste KRW-ecotype, om zo de ecologische kwaliteit van de oever te verbeteren en de ruimtelijke aansluiting op de dijk te versterken. Bestaande grote bomen worden behouden. Tussen de oever en de buitenteen wordt een beheerstrook aangebracht op voldoende hoogte voor goede beheeromstandigheden en een ecologisch waardevolle ruime overgang van nat naar droog. In de zone van de beheerstrook worden maatregelen genomen ter voorkoming van dierlijke graverij.

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

De woning ligt niet binnen het ruimtebeslag van de nieuwe dijk en kan daardoor behouden blijven. Wel wordt de dijk ter hoogte van dit monument opgehoogd met 55 cm, waardoor de relatie tussen het monument en de dijk en Waal verandert een beetje. Het uitzicht over de Waal wordt namelijk beperkter.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Aangezien er ondanks deze inpassing negatieve effecten kunnen optreden op het monument, met het oog op uitzicht en relaties, kan er als mitigerende maatregel gezorgd worden dat de ruimte tussen dijk en woning kwalitatief wordt ingericht.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het monument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het monument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit monument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West - Betuwe

Plaats: Opijnen

Adres: Waaldijk 19

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waaldijk 19 4184 EK Opijnen
Type monument:	Gemeentelijk monument: Woonhuis
Monumentennummer:	07-08
Kadastrale gegevens:	C 2306 & 2537
Bouwjaar:	1915
Datum van aanwijzing:	19 juni 1990
Objectinformatie:	Erf met dijkwoning

2 Beschrijving

Tegen het dijkprofiel van de Waaldijk gelegen en met de voorgevel daarop georiënteerde dijkwoning. Het dijkprofiel is tot aan de voorgevel aangehoogd tussen in één vlak met de zijgevels uitgemetselde keermuren.

De rond 1910 gebouwde woning is opgebouwd op een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een onderverdieping, een hoofdverdieping op het niveau van de kruin van de dijk en een bovenverdieping, die op ongeveer halve verdiepingshoogte in de kap overgaat. De bouwmasa is afgerond met een zadeldak gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. Twee schoorstenen door de nok. Langs de topgevels windveren met waterborden, langs de voorgevel een geprofileerde houten bakgoot en langs de achtergevel een zinken mastgoot. Aan de achterzijde is ter hoogte van de onder- en hoofdverdieping een platafgedekte toiletruimte aangebouwd.

Zowel de hoofdvorm, als de gevelsamenstelling en detaillering zijn goed herkenbaar behouden gebleven. Met name de symmetrie en opbouw van de voorgevel springen in het oog met haar middenrisaliet, uitlopend in een Vlaamse gevel met zadeldak met geprofileerde druiplijsten, windveren, waterborden en makelaar. Hierin een voordeur met

Figuur 1.1 | Vooraanzicht vanaf de dijk (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Vooraanzicht (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Zijgezicht (oosten) (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Zijgezicht (westen) (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

bovenlicht en siersmeedwerk, waarboven een staand venster, waarvan het middendeel driehoekig beëindigd is met in de top van de rollaag een geprofileerde sluitsteen.

Ter weerszijden van het middenrisaliet is één vensteras, bestaande uit een (vernieuwd) staand raamkozijn met uitzetraam en middenroede, waarboven een liggend venster met middenroede. De vensteropeningen zijn bekroond met strekken en voorzien van stenen lekdorpels. Onder de bakgoot siermetselwerk. De geheel in blokmotief gepleisterde linker zijgevel heeft in de topgevel een 4-ruits schuifraamkozijn, ter plaatse van de hoofdverdieping twee vensteropeningen waarvan de kozijnen met bovenlichten zijn vernieuwd en ter plaatse van de onderverdieping een smalle en een nagenoeg vierkante (later aangebrachte) vensteropening.

De rechter zijgevel, waarvan alleen de onderverdieping is gepleisterd, heeft in de topgevel een 4-ruits schuifraamkozijn, ter plaatse van de hoofdverdieping twee 6-ruits schuifraamkozijnen met persiennes en ter plaatse van de onderverdieping een schuifraamkozijn met middenroede een gedrieëndeeld bovenlicht, een dubbele tuindeur onder korfboog en een nieuw staand raamkozijn.

De geheel in blokmotief gepleisterde achtergevel omvat naast de aangebouwde toiletruimte ter plaatse van de hoofdverdieping een schuifraamkozijn met middenroede een gedrieëndeeld bovenlicht en ter plaatse van de onderverdieping een raamkozijn benevens een later aangebracht deurkozijn met zij- en bovenlichten.

2.1 Motivatie

Deze dijkwoning is vanwege zijn ligging tegen de dijk een goed voorbeeld van de voor het rivierengebied karakteristieke en onder meer door de dijkverzwaring zo bedreigde dijkbebouwing. Daarnaast is het pand op zichzelf zowel qua hoofdvorm als qua gave verhoudingen, gevelsamenstelling en detaillering van met name de voorgevel een waardevol representant van een woning uit het begin van deze eeuw. Het voldoet aan de basiscriteria 1 van de gemeentelijke Monumentenverordening.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 8 - Opijnen in dijkvak 32a. Dit dijkvak kenmerkt zich als schaaldijk en biedt weinig ruimte om af te wijken van het bestaande profiel. Er zullen dan ook ruimtebesparende oplossingen worden gebruikt om de dijk te versterken. Het huidige binnentalud rondom het gemeentelijk monument (Waaldijk 19) wordt behouden. De dijk wordt vanaf het binnentalud van de tuin buitenwaarts opgewerkt.

In dijkvak 32a is er sprake van een hoogteopgave van 60 cm. Aangezien er gewerkt wordt met een ruimtebesparende oplossing zal de bermbreedte niet veranderen. De bestaande pipingmaatregelen in de vorm van een stabiliteitsscherm voldoen.

Versterkingsopgave dijkvak 32a

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
32a	TG163+75 – TG166	Ruimtebesparende oplossing	0,60	0	Stabiliteitsscherm

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1: 15.000 (monument = blauwe bol)

4 Ruimtelijke inpassing

Het binnentalud van de dijk ter hoogte van Waaldijk 19 wordt in gras uitgevoerd. Daarbij is er ook de mogelijkheid aan de binnenzijde van de constructie andere beplanting aan te brengen, zoals kleine bomen, een haag (zoals in de huidige situatie), en een tuintje. Dit heeft de voorkeur teneinde het beeld als dorpsdijk te versterken. Het dijktrapje naar de voordeur van het wordt teruggebracht. De erf- en perceelstoerit wordt teruggebracht. De toerit wordt, conform de huidige materialisering, uitgevoerd in betonstraatsteen. De aansluiting van de tuin wordt in nader overleg met de eigenaren uitgewerkt.

Figuur 4.1 | Profiel TG 169+90 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Waaldijk 19, schaal 1: 500

Figuur 4.2 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

- weg op de dijk
- talud van de dijk
- berm
- talud van de berm
- beheerstrook
- Optie 1:5 talud
- steenbekleding
- dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

- beheeroprit in gras
- oprit woon- of bedrijfskavel
- dijktrap
- verhard pad
- struinp pad
- fietspad
- verkeersplateau

Medegebruik

- agrarisch (weide of akker)
- tuin
- productieboomgaard
- woningbouwlocatie
- compensatie Ooibos

Groen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande boomgaard
- nieuwe boomgaard
- bloem- en kruidenrijk mengsel
- zachte overgang kil
- ruigte
- grienden

Terreininrichting

- Waaltribune
- uitzichtpunt
- parkeren
- zitbank
- kunstwerk zijde kunst
- terreinafscheiding
- bestaande watergang
- te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het monument grenst vlak aan de dijk en de beperkte ruimte zorgt er voor dat er gebruik gemaakt wordt van ruimtebesparende oplossingen. Hiermee wordt voorkomen dat het planvoornemen resulteert in een ruimtebeslag op en verlies van de monumentale waarde. Wel is er sprake van een hoogteopgave van 60 cm, waardoor de dijk ten opzichte van de woning hoger wordt. Hierdoor wordt het zicht vanuit het monument op de verdieping die aansluit op de dijk belemmert. De kruin komt op gemiddelde ooghoogte te liggen. En de Waal is niet, of beperkt zichtbaar.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Echter, het zicht vanuit de woning wordt als gevolg van de hoogteopgave negatief beïnvloed. Binnen het planvoornemen kan hier weinig aan gedaan worden, aangezien de dijk voor de veiligheid moet worden opgehoogd. Doordat de kruin van het huis af wordt gelegd zullen de effecten iets beperkt worden. Mogelijk kan een innovatieve oplossing van de aannemer vooraf aan uitvoering er voor zorgen dat de dijk minder verhoogd hoeft te worden, zonder dat de waterveiligheid in het gedrang komt.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouts geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde

vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Aangezien er bestaande zichtlijnen door de dijkverhoging verdwijnen en de relatie tussen monument, dijk en Waal verandert, dient er voor dit monument een omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West Betuwe

Plaats: Opijnen

Adres: Waaldijk 20

Gemeentelijk monument

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waaldijk 20
Type monument:	Gemeentelijk monument: Erf met dijkwoning
Monumentennummer:	07-09
Kadastrale gegevens:	C2536
Bouwjaar:	ca. 1915
Datum van aanwijzing:	19 juni 1990
Objectinformatie:	Woonhuis met heemtuin met treurwilgen

Figuur 1.1 | Waaldijk 20 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.2 | Waaldijk 20 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.3 | Waaldijk 20 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

Figuur 1.4 | Waaldijk 20 (Bron: Bouwtechnische foto opname door Prosperus)

2 Beschrijving

Tegen het dijkprofiel van de Waaldijk gelegen en met de voorgevel daarop georiënteerde dijkwoning. Het dijkprofiel is tot aan de voorgevel aangehoogd.

Langwerpig grondvlak met souterrain, begane grond en verdieping, welke overgaat in de zolder. De bouwmassa wordt afgesloten met een mansardekap, waarop gesmoorde kruispannen. Langs de schuine dakranden, waterborden en windveren; langs de horizontale dakranden houten bakgoten op klossen. Door de nok twee gemetselde schoorstenen. De roedeverdeling is uit de schuifvenster verwijderd. Bankstenen gevels met geknpte voegen en met aangesmeerde plint.

Voorgevel met rozetankers ter plaatse van de verdiepingsvloer en met siermetselwerk ter plaatse van het fries. Symmetrische gevelindeling met hoofdingang, geflankeerd door een schuifvenster, waarvan de middenroede verwijderd is (rechts) en openslaande terrasdeuren met persiënnes (links) en met bolvormige onderdorpels en gemetselde aangesmeerde stoep. In het verlengde van deze assen twee aangekapte dakkapellen.

Linker zijgevel gepleisterd. Twee vensterassen met op de begane grond vernieuwde schuifvensters (als voor); op de verdieping T-schuifvensters. Ter plaatse van het souterrain is de gevel blind. Rechter zijgevel met gepleisterd souterrain. In de middenas een opgeklampte deur met bovenlicht. Links hiervan op de begane grond een halfbreed schuifvenster met bovenlicht. Een topgevelschuifvenster (als in rechter gevel).

Achtergevel met gepleisterd souterrain met twee schuifvensters met getweeëndeeld bovenlicht. Ter plaatse van de begane grond een gevierendeeld venster met getweeëndeeld naar binnen klappend bovenlicht. Rechts daarvan een klein draairaampje.

2.1 Motivatie

Deze dijkwoning is vanwege zijn ligging tegen de dijk een goed voorbeeld van de voor het rivierengebied karakteristieke en onder meer door de dijkverzwaring zo bedreigde dijkbebouwing. Daarnaast is het pand op zichzelf qua hoofdvorm met karakteristieke mansardekap, een representant van een dijkwoning uit het begin van deze eeuw. In combinatie met het verderop gelegen pand (Waaldijk 19) beeldbepalend en streekeigen langs de dijk.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit gemeentelijk monument ligt binnen deelgebied 8 - Opijnen in dijkvak 32a. Dit dijkvak kenmerkt zich als schaaldijk en biedt weinig ruimte om af te wijken van het bestaande profiel. Er zullen dan ook ruimtebesparende oplossingen worden gebruikt om de dijk te versterken. Het huidige binnentalud rondom het gemeentelijk monument (Waaldijk 20) wordt behouden. De dijk wordt vanaf het binnentalud van de tuin buitenwaarts opgewerkt.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1: 15.000 (monument = blauwe bol)

In dijkvak 32a is er sprake van een hoogteopgave van 60 cm. Aangezien er gewerkt wordt met een ruimtebesparende oplossing zal de bermbreedte niet veranderen. De bestaande pipingmaatregelen in de vorm van een stabiliteitsscherm voldoen.

Versterkingsopgave dijkvak 32a

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
32a	TG163+75 – TG166	Ruimtebesparende oplossing	0,60	0	Stabiliteitsscherm

4 Ruimtelijke inpassing

Het huidige binnentalud rondom het gemeentelijk monument (Waaldijk 20) wordt behouden. De dijk wordt vanaf het binnentalud van de tuin buitenwaarts opgewerkt. Het talud wordt in gras uitgevoerd. Daarbij is er ook de mogelijkheid aan de binnenzijde van de constructie andere beplanting aan te brengen, zoals kleine bomen, een haag (zoals in de huidige situatie), en een tuintje. Dit heeft de voorkeur teneinde het beeld als dorpsdijk te versterken. Het dijktrapje wordt terug gebracht. De aansluiting van de tuin wordt in nader overleg met de bewoners besproken.

Figuur 4.1 | Profiel TG 169+40 ruimtebesparende oplossing ter hoogte van Waaldijk 20

Figuur 4.2 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struipad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Het monument grenst vlak aan de dijk en de beperkte ruimte zorgt er voor dat er gebruik gemaakt wordt van ruimtebesparende oplossingen. Hiermee wordt voorkomen dat het planvoornemen resulteert op een ruimtebeslag en verlies van de monumentale waarde. Wel is er sprake van een hoogteopgave van 60 cm, waardoor de dijk ten opzichte van de woning hoger wordt. Hierdoor wordt het zicht vanuit het monument op de verdieping die aansluit op de dijk belemmert. De kruin komt op gemiddelde ooghoogte te liggen. En de Waal is niet, of beperkt zichtbaar.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Het is momenteel niet bekend of de aanpassingen aan de dijk leiden tot zettingen en trillingen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen en trillingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Echter, het zicht vanuit de woning wordt als gevolg van de hoogteopgave negatief beïnvloed. Binnen het planvoornemen kan hier weinig aan gedaan worden, aangezien de dijk voor de veiligheid moet worden opgehoogd. Doordat de kruin van het huis af wordt gelegd zullen de effecten iets beperkt worden. Mogelijk kan een innovatieve oplossing van de aannemer vooraf aan uitvoering er voor zorgen dat de dijk minder verhoogd hoeft te worden, zonder dat de waterveiligheid in het gedrang komt.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnenteen van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Aangezien er bestaande zichtlijnen door de dijkverhoging verdwijnen en de relatie tussen monument, dijk en Waal verandert, dient er voor dit monument een omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.2, lid 1 onder b.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente:

Tiel

Plaats:

Zennewijnen

Adres:

Waalbandijk 87

1 Detailinformatie monument

Adresgegevens:	Waalbandijk 87
Type monument:	Rijksmonument
Monumentennummer:	35608
Kadastrale gegevens:	O 876
Bouwjaar:	18 ^e eeuw
Datum van aanwijzing:	19 maart 1970
Objectinformatie:	Boerderijen, molens en bedrijven

Bron: Rijksmonumenten.nl

Bron: Rijksmonumenten.nl

2 Beschrijving

Boerderij uit de 18e eeuw op T-vormige plattegrond. Het gepleisterde woonhuis heeft een lage verdieping en een hoog, met riet gedekt schilddak. Vensters met luiken en 12- en negenruitsschuiframen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Bron: Rijksmonumenten.nl

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit Rijksmonument ligt binnen deelgebied 2 – Zennewijnen, in dijkvak 8d. Voor de binnenwaartse versterking levert de aanwezigheid van monumentale bebouwing een nadrukkelijk negatief effect. Buitenwaarts versterken verslechtert de rivierkundige situatie, door de ligging dicht bij de rivier. Om beide effecten te minimaliseren is ervoor gekozen om een ruimtebesparende oplossing toegepast in een binnenwaartse versterking.

Voor heel dijkvak 8 geldt een hoogteopgave variërend van 30 centimeter (dijkvak 8a) tot 70 centimeter (dijkvak 8c). De dijk dient opgehoogd te worden tot 11,80 m +NAP. Er is een stabiliteitstekort. De beoordeling voor piping is voor de delen b en c niet urgent, dus daar wordt een ruimtereservering getroffen. In dijkvak 8a en 8d moet een verticale pipingmaatregel getroffen vanwege de urgente beoordeling.

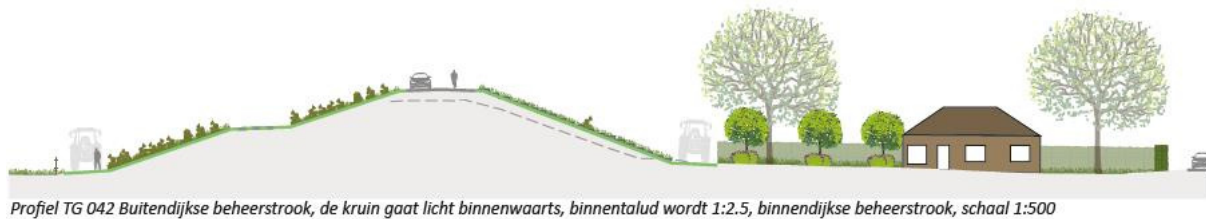
Versterkingsopgave dijkvak 8d

Dijkvak	Dijkpaal	Kruinhoogte benodigd (NAP)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
8d	TG41+50 - TG045	11,80	0 (Ruimte-besparende oplossing)	Verticale pipingmaatregel, VZG of vergelijkbaar (buiten stabiliteits-scherm)

4 Ruimtelijke inpassing

Tussen de Hermoesestraat 12 en de stoep Hermoesestraat wordt de dijk van de as binnenwaarts geschoven. Het buitentalud blijft gehandhaafd. Het binnentalud krijgt een helling van 1:2.5, zodat binnendijs een beheerstrook kan worden ingepast. De dijk en de beheerstrook komen hierdoor ongeveer 5 meter de tuinen in.

De compensatie van bomen die gekapt worden op particulier terrein vindt bij voorkeur in overleg met de bewoners in de tuinen plaats. De fruitbomen zijn verplantbaar en worden bij voorkeur in de tuinen herplant. Dit geldt tevens voor de tuinen van gemeentelijke monument Waalbandijk 85 en rijksmonument Waalbandijk 87. De gebouwen blijven onaangetast.

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Tussen de Hermoesestraat 12 en de stoep Hermoesestraat wordt de dijk van de as binnenwaarts geschoven. Het buitentalud blijft gehandhaafd. Het binnentalud krijgt een helling van 1:2.5, zodat binnendijs een beheerstrook kan worden ingepast. De dijk en de beheerstrook komen hierdoor ongeveer 5 meter de tuinen in. De compensatie van bomen die gekapt worden op particulier terrein vindt bij voorkeur in overleg met de bewoners in de tuinen plaats. De fruitbomen zijn verplantbaar en worden bij voorkeur in de tuinen verplant. Dit geldt tevens voor de tuinen van de monumentale gebouwen van Waalbandijk 85 en 87. De gebouwen blijven onaangetast.

5.1.1 Zettingen en trillingen

Er worden geen aanpassingen aan de dijk gedaan waarbij trillingen vrij komen. Vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of hier nog altijd sprake van is. Daarnaast wordt er binnen deze fase van uitgegaan dat er geen sprake is van zettingen. Ook voor zettingen geldt dat er vooraf aan de uitvoering moet worden nagegaan of er op basis van de voorziene werken sprake zal zijn van zettingen die invloed kunnen hebben op de aanwezige monumentale waarden.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van Waalbandijk 87 te Zennewijnen.

5.2.1 Indicatieve visuele opname belendingen

Ter voorbereiding op bovengenoemde projectwerkzaamheden is er door Prosperus Expertise bij de naastgelegen percelen een indicatieve visuele opname uitgevoerd. Deze indicatieve visuele opname bestaat uit een gestructureerde fotoreportage van het exterieur van de woningen/ panden, bijgebouwen en eventueel aanwezige grondkering(en). Achterliggende reden van deze visuele opnames is het hebben van een globale inventarisatie van de staat.

Een indicatieve visuele opname is geen specialistisch onderzoek terzake van de fundering en constructie van onroerend goed. Bij een opname van onroerend goed worden geen hak-, breek- en sloopwerk noch metingen verricht. Nader (aanvullend) onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of er bouwkundige gebreken en/of schaderisico's aanwezig zijn die als gevolg van toekomstige dijkverbeteringswerkzaamheden een negatieve invloed kunnen hebben op behoud van het monument.

5.2.2 Zettingen en trillingen

Voor de start van de werkzaamheden worden vooropnames gemaakt. Er wordt aan de aannemer voorgeschreven te werken conform BRL 5024, monitoring binnen risicocontouren, trillingen middels BRL 5023 en het uitvoeren van trillingsmetingen conform SBR Meet- en beoordelingsrichtlijn A. In die laatste richtlijn zijn monumenten onderdeel van Categorie 3, hierbij zijn de grenswaarden lager dan bij de andere categorieën. Er worden meetbouten geplaatst in de woningen en monumenten langs de dijk die gesitueerd zijn binnen een afstand 50 m vanaf de huidige of toekomstige binnentoe van de dijk.

Er wordt vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden per pand een binnen- en buitenopname gemaakt, zodat alle scheuren en gebreken vastgelegd worden en er geen discussie kan ontstaan over de oorzaak van de eventuele schade tijdens de uitvoering. Tijdens de werkzaamheden nabij panden worden die panden continu gemonitord en worden hoogten gemeten. Mochten er bepaalde vervormingen gemeten worden, dan worden de werkzaamheden direct gestopt en wordt voor een andere werkmethode gekozen. Aan de aannemer wordt als eis gesteld dat er geen nadelige effecten aan de monumenten mogen plaatsvinden. Na uitvoering van werkzaamheden wordt per pand ook weer een opname gedaan.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West-Betuwe

Plaats: Neerijnen

Beschermd dorpsgezicht Waardenburg - Neerijnen

2 Beschrijving

Het beschermd dorpsgezicht Neerijnen (als zodanig van rijkswege aangewezen op 14 september 1993) bestaat zowel uit binnendijs als uit buitendijs gebied. Deze valt hier op te delen in het dorp Neerijnen, het landgoed Waardenburg-Neerijnen en de oostzijde van Waardenburg. De Waalbandijk (tussen TG 176 - TG 199) is een belangrijk element binnen het dorpsgezicht. De beschrijving in dit hoofdstuk is beknopt en ontleent aan het 'Bestemmingsplan dorpsgezicht Neerijnen' en de 'Toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Neerijnen-Waardenburg en Hellouwe als beschermde dorpsgezichten'.

2.1 Motivatie aanwijzing

Sinds het begin van de 19^e eeuw is er aan de plattegrond van het gebied van het beschermde dorpsgezicht weinig veranderd. Samen met de unieke kenmerken en karakteristieken heeft het daarom een bijzondere historische waarde. Het besluit tot aanwijzing als beschermd dorpsgezicht (Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, kenmerk 1672.546, 14 sept 1993) duidt de kernwaarden als volgt: 'dat Neerijnen een in de Tielerwaard op de noordelijke oever van de Waal gelegen dorp is, dat een voor het rivierengebied kenmerkende langgerekte structuur heeft, die wordt doorkruist door een tweede door het Huis Neerijnen bepaalde structuur, dat het gebied tussen het dorp Neerijnen en het naburige kasteel Waardenburg tezamen met het kasteel en het dorp een historische eenheid vormt.'

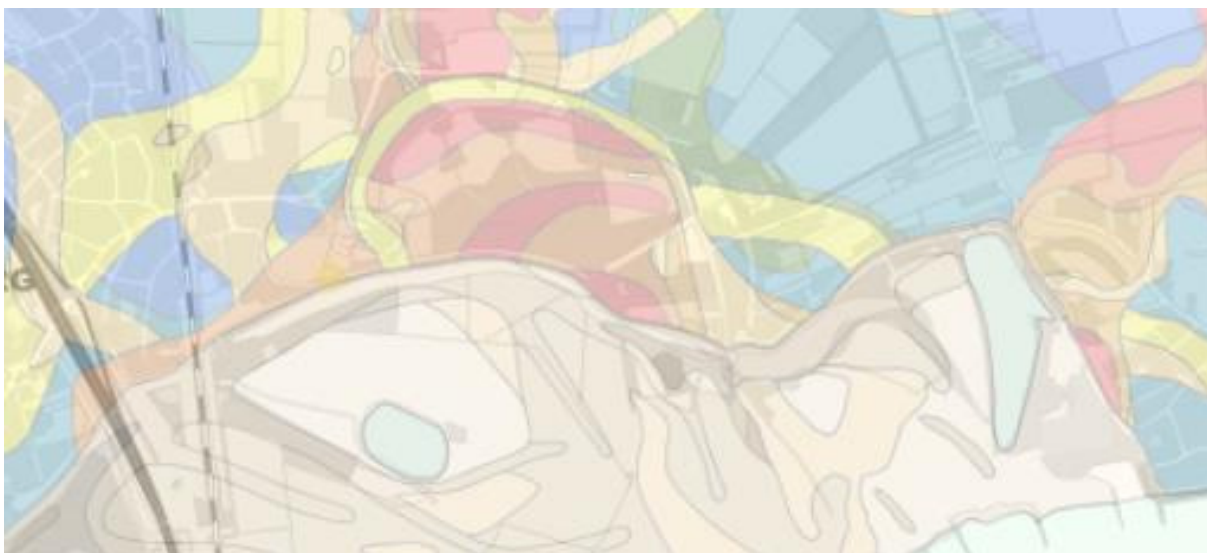

Waardenburg en Neerijnen rond 1850

2.2 Historie

2.2.1 Neerijnen en Waardenburg

Neerijnen en Waardenburg stammen uit de tijd voor de bedijking. Beide dorpen zijn op stroomruggen gebouwd. Dat is te zien in de langgerekte structuur van de dorpen (typologie: gestrekte esdorp). De dorpen zijn opgebouwd aan een Voorstraat en een Achterstraat die de stroomrug volgen. Deze staan haaks op de dijk, die ter bescherming tegen overstromingen vanaf circa 1100 na Chr. dwars over deze structuur heen is gelegd. De dijk is waarschijnlijk meerdere malen teruggelagd. De twee killen aan de dijk wijzen op de voormalige loop van de Waal. Ze stammen uit verschillende perioden. Door de dijverleggingen (inlagen) zijn dorpsstructuur en dijk sterk aan elkaar verweven geraakt en staat de bebouwing dicht aan de dijk en op de dijk.

Structuur van stroomruggen

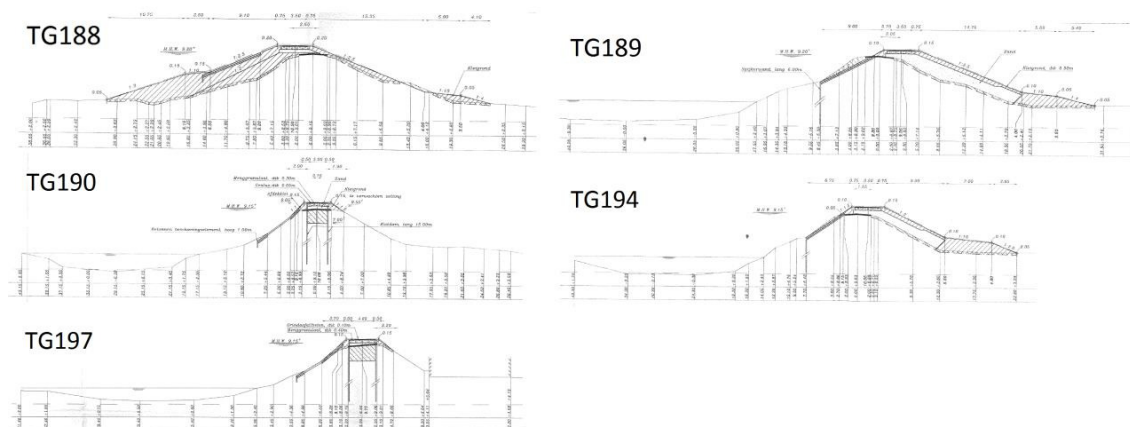
2.2.2 landgoed Waardenburg-Neerijnen

Kasteel Waardenburg was oorspronkelijk een verdedigingswerk en de bewoning van het kasteel vond al plaats voor de bedijking in ± 1235 . Kasteel Neerijnen is gesticht onder de naam Klingelenburg mogelijk omstreeks 1300, het huidige Huis te Neerijnen staat niet op de oorspronkelijke plaats van het kasteel en dateert uit ca. 1600. De tuinen en ruimtelijke hoofdopzet van het landgoed zijn ontwikkeld en geordend vanuit het huis Neerijnen. Van oorsprong zijn de landerijen van het landgoed gericht op productie. In de jaren '80 van de vorige eeuw is een parkachtige omgeving gecreëerd op basis van het plan van Leonard Springer dat hij rond 1920 heeft ontworpen voor het landgoed. In de vele eeuwen van bestaan is in de hoofdopzet van het landgoed weinig veranderd. Het is nu een Rijksbeschermd Buitenplaats.

2.2.3 Vorige dijkversterking

De dijk is bij de vorige dijkversterking na 1995 vanwege de hoge waarden aan zowel het landgoed aan de binnenzijde als de hoge waarden in de Uiterwaarden deels met kistdammen versterkt. Dat is gedaan ter plaatse van kasteel Waardenburg om de diverse monumenten, waaronder de molen, te behouden en bij de zichtas van Kasteel Neerijnen, zodat het bos en de vijver met waardevolle, van kwel afhankelijke natuur konden worden behouden. Om te voorkomen dat de dijk de killen aan de buitenzijde zou raken is in het buitentalud over de hele lengte van de westelijke kil ook een spijkerwand opgenomen. Door de benodigde ophoging binnen de beperkte ruimte kenmerkt de dijk zich als smal en hoog en de stoepen zijn steil.

Voor de dijkversterking van 1995 lag op de kruin van de dijk tussen Neerijnen en Waardenburg nog een autoweg. Door de dijkversterking is de kruin van de dijk smal geworden en is de autoweg verdwenen. Deze 'landgoeddijk' is alleen nog toegankelijk voor (brom)fietzers en voetgangers, een situatie die nauwelijks voorkomt op de Waalbandijk.

Dijkversterkingsmaatregelen uit 1995

Bij de versterking zijn huizen verwijderd. In Neerijnen ‘de 5 violen’ tussen TG 183 en 184. Daar zijn nieuwe huizen voor teruggekomen. De huizen aan de dijk tussen TG 178 en 183 zijn behouden. De dijk is flink hoger geworden en naar binnen toe versterkt. De huizen staan nu direct aan de teen van de dijk.

De Molen is bij de vorige dijkversterking opgevijseld om zo de windvang, behorende bij de molenbiotoop te behouden dat door een hogere dijk werd aangetast. Het witte huisje aan de Gasthuisstraat 22 is bij de dijkversterking gesloopt en na een gerechtelijke procedure is het huisje in 1995 weer terug gebouwd.

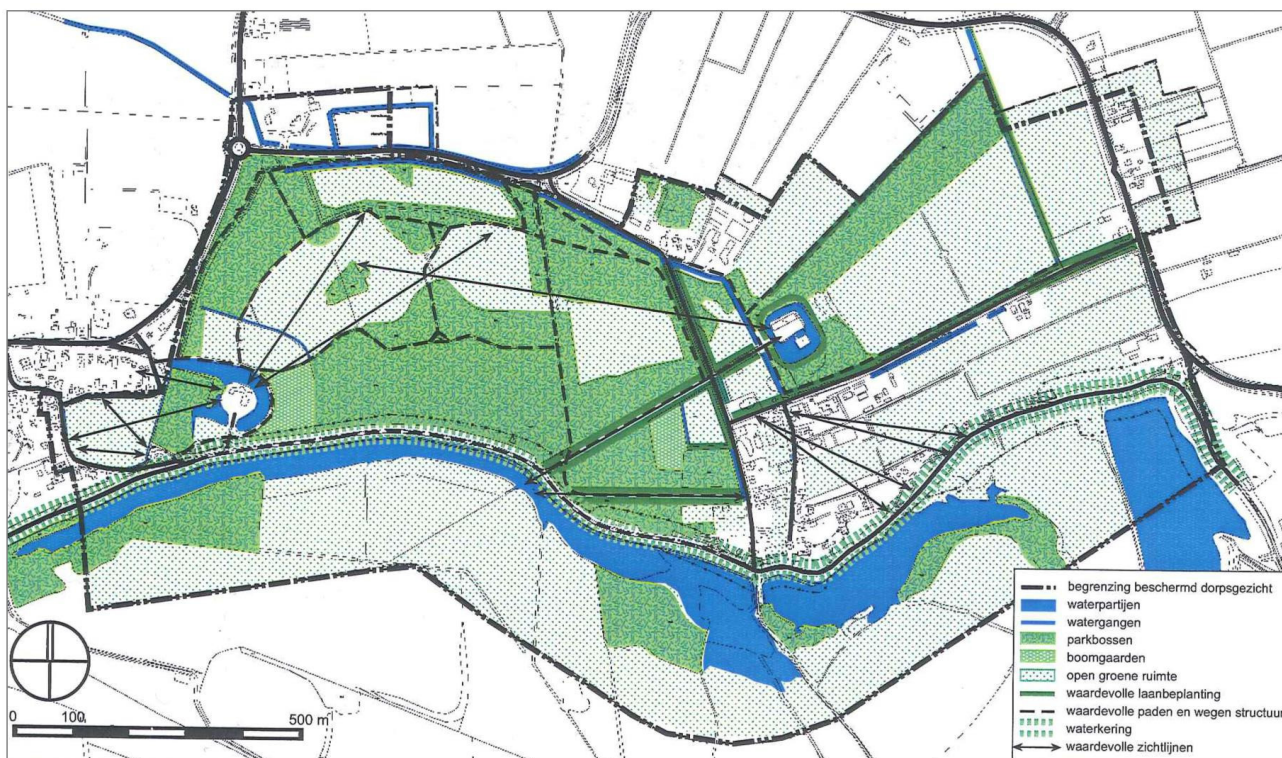
2.3 Beleid

De gemeente West Betuwe heeft de taak de aanwijzing concreet te vertalen in haar beleid. Dit is gedaan in het ‘Bestemmingsplan dorpsgezicht Neerijnen, vastgesteld 2013-06-04 (besluitnummer 2013-05-15619). In artikel 22 Waarde – Beschermd dorpsgezicht staat in art.22.1 het volgende: De voor ‘Waarde - Beschermd dorpsgezicht’ aangewezen gronden zijn, naast andere bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming en instandhouding van de karakteristiek, met de historische ontwikkeling samenhangende ruimtelijke structuur en stedenbouwkundige kwaliteit, van het als zodanig aangewezen beschermd dorpsgezicht.

Voor werkzaamheden binnen de aanwijzing is een omgevingsvergunning (art 22.3) onder meer nodig als de openbare ruimte wordt gewijzigd of heringericht, profielen van wegen wijzigen en/of een andere materialisering krijgen, stoepen veranderen. Dit is bij de dijkversterking het geval. Voorwaarde tot verlening van de vergunning is dat ‘door de uitvoering van de werken of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect, geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de karakteristieken van het beschermde dorpsgezicht.’ Ook kan vergunningverlening pas plaatsvinden ‘nadat het bevoegd gezag daarover advies heeft ingewonnen bij de monumentencommissie omtrent de mogelijke aantasting van de karakteristiek van het beschermd dorpsgezicht.’

2.4 Te behouden karakteristieken van het beschermde dorpsgezicht

De karakteristieken van het beschermde dorpsgezicht staan beschreven in de ‘Toelichting bij het besluit tot aanwijzing als beschermd dorpsgezicht’. In het bestemmingsplan is hiervan een samenvatting gegeven. Daarbij is het streefbeeld uit het bestemmingsplan ‘Beschermd dorpsgezicht Neerijnen-Waardenburg 2002’ overgenomen. Het bestemmingsplan adviseert bij een beoordeling dit streefbeeld te gebruiken bij aanvragen van een omgevingsvergunning.

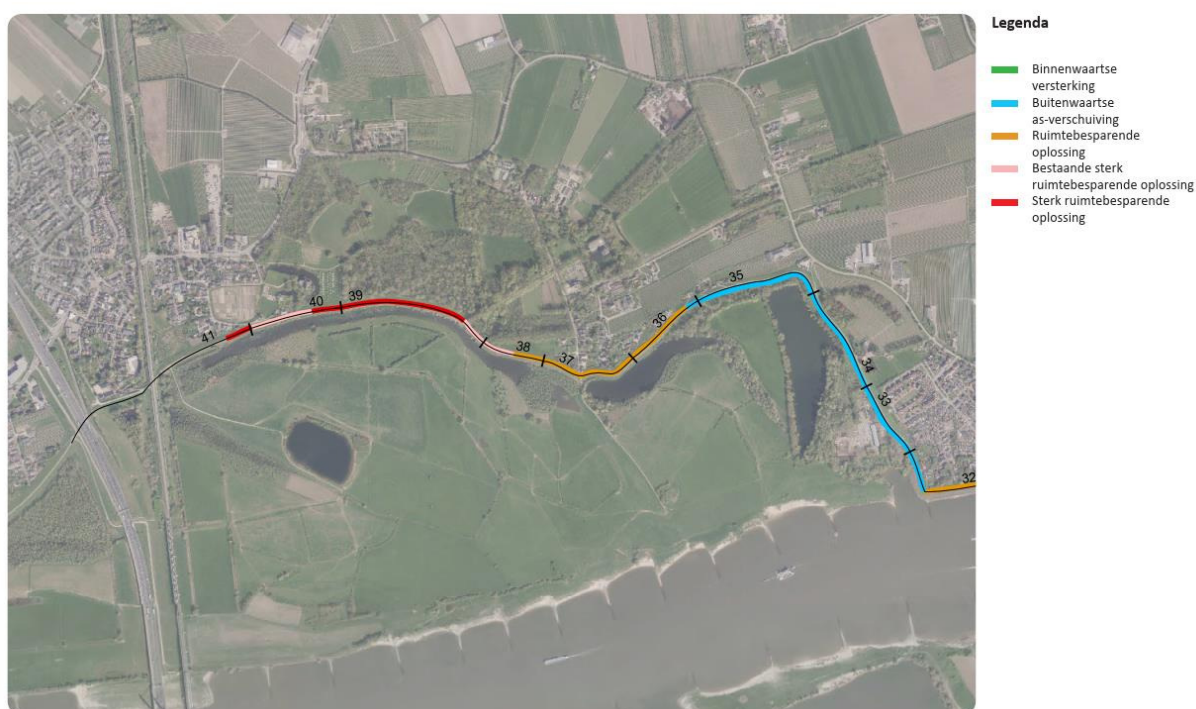
Streefbeeld beschermd dorpsgezicht (bron: bestemmingsplan 'Beschermd dorpsgezicht Neerijnen-Waardenburg 2002')

De te behouden karakteristieken van het beschermde dorpsgezicht die van belang zijn voor de dijkversterking zijn:

- de belangrijke structuren van Voorstraat en Achterstraat en Gasthuisstraat en heldere aansluiting op de dijk;
- de 'Poort van Neerijnen' de markante toegang tot het dorp bestaande uit twee historische panden: de voormalige brouwerij en het café, hoog aan de dijk;
- de bebouwingstructuur en daarmee ook de individuele gebouwen zelf;
- de huizen met tuinen aan de teen van de dijk;
- de zichtlijnen van en naar Kasteel Waardenburg, de molen en Huis Neerijnen (zoals aangegeven op de kaart van het streefbeeld);
- de open en herkenbare ligging van Neerijnen en de aansluiting van de Gasthuisstraat (met molen en kasteel Waardenburg) aan de dijk;
- het oorspronkelijke karakter en de oorspronkelijke structuur van bomen en beplanting (bij aanbrengen en verwijderen van bomen);
- de belangrijke assen in het landgoed, de Dreef en het zuidelijk daarvan gelegen Tulpenlaantje, met hun karakteristieke laanbeplanting en verharding;
- het contrast tussen het met bos en hoge bomenlanen begroeide en besloten binnendijkse gebied met anderzijds de open uiterwaarden van de Rijswaard buitendijks;
- de killen met grienden aan de buitenteen van de dijk.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk wordt aan de oostzijde van het beschermde dorpsgezicht, bij de kleiwininput, in grond versterkt met een buitenwaartse as-verschuiving. De dijk schuift richting de kleiwininput en binnendijs wordt een steunberm aangebracht of aangesloten op het hoge maaiveld waarop de huizen staan. Langs Neerijnen vindt de dijkversterking plaats met een ruimtebesparende oplossing. De dijk wordt vanuit de binnenteen opgehoogd richting de Kil. Vanwege de krapte, door zowel binnen- als buitendijkse waarden, wordt de dijk vanaf Neerijnen tot het dijkmagazijn bij Waardenburg versterkt met een sterk ruimtebesparende oplossing. Vanaf het dijkmagazijn tot aan de A2 voldoet de dijk en wordt deze niet aangepast. De hoogteopgave (ontwerphoogte) is beperkt en soms 0. Langs Neerijnen en het dijktraject langs kasteel Waardenburg is de benodigde ontwerphoogte het grootste; tussen 20 en 25cm. Maatregelen voor eventueel piping worden meegenomen in de aan te brengen constructies van de (sterk) ruimtebesparende oplossingen.

Principes dijkversterking

Dijkvak	Start	Eind	Hoofdprincipe	Bermbreedte	Insteek berm t.o.v. kruinhogte	Ontwerphoogte	Binnentalud	Buitentalud
35a	TG177+70	TG179+40	Asbu	13,5 m	1/3	0,00 m	verflauwen naar 1:3	verflauwen naar 1:3
35b	TG179+40	TG182+00	Asbu	13,5 m	1/3	0,05 m	verflauwen naar 1:3	verflauwen naar 1:3
36	TG182+00	TG184+80	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,10 m	verflauwen naar 1,3	verflauwen naar 1:2,5
37	TG184+80	TG188+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,20 m	handhaven	verflauwen naar 1:2
38	TG188+00	TG190+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,05 m	handhaven	handhaven
39	TG190+00	TG195+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,10 m	handhaven	handhaven
40	TG195+00	TG198+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,25 m	handhaven	handhaven
41a	TG198+00	TG198+90	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven
41b	TG198+90	TG201+80	Huidig profiel handhaven	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven
41c	TG201+80	TG204+80	Huidig profiel handhaven	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven
41d	TG204+80	TG205	Huidig profiel handhaven	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven

Versterkingsopgave

4 Ruimtelijke inpassing

De volgende beschrijving is een samenvatting uit het Landschapsplan Rijswaard (WSRL, concept 13 mei 2020). In het landschapsplan staat de inpassing van de dijkversterking beschreven en de wijze waarop de inrichting daarvan moet worden uitgewerkt. Op een aantal plaatsen wordt verwezen naar de 'Gastvrije Waaldijk'.

4.1 Dijkverloop

Het dijktracé vanaf de kleiwinput tot aan de Kil bij Neerijnen verschuift naar buiten. De bochten in het verloop van de dijk zijn kenmerkend en maken de waterstaatsgeschiedenis afleesbaar. Het verschoven tracé van de dijk volgt daarom het kenmerkende verloop.

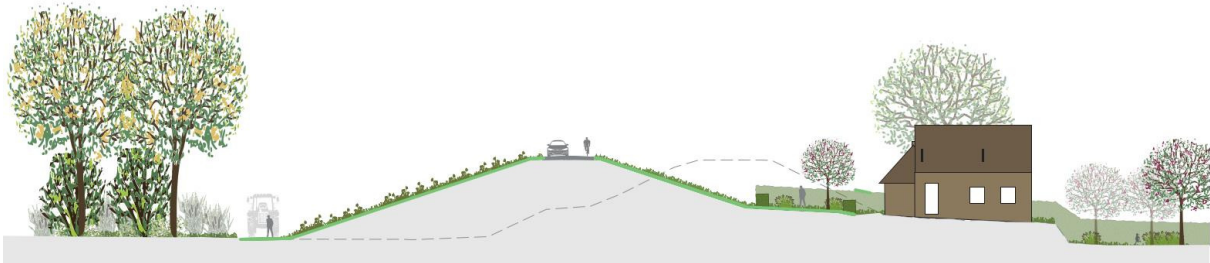

Landschapsplan Rijswaard

Het dijktracé blijft van Neerijnen tot aan het dijkmagazijn bij Waardenburg op de huidige as liggen. Het verloop van de dijk blijft zo behouden. Ook de huidige beleving van hoogte en nabijheid van het smalle profiel, ingeperst tussen killen Neerijnen en landgoed, blijft voelbaar, ook omdat er hier geen binnenbermen worden toegepast.

4.2 Kleiwinput-Kil

Het maaiveld aan de binnenteen van de dijk ligt hoog. Hierop staan de huizen. Dit hoge maaiveld maakt onderdeel uit van de benodigde binnenberm. De verschuiving van de dijk wordt daardoor beperkt en de afstand tussen de huizen en het dijklichaam blijft gering. De verbinding van de dijk met het dorp wordt hersteld door op de binnenberm de tuinen uit te breiden. Daarbij zijn ook de erf- en perceelstoeritten en dijktrappen opnieuw geordend tot een sterker samenhangend geheel passend bij het beeld van het (beschermde) dorpsgezicht.

Buitenwaarts verschoven dijk met huizen op hoog maaiveld

De kleiwinput wordt toegevoegd aan de beleving van de dijk door het verdwijnen van een deel van de opgaande beplanting aan de oever en het aanleggen van een natuurlijke overgangszone van dijk naar kleiwinput. De oude zwarte populieren worden gespaard.

De overgang van de dijk met binnenberm naar een dijk met alleen een binnentalud (constructieve versterking) bij de '5 violen' wordt vloeiend vormgegeven.

Landschapsplan Rijwaard; kleiwinput-kil

4.3 Neerijnen

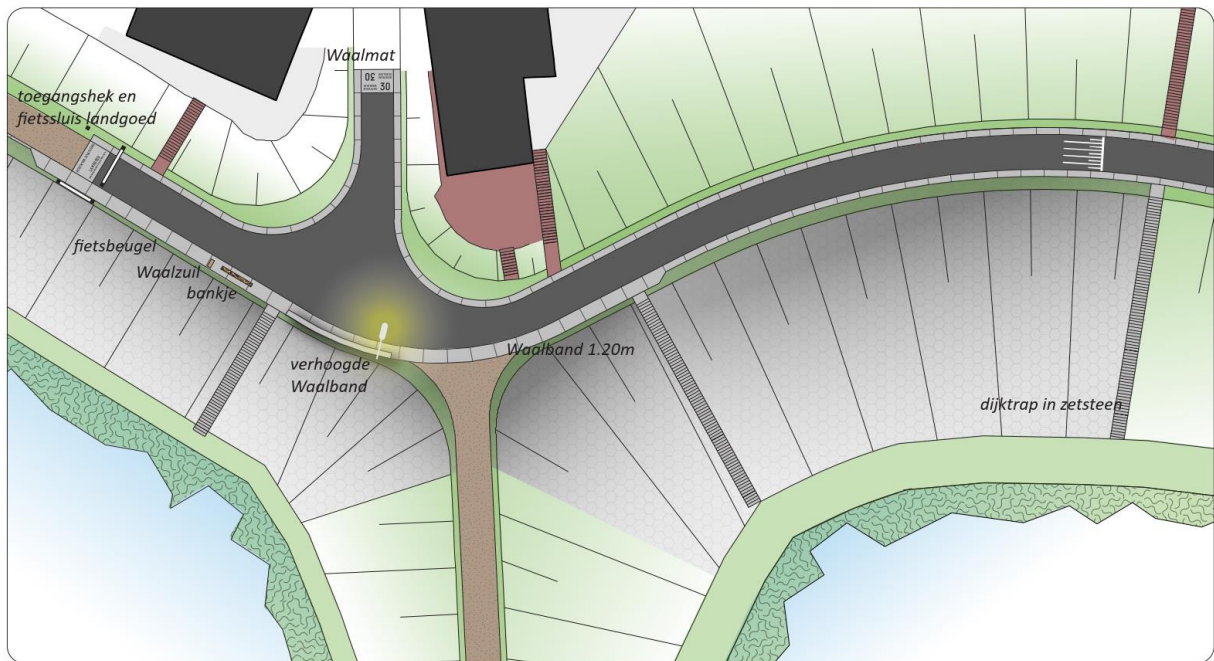
Aan de stoep van de Voorstraat, tot aan de toegang naar de Landgoeddijk wordt een brede rand aan Waalzijde gelegd. De historische verbinding tussen dijk en dorp wordt benadrukt en er is meer ruimte voor voetgangers en plaats voor verblijfplekken. De dijktrap bij de Achterstraat wordt teruggebracht. Dijktrappen in het buitentalud verbinden Neerijnen met de killen.

Landschapsplan Rijswaard; Neerijnen

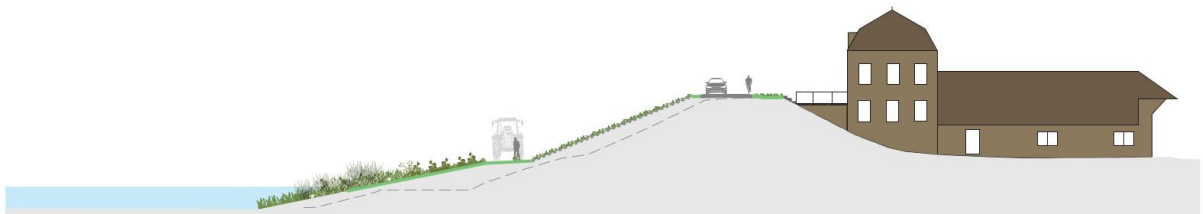
Het buitentalud wordt in ieder geval ter hoogte van de Achterstraat tot aan de landgoeddijk in zetsteen (natuursteen-basalt) uitgevoerd om aan te sluiten bij de historische context en om samenhang te creëren bij het dorpsgezicht aan de kil.

De 'Poort van Neerijnen' is een markant punt aan de dijk met een ruim uitzicht over de Rijswaard. Alles komt hier samen; de uiterwaarden, landgoeddijk, Killen, monumentale bebouwing en ook wandelaars, fietsers, bewoners en andere verkeersstromen. Om de 'Poort' aangenaam in te richten en het verblijf en voortbewegen op deze plek goed te ordenen wordt de Waalband tussen de Achterstraat tot aan de toegang naar de Landgoeddijk breder uitgevoerd (1.20m). Dit geeft ruimte voor voetgangers, daarnaast worden in en op de Waalband losse elementen geordend zoals bebording, schrikhek, een lichtmast, zitbank, fietsbeugels, toegangshek landgoeddijk en een Waalzuil. Zo ontstaat een rustig en samenhangend dorpsgezicht. In de bocht tegenover de Voorstraat wordt de Waalband verhoogd voor de verkeersveiligheid, waarbij aan de binnenzijde markeringen van een schrikhek worden geïntegreerd. Op deze wijze blijft bij het opgaan van de stoep het zicht open. De rand kan tevens gebruikt worden om op te zitten. De inrichting vindt plaats volgens de principes van 'Gastvrije Waaldijk'.

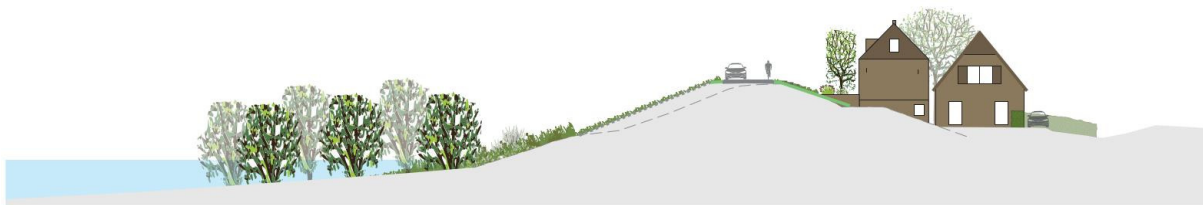

Detail 'Poort van Neerijnen'

De dijk wordt vanaf het binnentalud van het terras van het voormalige café Neerijnen en de voormalige bierbrouwerij naar buiten toe opgebouwd. Om een zachter en kleinschaligere uitstraling van het dorpsgezicht te krijgen wordt het binnentalud in gras uitgevoerd. Daarbij is er ook de mogelijkheid aan de binnenzijde van de constructie andere beplanting aan te brengen, zoals kleine bomen en heesters. Dit heeft de voorkeur teneinde het beeld als dorpsdijk te versterken. Het dijktrapje wordt teruggebracht. De aansluitingen worden in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt.

Dwarsprofiel bij het voormalig café Neerijnen

Dwarsprofiel bij de voormalige bierbrouwerij

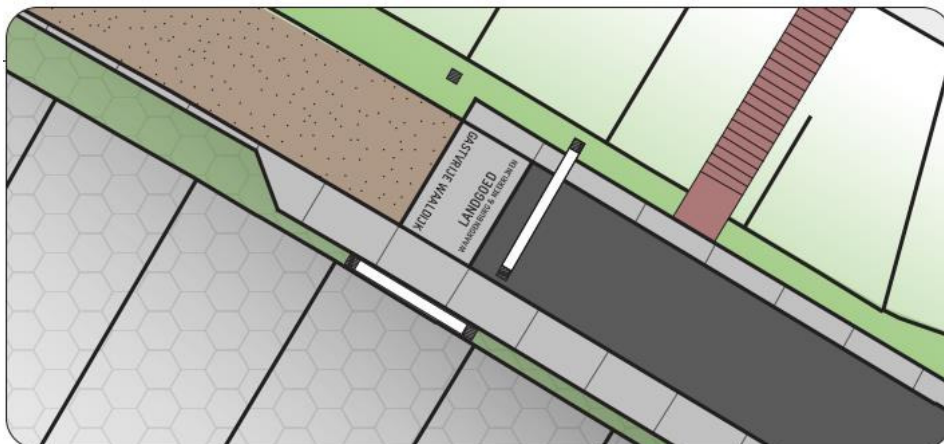
4.4 Landgoed Waardenburg-Neerijnen

De landgoeddijk, het dijktraject tussen de toegangshekken van landgoed Waardenburg-Neerijnen, kent in de huidige situatie verschillende profielen. Dat wordt meer gelijkgetrokken. De ruimte tussen de uiterwaard met kil, het binnendijkse landgoedbos en de monumenten bij Waardenburg is beperkt. Het zeer steile buitentalud staat in zetsteen en blijft behouden. De bestaande kistdammen worden versterkt en in hoogte uitgebreid. De binnentaluds blijven daarbij behouden. De inrichting van de dijk en de aansluitingen op de dijk worden in overleg met Geldersch Landschap en Kasteelen uitgewerkt.

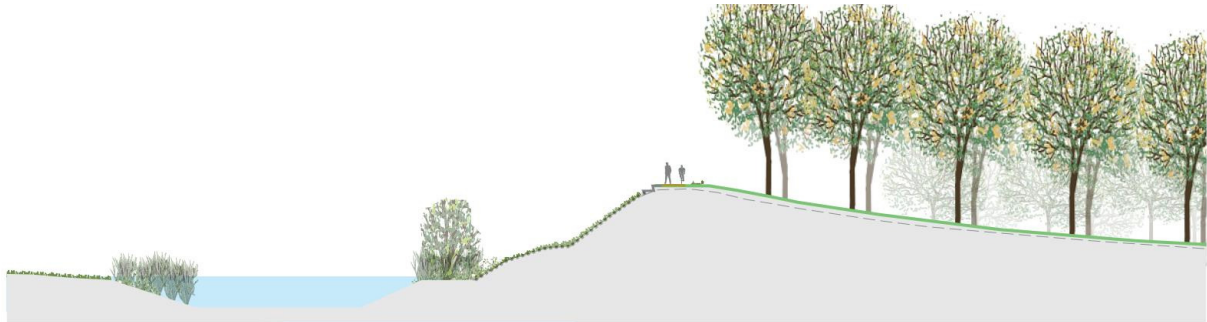
Landschapsplan Rijwaard; landgoeddijk

Om de overgang naar de landgoeddijk helder aan te geven, wordt een eigen marking gemaakt waarin ook het witte hekwerk van het landgoed is geïntegreerd met de fiets- en voetgangerssluis.

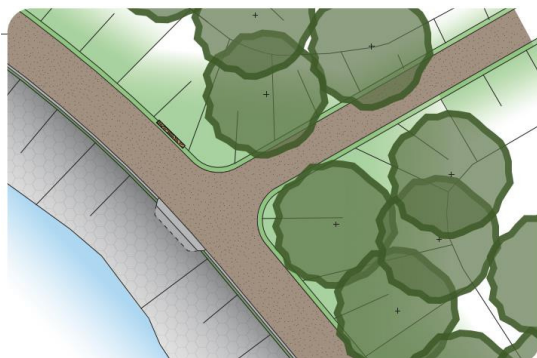
Detail toegang naar landgoeddijk bij de 'Poort van Neerijnen'

Omdat de dijk hoger wordt moet de aansluiting met de 'Dreef' aangepast worden. Als basisoplossing wordt deze over de hele lengte opgehoogd vanuit de taluds van het grondlichaam. Ander opties zijn versteiling en het aanbrengen van een brede trap. De bomenlaan (beuken) aan de Dreef loopt mee op naar de kruin van de dijk. Om deze bij het aanbrengen van grond niet te raken wordt de Dreef hier smaller gemaakt, waarbij slechte bomen worden vervangen en zo mogelijk de groeiomstandigheden verbeterd. Het huidige verhardingsmateriaal (geelkleurig gralux) wordt nu ook weer toegepast.

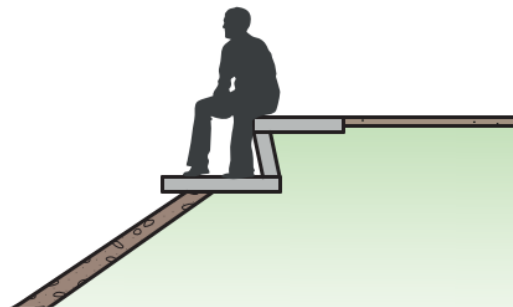

Dwarsprofiel bij de Dreef

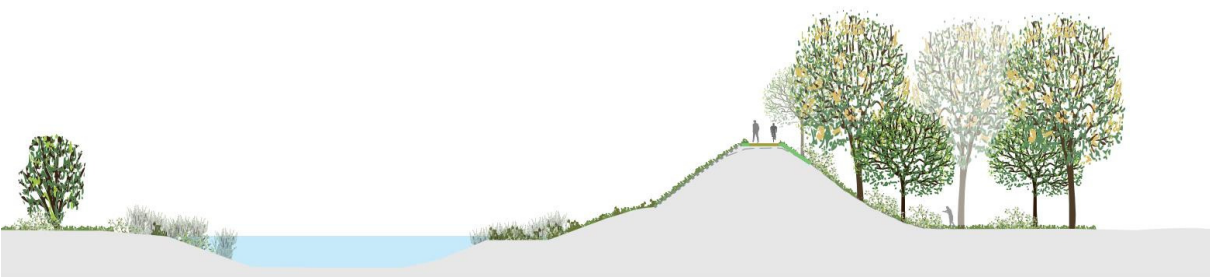
De Dreef krijgt op de dijk een accent in de Waalband. In het verlengde van de laan wordt de band breder gemaakt en als zitrand uitgevoerd, aansluitend op de dijktrap in het steile buitentalud.

Detail zitplaats de Dreef

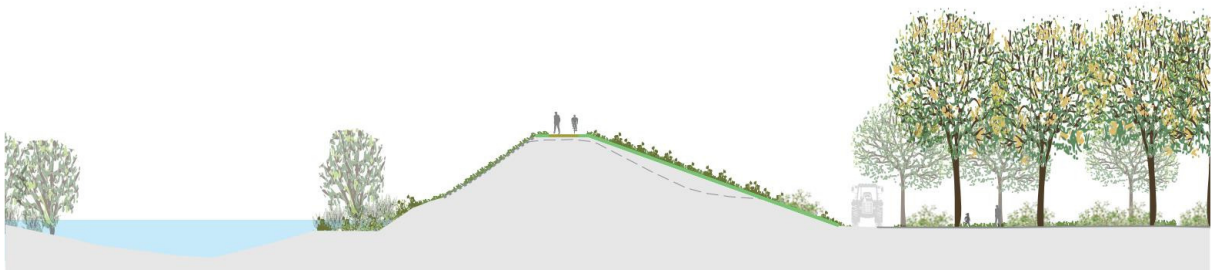

De bomen op het binnentalud tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje' blijven behouden. In het verlengde van het Tulpenlaantje wordt voorgesteld een dijktrap toe te voegen.

Dwarsprofiel tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje'

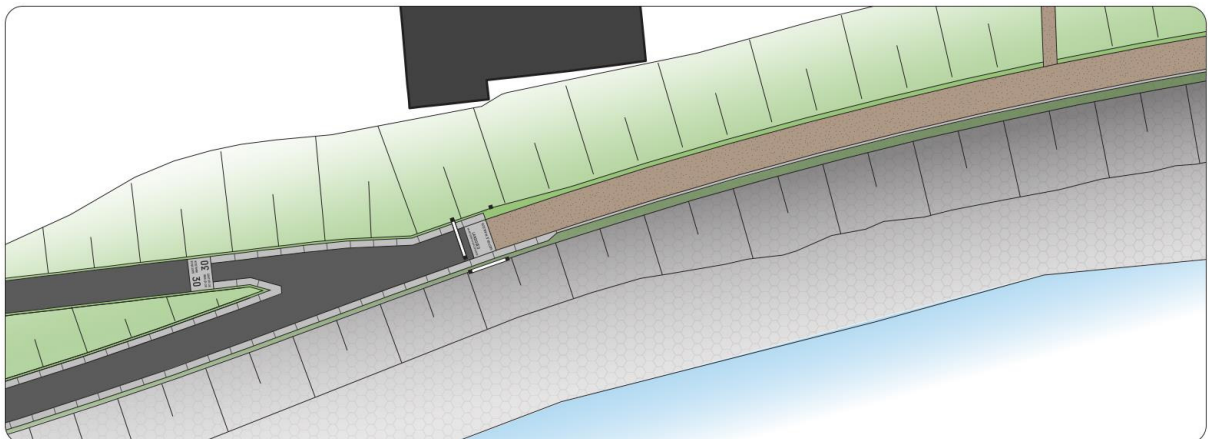
Het bos van het landgoed wordt zo strak mogelijk op de dijk aangesloten. Het getrapte binnentalud met bomenrij wordt aangepast naar een doorlopend talud met daarop bloem- en kruidenrijke vegetatie en struweel dat aansluit op de ruige zoom van het bos. Zo worden dijk en landgoed meer aan elkaar verbonden. Vanaf de dijk zal het achterliggende park beter zichtbaar worden door beheeringrepen (mantelzoom met struweel) van Geldersch Landschap en Kasteelen, met als doel de verbinding tussen dijk en landgoed te verstevigen.

Dwarsprofiel tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje'

De steenbekleding (voornamelijk basalt) in het buitentalud blijft voor een groot deel van de landgoeddijk behouden. Bij ophoging van de dijk wordt opnieuw basalt als zetsteen gebruikt om het buitentalud aan te helen tot aan de kruin.

De landgoeddijk is hoog en smal en alleen toegankelijk voor langzaam verkeer. Het kruinpad meet ongeveer 2,5 meter en is uitgevoerd in een halverharding (geelkleurig gralux) net als de paden binnen het landgoed. Voor de landgoeddijk wordt een specifieke Waalband aan de rivierzijde van het pad gemaakt die past bij de eigenschappen van dit deel van de dijk, waarbij de continuïteit van de Waalband van de 'Gastvrije Waaldijk' herkenbaar is. De Waalband die op de landgoeddijk wordt voorgesteld is smaller dan de algemeen toegepaste 60 cm. Een meer bescheiden Waalband van 20 cm past beter bij de steile dijk en smalle kruin. Om fietsers en voetgangers ruimte te geven te passeren en manoeuvreren is eveneens een smallere band te prevaleren. Op de band wordt een print uitgeslepen die past bij het landgoed. Te denken valt aan de wapens van de kastelen of aan een tekst. Het ontwerp van deze Waalband wordt in overleg met Geldersch Landschap en Kasteelen uitgewerkt.

Detail toegang naar Landgoeddijk bij de Gasthuisstraat

De overgang van landgoeddijk naar 'reguliere' dijk, wordt dicht bij de stoep van de Gasthuisstraat gepositioneerd. Het voorstel is het halfverharde pad door te laten lopen tot aan de dijkopgang bij de monumentale T-Boerderij. Zo ontstaat een heldere ruimtelijke markering naar de landgoeddijk en wordt het binnentalud, dat nauw aansluit op het monument, niet steiler.

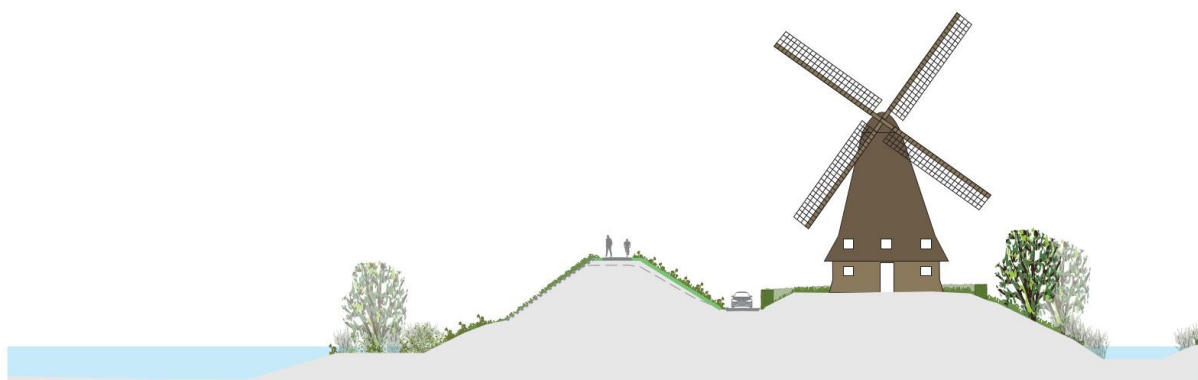
4.5 Omgeving Gasthuisstraat

Bij de stoep van de Gasthuisstraat wordt de historische bebouwing van Waardenburg met minieme aanpassingen in het binnentalud ingepast en aangesloten op de dijk. Het huidige beeld wordt zoveel als mogelijk behouden. De dijktrappen naar de dijk en naar de kil worden hersteld en waar mogelijk verbeterd.

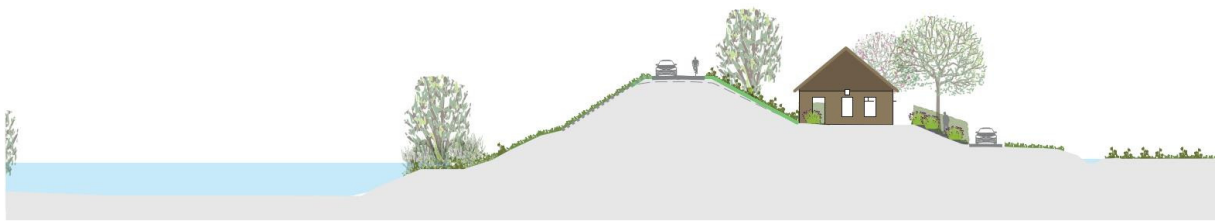
Landschapsplan Rijwaard; Waardenburg

De molen wordt niet geraakt. Bij de vorige dijkversterking is de molen vanwege de belemmering van de windvang door de dijkverhoging opgevijseld.

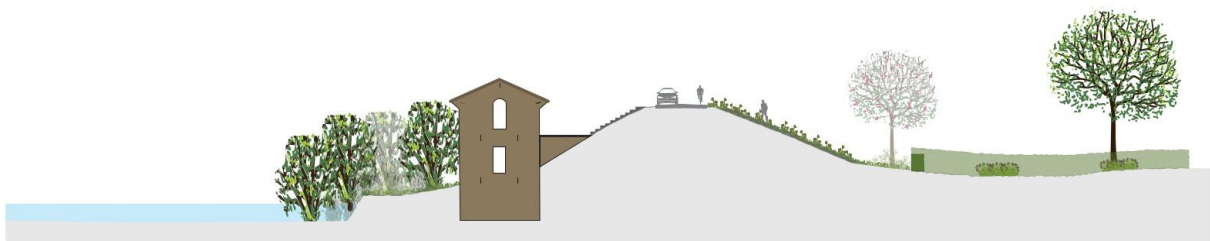
Dwarsprofiel ter hoogte van de molen

Het huis aan de Gasthuisstraat 22 is na de vorige dijkversterking herbouwd. De aansluiting op de dijk wordt gehouden zoals deze nu ook is.

Dwarsprofiel ter hoogte van Gasthuisstraat 22

Bij het rijksmonument Dijkmagazijn, waarin nu het natuurhistorisch Museum 'De Oersprong' huist, wordt de dijk niet aangepast. Wel wordt er een toegang voor rolstoelen en minder validen middels een hellingbaan aangebracht, uitgevoerd in baksteen en met halfverharding. Dit wordt in nader overleg met de eigenaren en gebruikers uitgewerkt.

Dwarsprofiel ter hoogte van het dijkmagazijn

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

De effecten en maatregelen die in dit hoofdstuk worden beschreven richten zich voornamelijk op de karakteristieken van het beschermde dorpsgezicht zoals aangegeven in paragraaf 2.4.

5.1 Fysieke effecten

Voor het overgrote deel blijft de dijk op de huidige plaats liggen en het profiel van de dijk wordt eenduidiger. Binnen het planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk.

- Bij de aansluitingen op de Voorstraat en Achterstraat en Gasthuisstraat blijft de dijk op de plaats liggen. De stoepen worden hersteld op basis van de huidige structuur en heringericht voor een betere samenhang;
- De poort van Neerijnen met de markante bebouwing blijft behouden. De aansluiting bij de stoep en de weg op de dijk wordt heringericht en beter geordend;
- De dijk komt aan de oostzijde van het beschermde dorpsgezicht verder van de huizen te liggen. De dijk ligt sinds de vorige versterking al erg dicht tegen de huizen. Het effect is echter beperkt;
- De visuele relaties binnen het gebied worden niet aangetast; de zichtlijnen blijven gehouden en de open gebieden rond Neerijnen en de Gasthuisstraat worden niet verdicht;
- De bebouwingsstructuur wordt niet aangetast. (binnen de begrenzing van het beschermd dorpsgezicht staan diverse monumentale bouwwerken en elementen. Deze hebben een eigen factsheet
- Binnendijks worden vrijwel alle bomen behouden. Het contrast tussen het gesloten binnendijkse gebied en het buitendijkse gebied blijft daardoor in stand;
- De 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje' worden binnen de karakteristiek en met dezelfde verharding aangesloten op de dijk en geaccentueerd;
- De killen en grienden worden behouden.

Niet benoemd in de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht bij de karakteristieken maar wel in het bestemmingsplan, is de inrichting van wegen. De weginrichting wijzigt volgens de principes van de 'Gastvrije Waaldijk'. Het effect hiervan is een minder verkeerskundige uitstraling van de dijk dan bij een reguliere herinrichting het geval is. Mogelijk bezwaar zou kunnen zijn dat het niet specifiek is voor de bijzondere waarden binnen het beschermde dorpsgezicht. Dit is echter ook het geval bij een reguliere inrichting. Wel is voor een specifieke inrichting en materiaalkeuze gekozen die inspeelt op de waarden en het gebruik, zoals bij de 'Poort van Neerijnen'. Bij de landgoeddijk is er voor gekozen af te wijken van de standaarden van de 'Gastvrije Waaldijk' waarbij wel de continuïteit daarvan behouden blijft.

5.2 Mitigerende maatregelen

In het landschapsplan is beschreven hoe de dijkversterking wordt ingepast. Daarvan is in hoofdstuk 4 een op het beschermde dorpsgezicht gerichte samenvatting gegeven. In feite worden daarin de mitigerende maatregelen genoemd. Grotendeels is er sprake van herstel, zoals bij de Voorstraat, de 'Dreef' en de Gasthuisstraat. Ook worden maatregelen genomen die de samenhang tussen Neerijnen, het landgoed Waardenburg-Neerijnen en de omgeving van de Gasthuisstraat verbeteren.

Mitigatie is voornamelijk aan de orde bij het buitenwaarts verschuiven van de dijk tussen de Kleiwinput en de '5 violen'. Hier wordt een gezamenlijke toerit/benedenweg naar de huizen gerealiseerd in gebakken klinkers om in te spelen op het historische karakter en om de samenhang tussen de bebouwing aan de binnentoe te versterken. De tuinen worden op de binnenberm tot aan

de toerit doorgetrokken zodat de nauwe aansluiting op de dijk en het beeld van wonen aan de dijk blijft bestaan.

Overige zaken die niet zozeer mitigerend zijn, maar herstel en verbetering beogen:

- Door het kappen van bomen rond de kleiwinput wordt de zichtrelatie met de Rijswaard verbeterd;
- De laanbomen op de stoep van de Dreef zijn in slechte conditie en worden mogelijk en wanneer nodig vervangen met dezelfde soort;
- De bomenrij op de huidige binnenberm ter hoogte van het landgoedbos komt te vervallen. Met Geldersch Landschap en Kasteelen is geconstateerd dat deze niet past binnen de structuur van het landgoed en de dijk scheidt van het landgoed. Het landgoedbos komt in de nieuwe situatie dicht tegen de teen van de dijk te liggen. Hier wordt een overgangszone (zoom-beplanting, struweel en ruigte) toegevoegd. Deze zone loopt door op het binnentalud zodat er een sterkere verweving ontstaat en meer natuurwaarde;
- De Kil aan de buitenteen bij Neerijnen krijgt een zachtere oever en wordt beter bereikbaar gemaakt;
- Plekspecifieke inrichting en materiaalkeuze van de weg en het fiets/wandelpad op de dijk.

Bijlage 1 'Gastvrije Waaldijk' (GVWD)

Voor de inrichting van de weg van dijktraject Tiel-Waardenburg gelden de principes van de 'Gastvrije Waaldijk' (GVWD). Deze zijn vastgelegd in 'De Gastvrije Waaldijk, een 80 kilometer lange Waalervaring' (OKRA landschapsarchitecten, maart 2019) en 'Gastvrije Waaldijk, Detailboek' (OKRA landschapsarchitecten, 26 februari 2020).

Het project is een samenwerking tussen de gemeenten aan de dijk, de provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland. De GVWD beoogd een veilige, eenduidige en attractieve weginrichting op de noordelijke Waaldijk van Nijmegen tot Gorinchem. Daarbij gaat het naast de weg met maatregelen voor de verkeersveiligheid ook over rust- en uitkijkpunten, zitplekken, de openbare ruimte op de dijk bij de dorpen en de aansluitingen van wegen (stoepen) op de dijk.

De weg heeft daarbij een standaard opbouw:

BASISPROFIEL 60 KM/UUR

Het basisprofiel heeft de volgende standaard-opbouw. Vanaf rivierzijde:

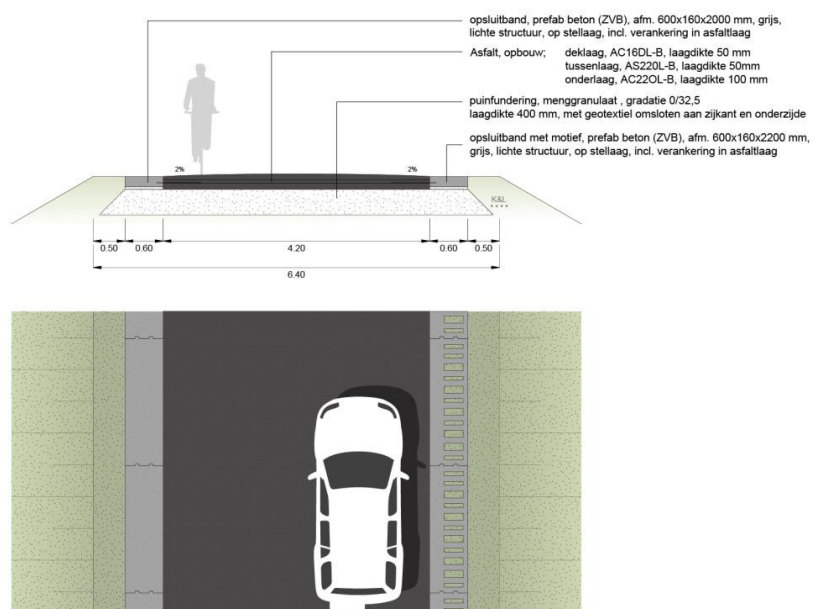
- Minimaal 50 cm grasberm tussen weg en insteek talud.
- Betonband, vaste maat 60 cm breed, prefab, ruwe bovenzijde, midden-grijs.
- Zwart asfalt, 4,20 breed, maatwerk mogelijk, geen belijning.
- Grasbetonband, vaste maat 60 cm breed, prefab, ruwe bovenzijde, midden-grijs.
- Minimaal 50 cm grasberm tussen weg en insteek talud.

TECHNISCHE SPECIFICATIES

- Asfalt en betonbanden zijn geconstrueerd op een punbaan.
- De punbaan is 'ingepakt' in een geotextiel.
- Het asfalt wordt verstevigd met een kunststof wapeningsmat.
- Betonbanden worden in het asfalt verankerd.
- De voegen in de grasbetonband worden gevuld met een speciaal hiervoor ontwikkeld substraat.
- De grasberm naast de betonbanden wordt verstevigd met kunststof korrels.

TECHNISCH NADER TE DETAILLEREN

Aannemer is verantwoordelijk voor een technische opbouw van de totale wegconstructie, waarbij asfalt en betonbanden gedurende ten minste 30 jaar niet onderhevig zijn aan scheurvorming en/of ongelijkmatige zetting.

Dijkprofiel Waaldijk, basisuitwerking rijweg 60km

Bij dorpen kan de weginrichting afwijken. Een aantal dorpen hebben een sterkere verbinding dan de andere dorpen met de Waaldijk en de Waal. Dit uit zich per dorp in een eigen karakter aan de dijk en een specifiek gebruik van de openbare ruimte. Voor deze dorpen is de inrichting van de openbare ruimte nader uitgewerkt, waarbij de inrichtingsprincipes van de GVWD inspelen op het karakter van de dorpen.

De binnendijkse inrichting van de dijk is gestoeld op de karakteristieken van de dorpen en het landschap aan de dijk. Dit uit zich onder meer in verfijning van het materiaalgebruik zoals het toepassen van gebakken klinkers. De kruin van de dijk en de buitendijkse inrichting van de dijk geschied volgens de inrichtingsprincipes en materiaal gebruik van GVWD. Dit uit zich onder meer in een robuust materiaalgebruik zoals beton en solide banken. De ingrepen passen in de grote schaal van het landschap van de Waal.

Verklaring GVWD-termen:

- *Waalband*: een betonband van 60cm breed aan de rivierzijde van de rijbaan op de dijk. Deze loopt over het gehele dijktraject van TiWa en de aansluitende dijkprojecten. De band wordt bij recreatieve voorzieningen verbreed naar o.a. 120cm en 180cm.
- *Waalzuil*: een zuil met informatie over de locatie en/of aanduiding van recreatieve routes of toegang naar de uiterwaarden.
- *Waalstop*: een waarschuwbord op de dijk bij een verkeersstoep om het verkeer dat de dijk oprijdt te waarschuwen dat de doorgaande weg ophoudt en dat ze links, of rechtsaf moeten slaan.
- *Waalmat*: is een markering op de weg toegang tot de dijk aan te duiden, eventueel met aanvullende belettering.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Gemeente: West-Betuwe

Plaats: Neerijnen

Buitenplaats Waardenburg - Neerijnen

1 Detailinformatie beschermde buitenplaats Waardenburg-Neerijnen

Adresgegevens: G.E.H. Tutein Noltheniuslaan 7, 4181 AS Waardenburg
Van Pallandtweg 11 4182 CA Neerijnen

Type monument: Rijksbeschermd

Monumentennummer: 521400.0 (Waardenburg), 520245.0 (Neerijnen)

Complexnummer: 521398.0 (Waardenburg), 520222.0 (Neerijnen)

Kadastrale gegevens:

Waardenburg	F	125	Waardenburg	D	682
Waardenburg	F	2083	Waardenburg	D	797
Waardenburg	F	2084	Waardenburg	D	306
Waardenburg	F	2118	Waardenburg	D	801
Waardenburg	F	2127	Waardenburg	D	973
Waardenburg	F	123	Waardenburg	D	215
Waardenburg	F	2129	Waardenburg	D	340
Waardenburg	F	2126	Waardenburg	D	302
Waardenburg	F	121	Waardenburg	D	800
Waardenburg	F	122	Waardenburg	D	683
Waardenburg	F	2131	Waardenburg	D	798
Waardenburg	F	118	Waardenburg	D	212
Waardenburg	F	2130	Waardenburg	D	802
Waardenburg	F	124	Waardenburg	D	304
Waardenburg	F	2117	Waardenburg	D	1509
Waardenburg	F	2115	Waardenburg	D	216
Waardenburg	F	1459	Waardenburg	D	1510
Waardenburg	F	2116	Waardenburg	D	1406
Waardenburg	F	2128	Waardenburg	D	420
Waardenburg	F	1456	Waardenburg	D	1507
			Waardenburg	D	210
			Waardenburg	D	305

Periode van ontstaan: ca. 1275 na Chr.

Datum inschrijving register: 29 augustus 2005 (Waardenburg) 9 december 2002 (Neerijnen)

Objectinformatie: Historische tuin- en parkaanleg behorende tot de buitenplaats Neerijnen;
historische tuin- en parkaanleg met omgracht terrein en hoofdgebouw

Begrenzing beschermd buitenplaats Waardenburg (links) en Neerijnen (rechts): <https://www.cultureelerfgoed.nl/>

2 Beschrijving

De beschermde buitenplaatsen Waardenburg en Neerijnen liggen binnendijs en grenzen aan de Waalbandijk. De Waalbandijk (tussen TG 187- TG 197) is een belangrijk element binnen de buitenplaatsen. De onderstaande beschrijving is beknopt en ontleent aan het 'Bestemmingsplan dorpsgezicht Neerijnen' en de 'Rijksmonumentenomschrijving' van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

De RCE hanteert voor de aanwijzing tot een beschermde buitenplaats de volgende definitie:

"Een historische buitenplaats is aangelegd. Zij kan deel vormen van een landgoed. Het geheel wordt met name gevormd door een, eventueel thans verdwenen, in oorsprong versterkt huis, kasteel, buitenhuis of landhuis, met bijgebouwen, omgeven door tuinen en/of park met één of meer van de volgende onderdelen: grachten, waterpartijen, lanen, boomgroepen, parkbossen, (sier)weiden, moestuinen, ornamenten. De samenstellende onderdelen, een ensemble vormend, van terreinen (met beplanting), lanen, waterpartijen en -lopen, gebouwen, bouwwerken en ornamenten zijn door opzet of ontwerp van tuin en park en het (utilitair) gebruik historisch en architectonisch met elkaar verbonden en vormen zo een onlosmakelijk geheel. Onderdeel van de historische buitenplaats vormen die gebouwen, bouwwerken en tuinornamenten, die compositorisch deel uitmaken van het ontwerp of opzet en inrichting van de tuin- en/of parkaanleg danwel dienen voor gebruik in samenhang met de oorspronkelijke bestemming."

2.1 Motivatie toekenning monumentenstatus

De buitenplaatsen Waardenburg en Neerijnen hebben een eigen toekenning en waardering. De ruimtelijke samenhang is echter onmiskenbaar door de fysieke en visuele verbinding van het park.

De waardering van de buitenplaats Waardenburg is in de toekenningsbrief van het RCE als volgt geformuleerd:

Historische tuin- en parkaanleg behorende tot de buitenplaats Waardenburg is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de kleinschalige functionele aanleg direct rondom het huis (deels dubbele grachtenstructuur, toegangslaan);
- vanwege de parkachtige verbindingzone tussen Waardenburg en Neerijnen naar ontwerp van tuinarchitect Springer, deels uitgevoerd omstreeks 1922 en in 1980-1981 voltooid;
- vanwege de visuele samenhang tussen de verschillende onderdelen en de ensemblewaarde.

De waardering van de buitenplaats Neerijnen is in de toekenningsbrief van het RCE als volgt geformuleerd:

Historische tuin- en parkaanleg behorende tot de buitenplaats Neerijnen van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de formele lanenstructuur;
- vanwege de kleinschalige aanleg in landschapsstijl met het neogotische kerkje als romantisch stoffage-object;
- vanwege het landschappelijke park aan de overzijde van de Van Pallandtweg;
- vanwege de verbindingzone tussen Neerijnen en Waardenburg naar ontwerp van Springer;
- vanwege de visueel-ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen.

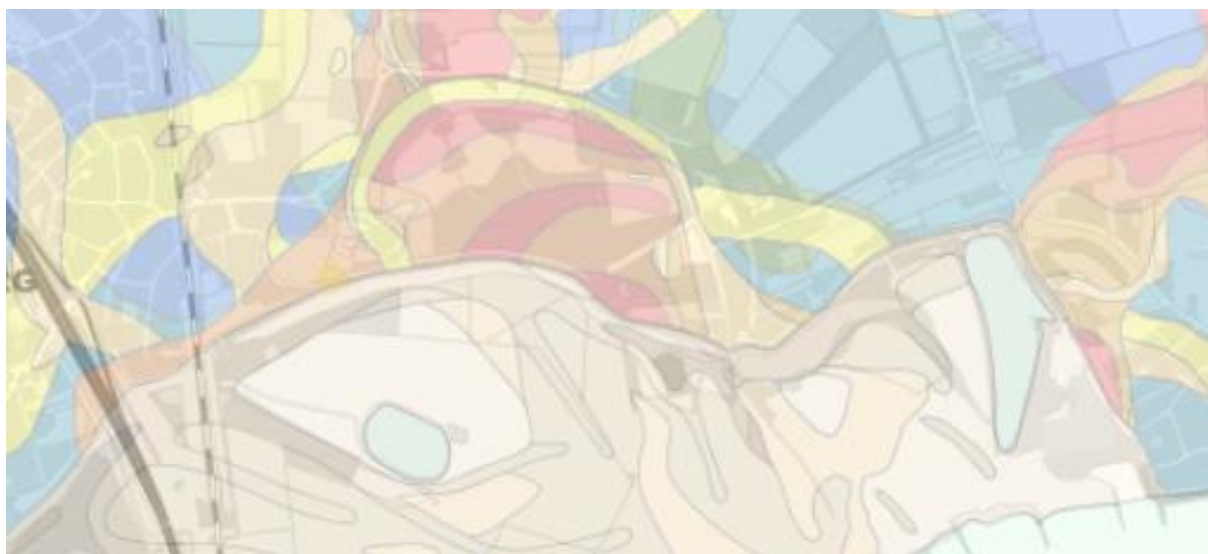
Waardenburg en Neerijnen rond 1850

2.2 Historie

2.2.1 landgoed Waardenburg-Neerijnen

Kasteel Waardenburg was oorspronkelijk een verdedigingswerk en de bewoning van het kasteel vond al plaats voor de bedijking in ± 1235 . Het landgoed ontstond toen Rudolph de Cock in 1265 zijn bezittingen en kasteel in Rhenoy met graaf Otto II van Gelre ruilde tegen Heyn (Waardenburg), Neerijnen en Opijnen. Kasteel Neerijnen is gesticht onder de naam Klingelburg, mogelijk omstreeks 1300, het huidige Huis te Neerijnen staat niet op de oorspronkelijke plaats van het kasteel en dateert uit ca. 1600.

De tuinen en ruimtelijke hoofdopzet van het landgoed vinden hun basis in de stroomrug die met een boog van kasteel Waardenburg naar het dorp Neerijnen loopt. Deze zijn verder ontwikkeld en geordend vanuit het huis Neerijnen. Van hieruit zijn zichtassen opgezet, min of meer haaks op de structuur van de stroomrug. De 'Dreef' is de toegangslaan naar het Huis Neerijnen en is doorgetrokken naar de Waaldijk. Het 'Tulpenlaantje' ligt daar ten zuiden van. De fysieke aansluiting op de dijk is verloren gegaan.

Structuur van stroomruggen

Van oorsprong zijn de landerijen van het landgoed gericht op productie. In de jaren '80 van de vorige eeuw is een parkachtige omgeving gecreëerd op basis van het plan van Leonard Springer dat hij rond 1920 heeft ontworpen voor het landgoed. In de vele eeuwen van bestaan is in de hoofopzet van het landgoed weinig veranderd.

Plan van Leonard Springer uit 1920

2.2.2 Vorige dijkversterking

De dijk is bij de vorige dijkversterking na het hoogwater van 1995 vanwege de hoge waarden van de buitenplaatsen zowel aan de binnenzijde als in de Uiterwaarden op twee plaatsen met kistdammen versterkt. Om te voorkomen dat de dijk de killen aan de buitenzijde zou raken is in het buitentalud over de hele lengte van de westelijke kil ook een spijkerwand opgenomen. Door de benodigde ophoging binnen de beperkte ruimte kenmerkt de dijk zich als smal en hoog, de stoepen zijn steil.

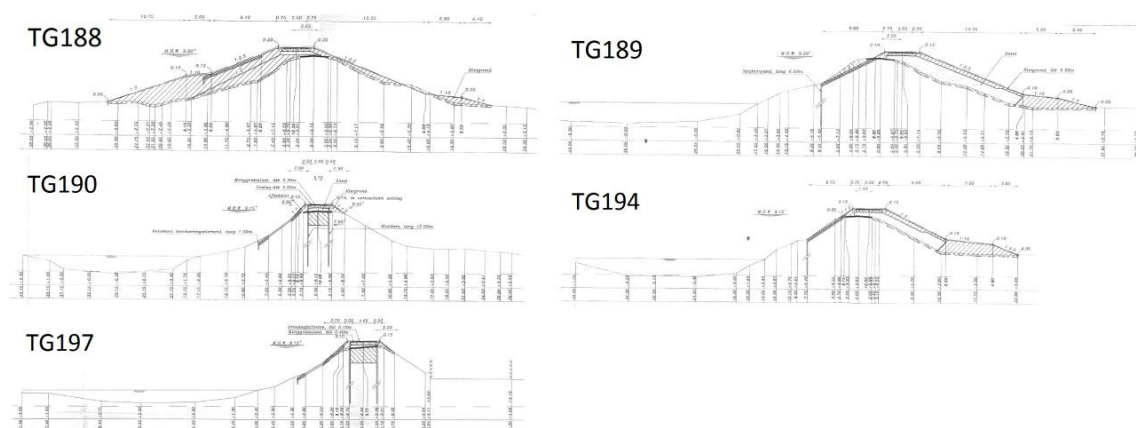
Er staat een kistdam ter hoogte van kasteel Waardenburg om de gracht niet aan te tasten en diverse monumenten, waaronder de molen, te behouden. De andere kistdam staat tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje' van Kasteel Neerijnen. Waar de zichtassen de dijk raken, is sprake van hoge botanische waarden rond de vijver die onder meer afhankelijk zijn van kwel. De vijver en de lanen zijn onderdeel van de kasteeltuinen en vertegenwoordigen belangrijke historische waarden voor de buitenplaats. Op het binnentalud van de dijk, tussen de twee assen staan grote bomen, die onderdeel uitmaken van het parkbos. In de situatie voor 1995 groeiden over het hele tracé van de landgoeddijk bomen in het binnentalud. Hoe de situatie er toen voor de hele dijk uitzag is nog te zien op de plek waar de kistdam is geplaatst.

Aanwezigheid bomen in en direct langs het dijktafud voor 1995 (bron Cultuurhistorische onderzoek en waardering van het dijkvak Neerijnen-Opijnen, hmp 169.00-201.00, Bouwdienst Rijkswaterstaat 1994

Voor de dijkversterking van 1995 lag op de kruin van de dijk tussen Neerijnen en Waardenburg nog een autoweg. Door de dijkversterking is de kruin van de dijk smal geworden en is de autoweg verdwenen. Deze 'landgoeddijk' is alleen nog toegankelijk voor (brom)fietsers en voetgangers, een situatie die nauwelijks voortkomt op de Waalbandijk.

Bij de versterking zijn huizen verwijderd. In Neerijnen 'de 5 violen' tussen TG 183 en 184. Daar zijn nieuwe huizen voor teruggekomen. De huizen aan de dijk tussen TG 178 en 183 zijn behouden. De dijk is flink hoger geworden en naar binnen toe versterkt. De huizen staan nu direct aan de teen van de dijk.

Dijkversterkingsmaatregelen uit 1995

De Molen is bij de vorige dijkversterking opgevijseld om zo de windvang, behorende bij de molenbiotoop te behouden dat door een hogere dijk werd aangetast. Het witte huisje aan de Gasthuisstraat 22 is bij de dijkversterking gesloopt en na een gerechtelijke procedure is het huisje in 1995 weer terug gebouwd.

2.3 Beleid

De rijksbeschermden buitenplaatsen liggen binnen de begrenzing van het 'Bestemmingsplan dorpsgezicht Neerijnen', vastgesteld 2013-06-04 (besluitnummer 2013-05-15619). Daarin zijn de buitenplaatsen onder de term 'Landgoed' als gebiedsaanwijzing begrensd (artikel 27.2). Daarbinnen heeft het parkgebied een enkelbestemming (artikel 8).

Onder artikel 27.2 Landgoed is in paragraaf 27.2.1 de volgende bestemmingsomschrijving gegeven: Ter plaatse van de aanduiding 'landgoed' zijn de gronden, naast de overige geldende bestemmingen, tevens bestemd voor de instandhouding, in hun onderlinge samenhang, van ter plaatse voorkomende cultuurhistorische waarden en elementen, welke met name bestaan uit:

- a. de paden-, lanen- en groenstructuur;
- b. cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, zoals het kasteel, het landhuis en bijbehorende gebouwen, zoals koetshuizen;
- c. waterpartijen;
- d. bijzondere landschappelijke elementen.

Voor werkzaamheden binnen de begrenzing van het beschermde dorpsgezicht is een omgevingsvergunning (art 22.3) onder meer nodig als de openbare ruimte wordt gewijzigd of heringericht, profielen van wegen wijzigen en/of een andere materialisering krijgen, stoepen veranderen. Dit is bij de dijkversterking het geval.

Daarnaast is in artikel 27.2.4, lid a aangegeven dat het verboden is ter plaatse van de aanduiding 'landgoed' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning of in afwijking van de bij zodanige vergunning gegeven voorwaarden de volgende werken of werkzaamheden uit te (laten) voeren:

1. het herinrichten of anderszins wijzigingen aanbrengen in de inrichting van het landgoed;
2. het bestraten en verharden van onverharde gronden;
3. het aanleggen en verharden van wegen en paden en het aanleggen of aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
4. het verlagen van de bodem en afgraven, ophogen en egaliseren van de gronden;
5. het aanleggen en dempen van watergangen, sloten en andere waterpartijen;
6. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere houtopstanden en het verrichten van handelingen, die de dood of ernstige beschadiging daarvan ten gevolge hebben of kunnen hebben;
7. het bebossen of anderszins beplanten met houtopstanden, waaronder begrepen het kweken en telen van bomen, struiken en heesters.

Artikel 8 (Groen-Parkgebied) geeft aan dat binnen het park niet gebouwd mag worden en dat er voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, een omgevingsvergunning nodig is voor:

- a. het verzetten van grond (afgraven, ophogen, vergraven, egaliseren, diepploegen, diepwoelen);
- b. de aanleg van drainage ongeacht de diepte, tenzij het gaat om vervanging van een reeds bestaande drainage;
- c. het verlagen van de waterstand anders dan door middel van het graven van sloten of het toepassen van drainagemiddelen;
- d. het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofilieren van waterlopen, sloten en greppels;
- e. het vellen van bos;
- f. het kappen of rooien van bomen langs lanen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - laan';
- g. het aanbrengen van niet-omkeerbare verhardingen en/of verharde oppervlakten van meer dan 100 m² anders dan een bouwwerk;
- h. het aanleggen en/of verharden van wegen, fiets-, wandel- en ruiterspaden.

Voorwaarde tot verlening van de vergunning is dat er:

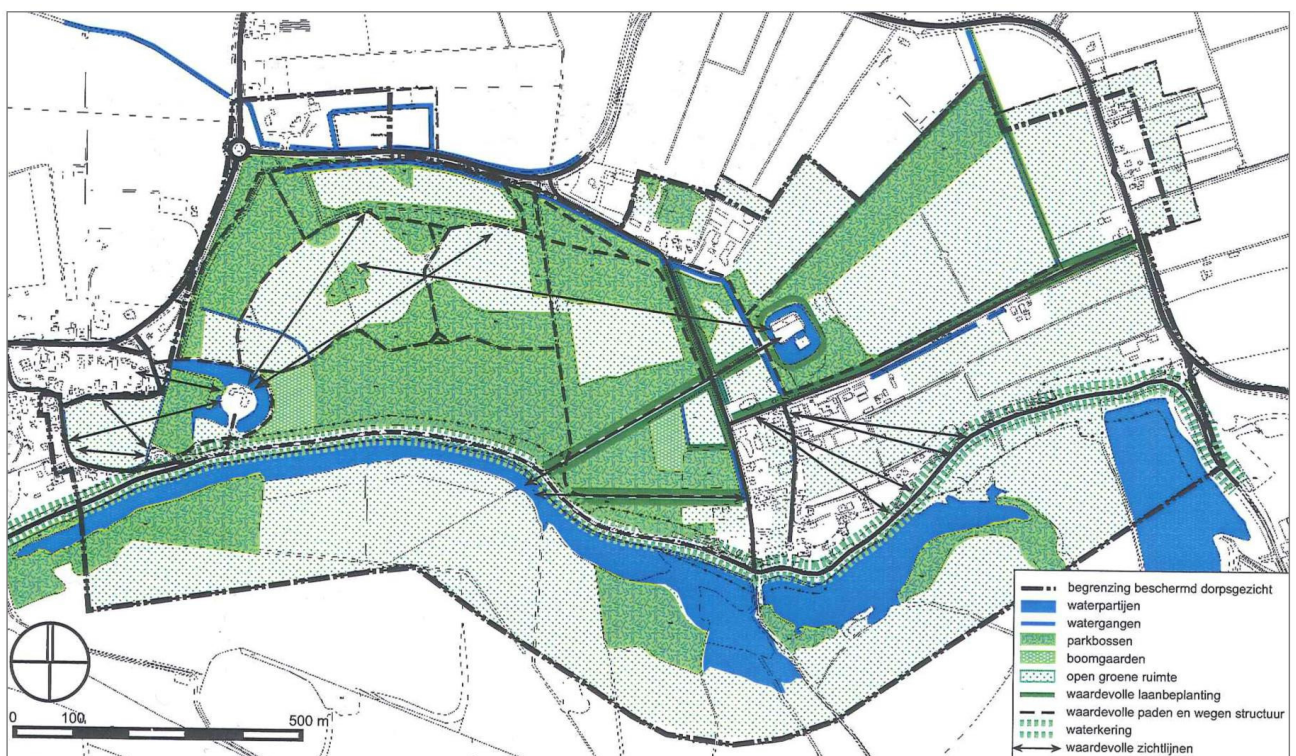
- door de uitvoering van de werken of werkzaamheden, hetzij direct hetzij indirect, geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de cultuurhistorische waarden van het landgoed (artikel 27.2.4).
- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van landschappelijke waarden en de natuurwaarden van de gronden (artikel 8.4.3).

Ook kan vergunningverlening pas plaatsvinden 'nadat het bevoegd gezag daarover advies hebben ingewonnen bij de monumentencommissie omtrent de mogelijke aantasting van de karakteristiek van het beschermd dorpsgezicht.'

2.4 Te behouden karakteristieken van de buitenplaatsen

De karakteristieke waarden van de buitenplaatsen zijn benoemd in de toekenningsbrieven van het RCE (paragraaf 2.1). Daarnaast is in het bestemmingsplan hiervan een samenvatting gegeven. Daarbij is het streefbeeld uit het bestemmingsplan 'Beschermd dorpsgezicht Neerijnen-Waardenburg 2002' overgenomen. Het bestemmingsplan adviseert bij een beoordeling dit streefbeeld te gebruiken bij aanvragen om een omgevingsvergunning. De volgende doelstellingen zijn daarin voor de buitenplaatsen geformuleerd:

- Op het landgoed dienen het parkgebied met de karakteristieke structuur van open plekken en dichte bossen en andere beplanting, de moestuinen, de grienen, de waterpartijen en watergangen, de paden en lanen en de open agrarische gebieden afzonderlijk en in onderlinge samenhang in stand te worden gehouden.
- De belangrijke assen in het landgoed, de Dreef en de zuidelijk daarvan gelegen laan, dienen met hun karakteristieke laanbeplanting en verharding in stand te worden gehouden.
- De zichtlijnen van en naar Kasteel Waardenburg, de molen en Huis Neerijnen, zoals aangegeven op de kaart van het streefbeeld, dienen zoveel mogelijk in stand te worden gehouden.
- Bij het aanbrengen en verwijderen van bomen en andere beplanting dienen het oorspronkelijke karakter en de oorspronkelijke structuur zoveel mogelijk te worden gerespecteerd.

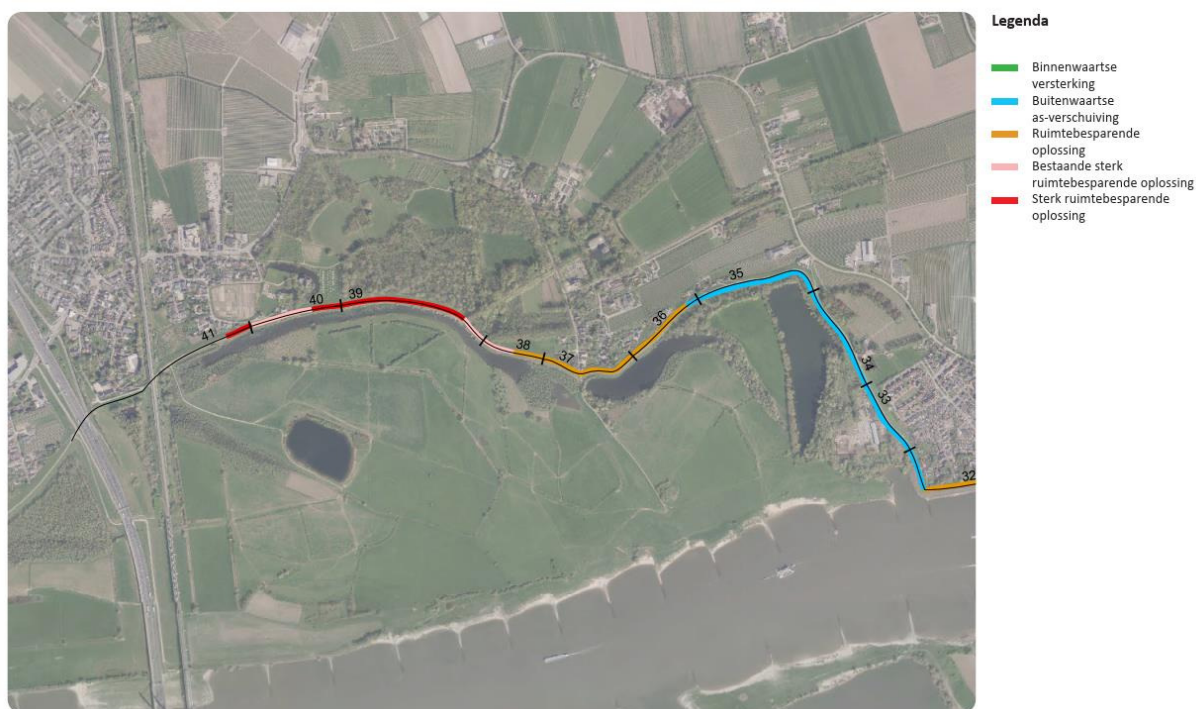

Een samenvatting uit de voorgenoemde stukken van de te behouden karakteristieken en waarden van de beschermde buitenplaatsen die van belang zijn voor de dijkversterking zijn:

- de zichtlijnen van en naar Kasteel Waardenburg, de molen en Huis Neerijnen (zoals aangegeven op de kaart van het streefbeeld);
- de open en herkenbare ligging van Neerijnen en de aansluiting van de Gasthuisstraat (met molen en kasteel Waardenburg) aan de dijk;
- de visueel-ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen van de buitenplaatsen;
- het oorspronkelijke karakter en de oorspronkelijke structuur van bomen en beplanting, (bij aanbrengen en verwijderen van bomen);
- het landschappelijk park / de parkachtige verbindingszone naar het ontwerp van Springer;
- de kleinschalig ingerichte omgeving van het Kasteel Waardenburg (deels dubbele grachtenstructuur, toegangslaan);
- de formele lanenstructuur in het landgoed, de Dreef en het zuidelijk daarvan gelegen Tulpenlaantje, met hun karakteristieke laanbeplanting en verharding;

3 Ingreep dijkversterking

Vanwege de krapte, door zowel binnen-als buitendijkse waarden, wordt de dijk vanaf Neerijnen tot het dijkmagazijn bij Waardenburg versterkt met een sterk ruimtebesparende oplossing. De hoogteopgave (ontwerphoogte) is beperkt en soms 0. Langs Neerijnen en het dijktraject langs kasteel Waardenburg is de benodigde ontwerphoogte het grootste; tussen 20 en 25cm. Maatregelen voor eventuele piping worden meegenomen in de aan te brengen constructies van de (sterk) ruimtebesparende oplossingen.

Principes dijkversterking

Dijkvak	Start	Eind	Hoofdprincipe	Bermbreedte	Insteek berm t.o.v. kruinhoogte	Ontwerphoogte	Binnentalud	Buitentalud
35a	TG177+70	TG179+40	Asbu	13,5 m	1/3	0,00 m	verflauwen naar 1:3	verflauwen naar 1:3
35b	TG179+40	TG182+00	Asbu	13,5 m	1/3	0,05 m	verflauwen naar 1:3	verflauwen naar 1:3
36	TG182+00	TG184+80	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,10 m	verflauwen naar 1:3	verflauwen naar 1:2,5
37	TG184+80	TG188+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,20 m	handhaven	verflauwen naar 1:2
38	TG188+00	TG190+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,05 m	handhaven	handhaven
39	TG190+00	TG195+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,10 m	handhaven	handhaven
40	TG195+00	TG198+00	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,25 m	handhaven	handhaven
41a	TG198+00	TG198+90	Rbo	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven
41b	TG198+90	TG201+80	Huidig profiel handhaven	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven
41c	TG201+80	TG204+80	Huidig profiel handhaven	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven
41d	TG204+80	TG205	Huidig profiel handhaven	n.v.t	n.v.t	0,00 m	handhaven	handhaven

Versterkingsopgave

4 Ruimtelijke inpassing

De volgende beschrijving is een samenvatting uit het Landschapsplan Rijswaard (WSRL, concept 13 mei 2020). In het landschapsplan staat de inpassing van de dijkversterking beschreven en de wijze waarop de inrichting daarvan moet worden uitgewerkt. Op een aantal plaatsen wordt verwezen naar de 'Gastvrije Waaldijk'.

4.1 Dijkverloop

Het dijktracé blijft van Neerijnen tot aan het dijkmagazijn bij Waardenburg op de huidige as liggen. Het verloop van de dijk blijft zo behouden. Ook de huidige beleving van hoogte en nabijheid van het smalle profiel, ingeperst tussen killen Neerijnen en landgoed, blijft voelbaar, ook omdat er hier geen binnenbermen worden toegepast.

Landschapsplan Rijswaard

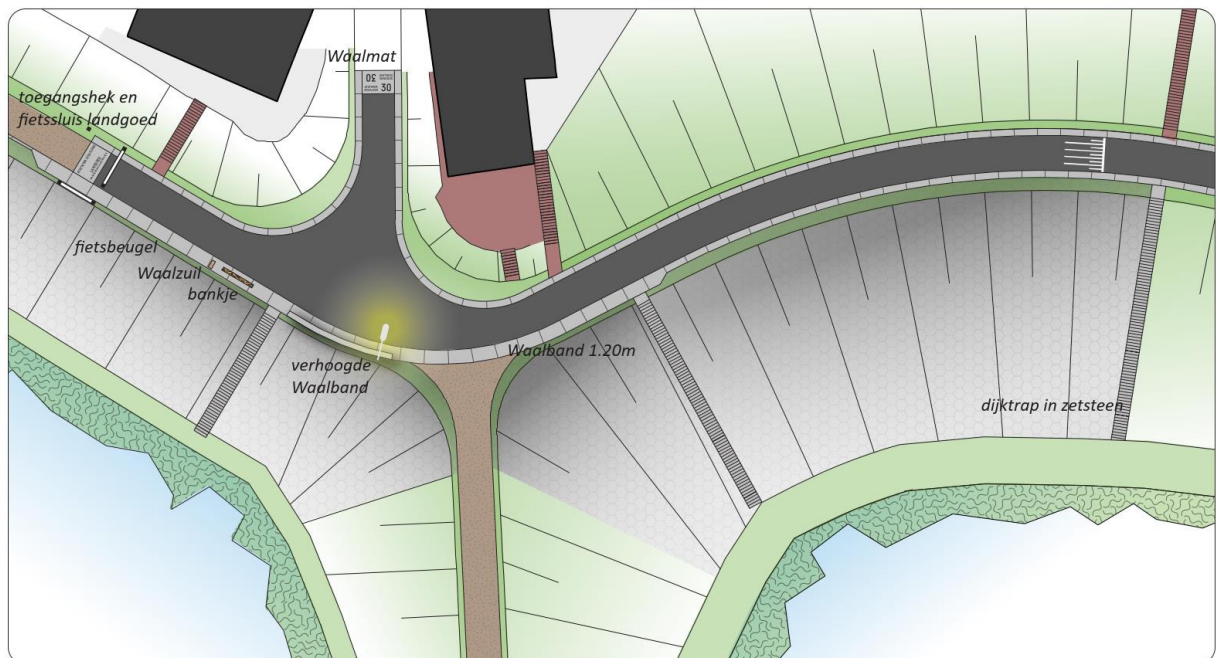
4.2 Landgoeddijk Waardenburg-Neerijnen

De landgoeddijk, het dijktraject tussen de toegangshekken van landgoed Waardenburg-Neerijnen, kent in de huidige situatie verschillende profielen. Dat wordt meer gelijkgetrokken. De ruimte tussen de uiterwaard met kil, het binnendijkse landgoedbos en de monumenten bij Waardenburg is beperkt. Het zeer steile buitentalud staat in zetsteen en wordt behouden. De bestaande kistdammen worden versterkt en in hoogte uitgebreid. De binnentaluds blijven daarbij behouden. De inrichting van de dijk en de aansluitingen op de dijk worden in overleg met Geldersch Landschap en Kasteelen uitgewerkt.

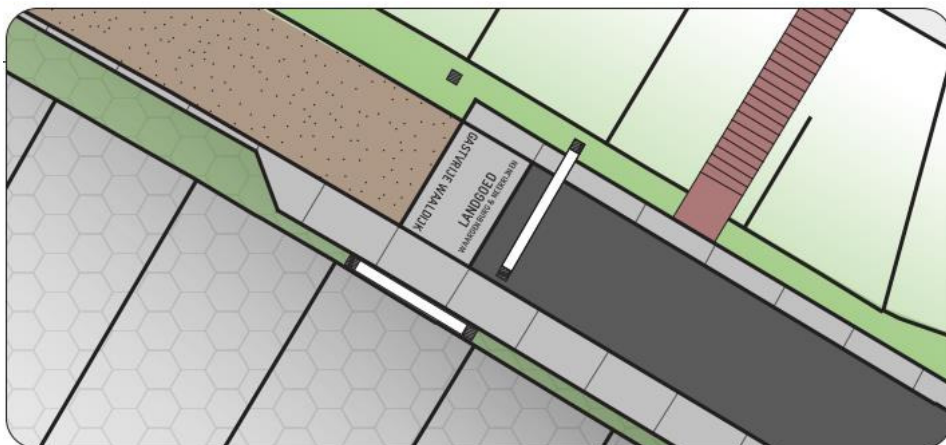

Landschapsplan Rijwaard; landgoeddijk

Om de overgang naar de landgoeddijk helder aan te geven, wordt een eigen markering gemaakt, waarin ook het witte hekwerk van het landgoed is geïntegreerd met de fiets- en voetgangerssluis.

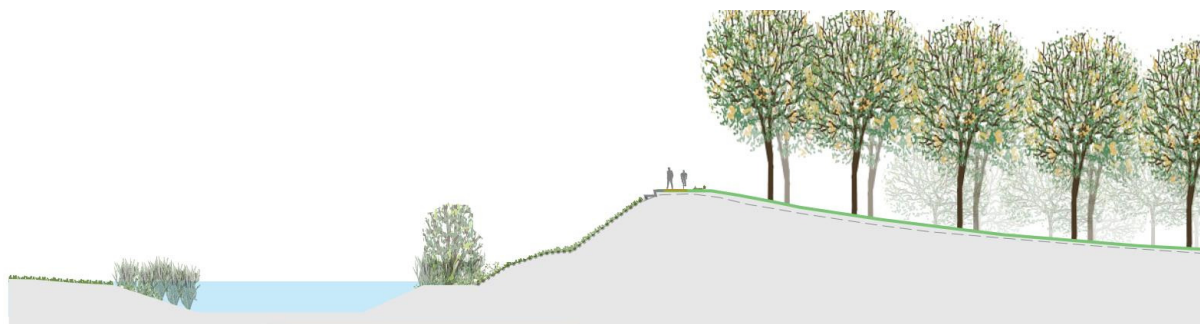

Detail 'Poort van Neerijnen'

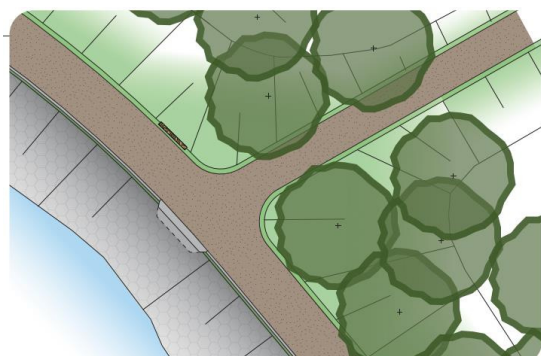
Detail toegang naar landgoeddijk bij de 'Poort van Neerijnen'

Omdat de dijk hoger wordt moet de aansluiting met de 'Dreef' aangepast worden. Als basisoplossing wordt deze over de hele lengte opgehoogd vanuit de taluds van het grondlichaam. Ander opties zijn versteiling en het aanbrengen van een brede trap. De bomenlaan (beuken) aan de Dreef loopt mee op naar de kruin van de dijk. Om deze bij het aanbrengen van grond niet te raken wordt de Dreef hier smaller gemaakt, waarbij slechte bomen worden vervangen en zo mogelijk de groeiomstandigheden worden verbeterd. Het huidige verhardingsmateriaal (geelkleurig gralux) wordt nu ook weer toegepast.

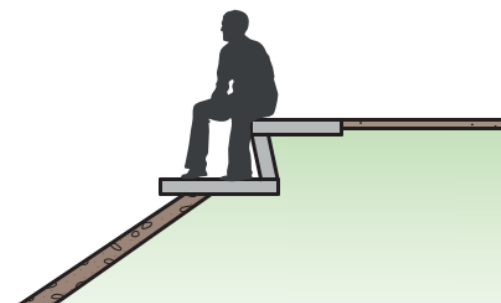

Dwarsprofiel bij de Dreef

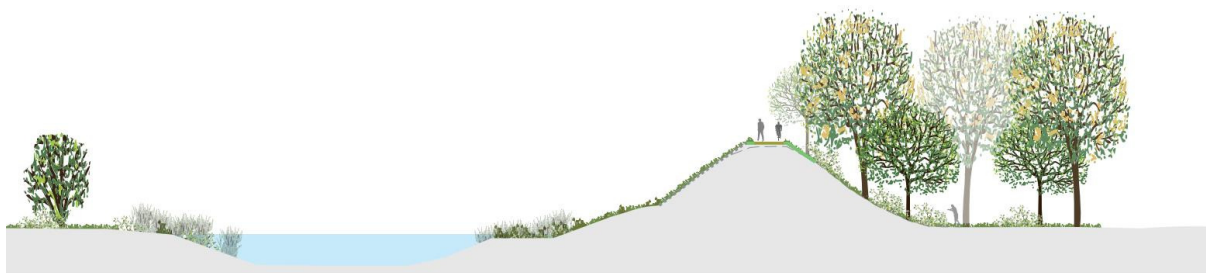
De Dreef krijgt op de dijk een accent in de Waalband. In het verlengde van de laan wordt de band breder gemaakt en als zitrand uitgevoerd, aansluitend op de dijktrap in het steile buitentalud.

Detail zitplaats de Dreef

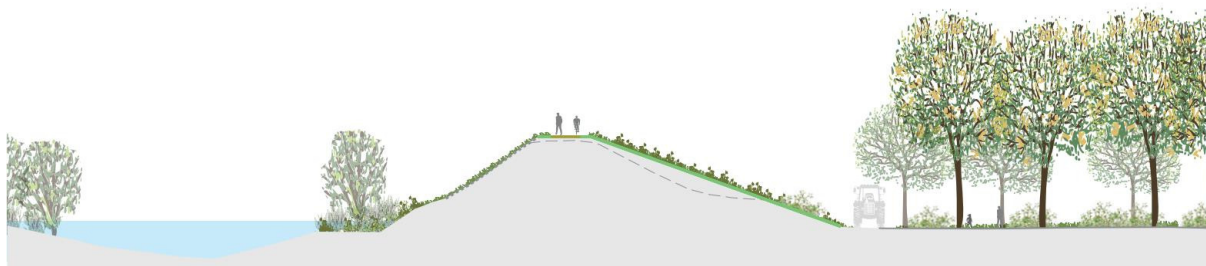

De bomen op het binnentalud tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje' blijven behouden. In het verlengde van het Tulpenlaantje wordt voorgesteld een dijktrap toe te voegen.

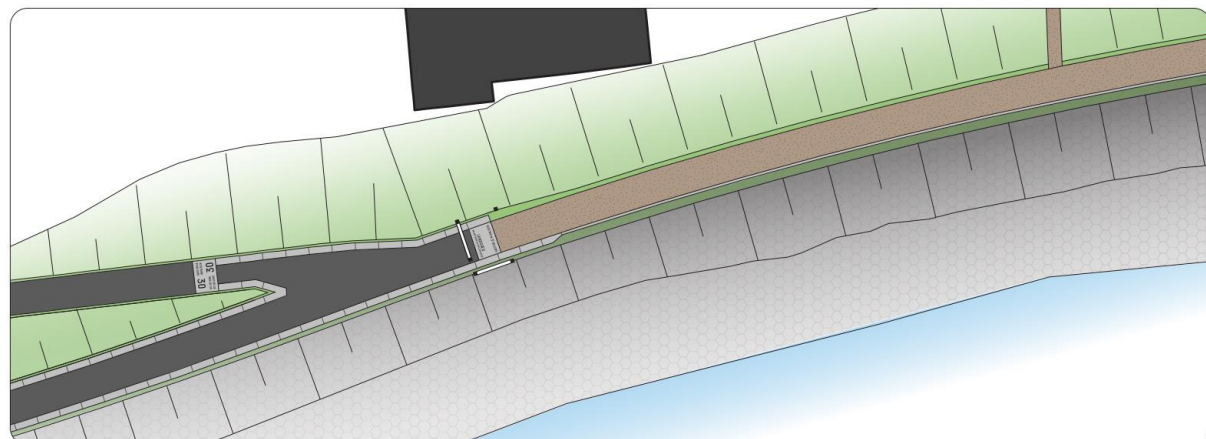
Dwarsprofiel tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje'

Het bos van het landgoed wordt zo strak mogelijk op de dijk aangesloten. Het getrapte binnentalud met bomenrij wordt aangepast naar een doorlopend talud met daarop bloem- en kruidenrijke vegetatie en struweel dat aansluit op de ruige zoom van het bos. Zo worden dijk en landgoed meer met elkaar verbonden. Vanaf de dijk zal het achterliggende park beter zichtbaar worden door beheeringrepen (mantelzoom met struweel) van Geldersch Landschap en Kasteelen, met als doel de verbinding tussen dijk en landgoed te verstevigen.

Dwarsprofiel tussen de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje'

De steenbekleding (voornamelijk basalt) in het buitentalud blijft voor een groot deel van de landgoeddijk behouden. Bij ophoging van de dijk wordt opnieuw basalt als zetsteen gebruikt om het buitentalud aan te helen tot aan de kruin.

Detail toegang naar Landgoeddijk bij de Gasthuisstraat

De overgang van landgoeddijk naar 'reguliere' dijk, wordt dicht bij de stoep van de Gasthuisstraat gepositioneerd. Het voorstel is het halfverharde pad door te laten lopen tot aan de dijkopgang bij de monumentale T-Boerderij. Zo ontstaat een heldere ruimtelijke marking naar de landgoeddijk en wordt het binnentalud, dat nauw aansluit op het monument, niet steiler.

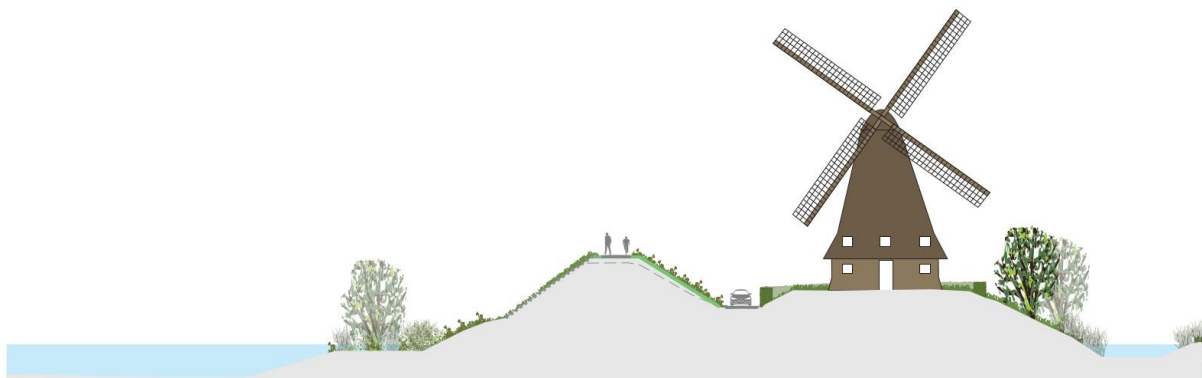
4.3 Omgeving Gasthuisstraat

Bij de stoep van de Gasthuisstraat wordt de historische bebouwing van Waardenburg met minieme aanpassingen in het binnentalud ingepast en aangesloten op de dijk. Het huidige beeld wordt zoveel als mogelijk behouden. De dijktrappen naar de dijk en naar de kil worden hersteld en waar mogelijk verbeterd.

Landschapsplan Rijwaard; Waardenburg

De molen wordt niet geraakt. Bij de vorige dijkversterking is de molen vanwege de belemmering van de windvang door de dijkverhoging opgevijseld.

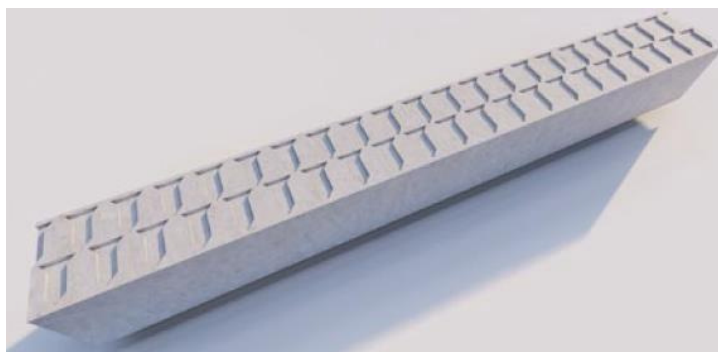
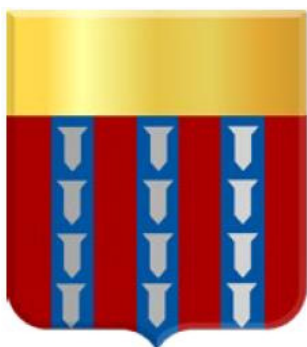

Dwarsprofiel ter hoogte van de molen

4.4 Inrichting pad op de dijk

De landgoeddijk is hoog en smal en alleen toegankelijk voor langzaam verkeer. Het kruinpad meet ongeveer 2,5 meter en is uitgevoerd in een halverharding (geelkleurig gralux), net als de paden binnen het landgoed.

Voor de landgoeddijk wordt een specifieke Waalband aan de rivierzijde van het pad gemaakt die past bij de eigenschappen van dit deel van de dijk, waarbij de continuïteit van de Waalband van de 'Gastvrije Waaldijk' herkenbaar is. De Waalband die op de landgoeddijk wordt voorgesteld is smaller dan de algemeen toegepaste 60 cm. Een meer bescheiden Waalband van 20 cm past beter bij de steile dijk en smalle kruin. Om fietsers en voetgangers ruimte te geven te passeren en manoeuvreren is eveneens een smallere band te prevaleren. Op de band wordt een print uitgeslepen die past bij het landgoed. Te denken valt aan de wapens van de kastelen of aan een tekst. Het ontwerp van deze Waalband wordt in overleg met Geldersch Landschap en Kasteelen uitgewerkt.

Wapen van Rudolph I de Cock en voorbeelduitwerking Waalband landgoeddijk

Als voorbeeld van de Waalband van het landgoed is een detail gebruikt dat terug gaat naar het wapen van Rudolph I de Cock, heer van Weerdenburg tussen 1265-1280 n. Chr. Hij is de stamvader van het geslacht de Cock en heeft aan de basis gestaan van de bouw van het kasteel Waardenburg. Het detail (een 'vair' in de heraldiek) is ook gebruikt in de latere wapens van Waardenburg en Neerijnen en de huidige gemeente West-Betuwe. Het patroon wordt in de band gezandstraald en langs de hele landgoeddijk toegepast.

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

De effecten en maatregelen die in dit hoofdstuk worden beschreven richten zich voornamelijk op de karakteristieken en waarden van de beschermde buitenplaatsen Waardenburg en Neerijnen zoals aangegeven in paragraaf 2.4.

5.1 Fysieke effecten

De as van de dijk blijft op de huidige plaats liggen en het profiel van de dijk wordt eenduidiger. Binnen het planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk:

- de visuele relaties binnen het gebied worden niet aangetast; de zichtlijnen blijven behouden, de open gebieden rond Neerijnen en de Gasthuisstraat worden niet verdicht en aan de visueel-ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen van de buitenplaatsen worden geen wijzigingen aangebracht;
- het landschappelijk park zoals ontworpen door Springer wordt niet geraakt;
- binnendijs worden vrijwel alle bomen behouden;
- de formele lanenstructuur van de 'Dreef' en het 'Tulpenlaantje' worden binnen de karakteristiek en met dezelfde verharding aangesloten op de dijk en geaccentueerd;
- de kleinschalig ingerichte omgeving van het Kasteel Waardenburg blijft intact.

Niet in de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht benoemd bij de karakteristieken, maar wel in het bestemmingsplan, is de inrichting van wegen. De weginrichting wijzigt volgens de principes van de 'Gastvrije Waaldijk'. Mogelijk bezwaar zou kunnen zijn dat het niet specifiek is voor de bijzondere waarden van de buitenplaatsen. Bij de landgoeddijk is er voor gekozen af te wijken van de standaarden van de Waalband van de 'Gastvrije Waaldijk' en in te spelen op het landgoed waarbij wel de continuïteit van de Waalband langs het hele dijktraject wordt behouden. De aansluitingen en toegang naar de landgoeddijk worden ook heringericht en beter geordend binnen principes van de 'Gastvrije Waaldijk' maar plekspecifiek toegepast op de uitstraling van, en functie voor het landgoed Waardenburg-Neerijnen.

5.2 Mitigerende maatregelen

In het landschapsplan is beschreven hoe de dijkversterking wordt ingepast. Daarvan is in hoofdstuk 4 een op de buitenplaatsen gerichte samenvatting gegeven. In feite worden daarin de mitigerende maatregelen genoemd. Grotendeels is er sprake van herstel, zoals de 'Dreef' en de toegangen. Ook worden maatregelen genomen die de samenhang tussen Neerijnen, het landgoed Waardenburg-Neerijnen en de omgeving van de Gasthuisstraat verbeteren.

Binnen de definitie is van mitigatie niet zozeer sprake, maar van maatregelen die de goede zorg, herstel en verbetering beogen:

- De laanbomen op de stoep van de Dreef zijn in slechte conditie en worden mogelijk en wanneer nodig vervangen met dezelfde soort;
- De bomenrij op de huidige binnenberm ter hoogte van het landgoedbos komt te vervallen. Met Geldersch Landschap en Kasteelen is geconstateerd dat deze niet past binnen de structuur van het landgoed en scheidt de dijk van het landgoed. Het landgoedbos komt in de nieuwe situatie dicht tegen de teen van de dijk te liggen. Hier wordt een overgangszone (zoom-beplanting, struweel en ruigte) toegevoegd. Deze zone loopt door op het binnentalud zodat er een sterkere verweving ontstaat en meer natuurwaarde;
- Plekspecifieke inrichting en materiaalkeuze van de weg en het fiets/wandelpad op de dijk.

Bijlage 1 Rijksmonumentenomschrijving Waardenburg

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Monumentnummer*: 521400

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr: 30850/31

Complexnummer
521398

Complexnaam
Waardenburg

*Woonplaats**
Waardenburg

*Gemeente**
West Betuwe

*Provincie**
Gelderland

*Straat**
G.E.H. Tutein
Noltheniuslaan

*Nr** 7 *Toev.**

*Postcode**
4181 AS

*Woonplaats**
Waardenburg

Situering *Locatie*

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Waardenburg	F			125
Waardenburg	F			2083
Waardenburg	F			2084
Waardenburg	F			2118
Waardenburg	F			2127
Waardenburg	F			123
Waardenburg	F			2129
Waardenburg	F			2126
Waardenburg	F			121
Waardenburg	F			122
Waardenburg	F			2131
Waardenburg	F			118
Waardenburg	F			2130
Waardenburg	F			124
Waardenburg	F			2117
Waardenburg	F			2115

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Waardenburg	F			1459
Waardenburg	F			2116
Waardenburg	F			2128
Waardenburg	F			1456

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.

Vanaf de Waalbandijk loopt een korte, rechte laan naar het kasteel dat op een rond eiland in een brede gracht ligt met aan de westzijde de oorspronkelijke voorburch met een restant van de - niet meer geheel aanwezige - dubbele omgrachting. Aangrenzend (west) lag de rechthoekige, omwaterde moestuin en boomgaard, zoals een luchtfoto uit 1933 laat zien, thans gras. Het verdere terrein buiten de gracht kende een invulling met boomgaarden. De verbindende parkaanleg tussen het kasteel Neerijnen en de Waardenburg is naar ontwerp van tuinarchitect Springer in 1922 (tekening bewaard gebleven) voor een deel uitgevoerd; in 1980 en 1981 is het resterende deel aangelegd. Het terrein is ingericht met in ruime curven verlopende lanen en paden, die afwisselend door weiden en bosgedeelten leiden en verschillend perspectief bieden. Op belangrijke punten, bij opsplitsingen van paden, zijn bossages aangeplant. Vanaf het kasteel Waardenburg lopen twee door boomgroepen gestoffeerde zichtassen in noordoostelijke richting. Opvallend zijn de in rijen aangeplante (fruit)bomen, die reeds aanwezig waren (Topografische Militaire Kaart 1887), en door Springer als onderdeel van zijn plan (als kenmerk van het rivierengebied) zijn gehandhaafd.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Waardenburg is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de kleinschalige functionele aanleg direct rondom het huis (deels dubbele grachtenstructuur, toegangslaan);
- vanwege de parkachtige verbingszone tussen Waardenburg en Neerijnen naar ontwerp van tuinarchitect Springer deels uitgevoerd omstreeks 1922 en in 1980-1981 voltooid;
- vanwege de visuele samenhang tussen de verschillende onderdelen en de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Bijlage 2 Rijksmonumentenomschrijving Neerijnen

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Monumentnummer*: 520245

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 december 2002
Kadaster deel/nr: 30163/54

Complexnummer
520222

Complexnaam
Neerijnen

*Woonplaats**
Neerijnen

*Gemeente**
West Betuwe

*Provincie**
Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Van Pallandtweg	11		4182 CA	Neerijnen	Bij	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Waardenburg	D			682
Waardenburg	D			797
Waardenburg	D			306
Waardenburg	D			801
Waardenburg	D			973
Waardenburg	D			215
Waardenburg	D			340
Waardenburg	D			302
Waardenburg	D			800
Waardenburg	D			683
Waardenburg	D			798
Waardenburg	D			212
Waardenburg	D			802
Waardenburg	D			304
Waardenburg	D			1509
Waardenburg	D			216
Waardenburg	D			1510

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Waardenburg	D			1406
Waardenburg	D			420
Waardenburg	D			1507
Waardenburg	D			210
Waardenburg	D			305

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: (bij Van Pallandweg 11; op de bijbehorende kaart aangegeven met nr.2)

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Neerijnen.

De hoofdstructuur van de aanleg wordt gevormd door een rechthoekig lanencarré, waarbij het huis met voorburcht en omringend parkbos aan de kopse zuidwestzijde is gesitueerd. Het formele lanenstelsel dateert in aanleg vermoedelijk uit de 18de eeuw (of ouder). Het huis met voorburcht ligt in een ruime gracht en wordt omsloten door een parkbos met rondgaande wandeling. In het parkbos staan verschillende oude bomen (plataan, taxussen, eik en beuk); vanaf de oostzijde lopen zichten in noordoostelijke richting over het door lanen omsloten rechthoekig weiland (het eerder genoemde lanencarré). De lanen zijn beplant met eiken en aan de zuidzijde met populieren; midden in het weiland staat een groep opgaand geboomte met een hekje rondom vermoedelijk een grafmonument. Aan de zuidwestzijde wordt het buiten ontsloten door een rechte toegangs- annex zichtlaan komende vanaf de Waalbandijk en loodrecht geprojecteerd op de voorburcht, het huis staat hier dwars op. Voor de voorburcht ligt rechts van de toegangslaan de deels ommuurde deels omhaagde moestuin -thans voor een deel als parkeerplaats in gebruik- en links een lobvormig weilandje met wandelpad omzoomd door naaldbomen (pinetum). Deze kleinschalige aanleg staat op de Topografische Militaire Kaart van 1887 aangegeven en is vermoedelijk gerealiseerd ten tijde van de bouw van het neogotische kerkje uit 1865, dat direct ten zuiden van de moestuin is gebouwd. Vanaf de rondwandeling zijn zichten over het weiland, waarbij het kerkje als een romantisch stoffage-object functioneert. Aan de overzijde van de Van Pallandweg ligt een parkgedeelte, grenzend aan de terreinen van Waardenburg, dat door middel van een uitgespaarde zichtas met de aanleg rondom het kasteel Neerijnen verbonden is (zie Topografische Militaire Kaart 1867-1921). Het parkdeel heeft een centrale weide met bos rondom en een slingerende rondwandeling; vanaf de meest westelijke laan zichten over de landschappelijk ingerichte verbindingzone tussen Neerijnen en Waardenburg dat naar ontwerp van tuinarchitect Springer in 1922 en 1980-1981 aangelegd is.

Waardering:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Neerijnen van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege de formele lanenstructuur; - vanwege de kleinschalige aanleg in landschapsstijl met het neogotische kerkje als romantisch stoffage-object; - vanwege het landschappelijke park aan de overzijde van de Van Pallandweg; - vanwege de verbindingzone tussen Neerijnen en Waardenburg naar ontwerp van Springer; - vanwege de visueel-ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Bijlage 3 'Gastvrije Waaldijk' (GVWD)

Voor de inrichting van de weg van dijktraject Tiel-Waardenburg gelden de principes van de 'Gastvrije Waaldijk' (GVWD). Deze zijn vastgelegd in 'De Gastvrije Waaldijk, een 80 kilometer lange Waalervaring' (OKRA landschapsarchitecten, maart 2019) en 'Gastvrije Waaldijk, Detailboek' (OKRA landschapsarchitecten, 26 februari 2020).

Het project is een samenwerking tussen de gemeenten aan de dijk, de provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland. De GVWD beoogd een veilige, eenduidige en attractieve weginrichting op de noordelijke Waaldijk van Nijmegen tot Gorinchem. Daarbij gaat het naast de weg met maatregelen voor de verkeersveiligheid ook over rust- en uitkijkpunten, zitplekken, de openbare ruimte op de dijk bij de dorpen en de aansluitingen van wegen (stoepen) op de dijk.

De weg heeft daarbij een standaard opbouw:

BASISPROFIEL 60 KM/UUR

Het basisprofiel heeft de volgende standaard-opbouw. Vanaf rivierzijde:

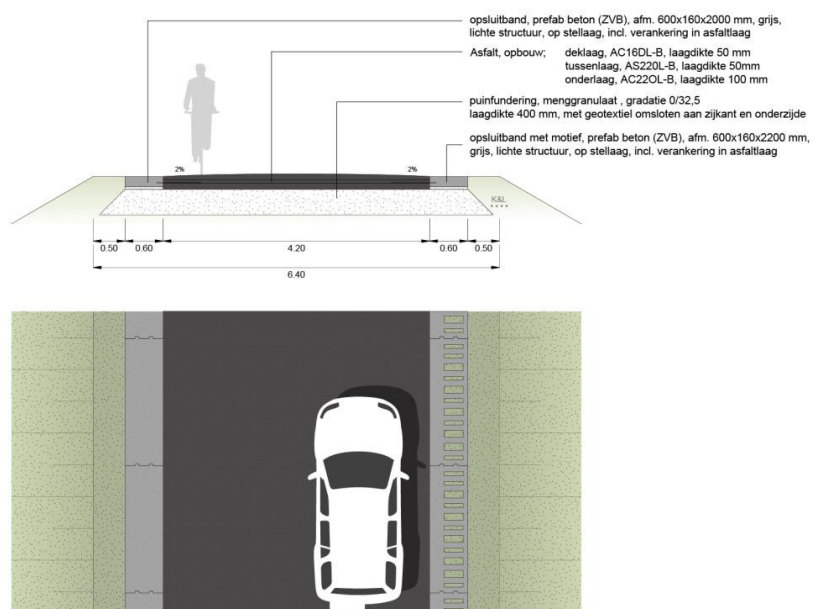
- Minimaal 50 cm grasberm tussen weg en insteek talud.
- Betonband, vaste maat 60 cm breed, prefab, ruwe bovenzijde, midden-grijs.
- Zwart asfalt, 4,20 breed, maatwerk mogelijk, geen belijning.
- Grasbetonband, vaste maat 60 cm breed, prefab, ruwe bovenzijde, midden-grijs.
- Minimaal 50 cm grasberm tussen weg en insteek talud.

TECHNISCHE SPECIFICATIES

- Asfalt en betonbanden zijn geconstrueerd op een punbaan.
- De punbaan is 'ingepakt' in een geotextiel.
- Het asfalt wordt verstevigd met een kunststof wapeningsmat.
- Betonbanden worden in het asfalt verankerd.
- De voegen in de grasbetonband worden gevuld met een speciaal hiervoor ontwikkeld substraat.
- De grasberm naast de betonbanden wordt verstevigd met kunststof korrels.

TECHNISCH NADER TE DETAILLEREN

Aannemer is verantwoordelijk voor een technische opbouw van de totale wegconstructie, waarbij asfalt en betonbanden gedurende ten minste 30 jaar niet onderhevig zijn aan scheurvorming en/of ongelijkmatige zetting.

Dijkprofiel Waaldijk, basisuitwerking rijweg 60km

Bij dorpen kan de weginrichting afwijken. Een aantal dorpen hebben een sterkere verbinding dan de andere dorpen met de Waaldijk en de Waal. Dit uit zich per dorp in een eigen karakter aan de dijk en een specifiek gebruik van de openbare ruimte. Voor deze dorpen is de inrichting van de openbare ruimte nader uitgewerkt, waarbij de inrichtingsprincipes van de GVWD inspelen op het karakter van de dorpen.

De binnendijkse inrichting van de dijk is gestoeld op de karakteristieken van de dorpen en het landschap aan de dijk. Dit uit zich onder meer in verfijning van het materiaalgebruik zoals het toepassen van gebakken klinkers. De kruin van de dijk en de buitendijkse inrichting van de dijk geschied volgens de inrichtingsprincipes en materiaal gebruik van GVWD. Dit uit zich onder meer in een robuust materiaalgebruik zoals beton en solide banken. De ingrepen passen in de grote schaal van het landschap van de Waal.

Verklaring GVWD-termen:

- *Waalband*: een betonband van 60cm breed aan de rivierzijde van de rijbaan op de dijk. Deze loopt over het gehele dijktraject van TiWa en de aansluitende dijkprojecten. De band wordt bij recreatieve voorzieningen verbreed naar o.a. 120cm en 180cm.
- *Waalzuil*: een zuil met informatie over de locatie en/of aanduiding van recreatieve routes of toegang naar de uiterwaarden.
- *Waalstop*: een waarschuwbord op de dijk bij een verkeersstoep om het verkeer dat de dijk oprijdt te waarschuwen dat de doorgaande weg ophoudt en dat ze links, of rechtsaf moeten slaan.
- *Waalmat*: is een markering op de weg toegang tot de dijk aan te duiden, eventueel met aanvullende belettering.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl

Factsheet monumenten

Dijkversterking Tiel - Waardenburg

Naam: Romeinse villa Tiel-Passewaaij
Gemeente: Tiel

Archeologisch rijksmonument

1 Detailinformatie monument

Objectinformatie: Inheems-Romeins
nederzettingsterrein Tiel-
Passewaaij

Locatieomschrijving: Zennewijnseweg

Type monument: Archeologisch
Rijksmonument

Monumentennummer: 527883

Kadastrale gegevens:

Tiel	K	1477	Tiel	K	322
Tiel	K	146	Tiel	K	349
Tiel	K	411	Tiel	K	451
Tiel	K	2230	Tiel	K	323
Tiel	K	1484	Tiel	K	363
Tiel	K	154	Tiel	K	348
Tiel	K	2232	Tiel	K	138
Tiel	K	2231	Tiel	K	2833
Tiel	K	318	Tiel	K	359
Tiel	K	317	Tiel	K	361
Tiel	K	360	Tiel	K	452
Tiel	K	2834	Tiel	K	1478
Tiel	K	147	Tiel	K	151
Tiel	K	1485			

Figuur 1.1 | Omvang en ligging Archeologisch Rijksmonument (Archeologische Monumenten Kaart, AMK)

Datum van inschrijving: 22 september 2006

Objectinformatie: Archeologie

X-Y coördinaten: 156708 - 430981

2 Beschrijving

Dit archeologisch monument betreft een terrein waarin nederzettingsresten zijn gevonden uit de Romeinse Tijd. Ook is er een grafveld aangetroffen.

2.1 Motivatie

De resten van de Romeinse nederzetting met grafveld geven een belangrijk inzicht in de historie van vestiging van de Romeinen rond de Waal. Omwille hiervan is het belangrijk dit archeologische rijksmonument zo goed mogelijk te behouden.

3 Ingreep dijkversterking

De dijk nabij dit rijksmonument ligt binnen deelgebied 1 – Passewaaij, in dijkvak 4. Ter hoogte van het monument wordt de dijk deels middels een binnenwaartse ingreep versterkt en deels middels een ruimtebesparende oplossing. Voor dijkvak 4a geldt dat er ruimte is voor een binnenwaartse

versterking, waarbij het buitentalud wordt verflauwd. Binnendijks komt een berm. Om de binnendijkse archeologische waarden te behouden worden de berm en dijk vanaf de Zennewijnseweg opgebouwd. Voor dijkvak 4b geldt dat er vanwege bebouwing binnendijks een ruimtebesparende oplossing wordt toegepast, waarbij de hoogteopgave wordt opgelost door vanuit de binnenkruinlijn buitenwaarts te versterken. Het binnentalud wordt niet verflauwd.

Figuur 3.1 | Principes dijkversterking, schaal 1:15.000

Dijkvak 4a en 4b kennen beiden een hoogteopgave van 50 centimeter. Dit betekent dat de dijk opgehoogd wordt tot NAP +12,17. De bermbreedte die nodig is ten behoeve van de stabiliteit van dijkvak 4a bedraagt 10 meter. De beoordeling van piping is urgent en wordt bij voorkeur middels een verticale pipingmaatregel (dijkvak 4a) of stabiliteit/pipingscherm (dijkvak 4b) opgelost.

Versterkingsopgave dijkvak 4

Dijkvak	Dijkpaal	Ontwerpprincipe VO	Hoogteopgave (m)	Bermbreedte (m)	Maatregelen piping
4a	TG021+80 - TG024+30	Binnenwaartse asverschuiving	0,50	10	Verticale pipingmaatregel, VZG, vergelijkbaar
4b	TG024+30 - TG026+50	Ruimtebesparende oplossing	0,50	nvt	Stabiliteit/pipingscherm

4 Ruimtelijke inpassing

Ter hoogte van het archeologische rijksmonument verloopt de overgang tussen het binnendijkse landschap en de berm via een talud van 1:5. De hier aanwezige moestuin en hoogstamboomgaard wordt teruggebracht op de berm. De berm krijgt daarom een leeflaag bovenop de berm (m.u.v. het talud). Door het aanleggen van de leeflaag kan de berm landschappelijk worden ingepast met bloem- en kruidenrijk grasland en fruitbomen. Op plekken waar de dijk geen leeflaag heeft moeten de bomen kleiner dan 5 meter blijven en/of op minimaal 10 meter afstand van elkaar staan om de dijkveiligheid te waarborgen.

Profiel TG 023+50 Berm ligt tussen dijk en Zennewijnsweg, hoogstamboomgaard op berm met leeflaag, schaal 1:500

Ter hoogte van de woningen langs de dijk wordt de dijk buitenwaarts versterkt. Aangezien enkele woningen hier dicht op de dijk liggen en om de continuïteit van het dijkprofiel te garanderen blijft het binnentalud zijn plek behouden en is er geen ruimte voor een beheerstrook. De compensatie van bomen die gekapt worden op particulier terrein vindt bij voorkeur in overleg met de bewoners in de tuinen plaats.

Figuur 4.1 | Uitsnede landschapsplan

Legenda Landschapsplan

De dijk

	weg op de dijk
	talud van de dijk
	berm
	talud van de berm
	beheerstrook
	Optie 1:5 talud
	steenbekleding
	dijkwoning

Ontsluiting en verkeer

	beheeroprit in gras
	oprit woon- of bedrijfskavel
	dijktrap
	verhard pad
	struipad
	fietspad
	verkeersplateau

Medegebruik

	agrarisch (weide of akker)
	tuin
	productieboomgaard
	woningbouwlocatie
	compensatie Ooibos

Groen

	bestaande boom
	nieuwe boom
	bestaande boomgaard
	nieuwe boomgaard
	bloem- en kruidenrijk mengsel
	zachte overgang kil
	ruigte
	grienden

Terreininrichting

	Waaltribune
	uitzichtpunt
	parkeren
	zitbank
	kunstwerk zijnde kunst
	terreinafscheiding
	bestaande watergang
	te verleggen watergang

5 Fysieke effecten en mitigerende maatregelen

5.1 Fysieke effecten

Aangezien berm en de dijk vanaf de Zennewijnenseweg wordt opgebouwd valt het archeologisch rijksmonument niet binnen het ruimtebeslag van de dijkversterking.

5.2 Mitigerende maatregelen

Binnen de planvoornemen wordt er optimaal ingezet op de ruimtelijke inpassing van waardevolle elementen langs de dijk. Dit geldt ook voor de monumenten. Er zijn dan ook geen ruimtelijke mitigerende maatregelen noodzakelijk ten behoeve van het behoud van het archeologisch monument.

5.3 Conclusie

Door de geplande activiteiten ten behoeve van dijkversterking wordt het rijksmonument niet gesloopt, verstoord, verplaatst of in enig opzicht gewijzigd. Het rijksmonument wordt door de dijkversterking ook niet hersteld of gebruikt op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Er dient derhalve voor dit rijksmonument geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd op grond van artikel 2.1, lid 1 onder f.

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl